

การศึกษาเปรียบเทียบ วุฒิภาวะทางอาชีพ สังกัป์แห่งคนและค่านิยมในงาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในและนอกโครงการ
ทดลองฝึกอาชีพ กรมสามัญศึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

วันทนา ศิริรัตน์

13 ส.ค. 2524

ผ่านกิจขอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตูลุขวิท 23 ฅรธโงนง ฅรุงเตตจ 11 โทร. 3921573, 3919038

เสนอทฅมทหวิทยาลัยศรึนครินทรวิโรฒ ประสาคมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสุตร
ปริญญากการศึกษาหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2

၂၆၅

เสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523

ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพทางอาชีพ สังกักับแห่งตน และค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน คือในและนอกโครงการ ทดลองฝึกอาชีพ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโครงการจำนวน 190 คน และเป็นนักเรียนนอกโครงการจำนวน 154 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบทดสอบบุคลิกภาพทางอาชีพ แบบสอบถามสังกักับแห่งตน แบบสอบถามค่านิยมในงาน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ $t - test$ และ simple correlation (r)

ผลการศึกษาครั้งนี้

1. ไม่พบความแตกต่างของบุคลิกภาพทางอาชีพ ค่านิยมในงาน และคะแนนรวมสังกักับแห่งตนของนักเรียนในและนอกโครงการ แต่พบว่านักเรียนในโครงการมีสังกักับแห่งตนด้านส่วนตัวหรือด้านบุคลิกภาพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ และนักเรียนนอกโครงการมีสังกักับแห่งตนด้านการวิจารณ์ตนเองสูงกว่าในโครงการ
2. มีความแตกต่างกันของบุคลิกภาพทางอาชีพและค่านิยมในงานระหว่างเพศ และพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสังกักับแห่งตนในด้าน ร่างกาย ศิลปกรรม และสังคมแตกต่างกัน แต่มีคะแนนรวมสังกักับแห่งตนไม่แตกต่างกัน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพทางอาชีพ และสังกักับแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมีค่านิยมในงานแตกต่างกัน
3. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพทางอาชีพ และสังกักับแห่งตน บุคลิกภาพทางอาชีพ และค่านิยมในงาน แต่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างสังกักับแห่งตน และค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม.

A COMPARATIVE STUDY OF VOCATIONAL MATURITY SELF-CONCEPT AND
WORK VALUES BETWEEN THE M.S.3 STUDENTS IN VOCATIONAL
AND NON VOCATIONAL TRAINING PROJECT IN
GOVERNMENT'S SECONDARY SCHOOLS

AN ABSTRACT

BY

WANTANA SIRIRAT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1977

Purpose of the study

The purposes of the study were : (1) to compare vocational maturity, self-concept and work values for the M.S. 3 students in respect to types of school (vocational and non-vocational training project school) sex and academic achievement (2) to examine the relationships among vocational maturity, self-concept and work values.

Procedures

The samples were 190 students in vocational training schools and 157 students in non - vocational training schools. The samples were drawn by a simple random sampling technique. The Vocational Maturity Scale, The Tennessee Self Concept Scale, The Work Value Inventory and the academic achievement test were used to obtain data. Analysis of the data was made through t - test and simple correlation procedures.

Findings

1. There was no significant difference in vocational maturity and work values between students in two types of school but the students in vocational training schools showed significantly higher "personal self" and less "self criticism" than did the students in non - vocational training schools.

2. There was significantly difference in vocational maturity and work values between sex. Males and females showed significantly differences in "physical self" "moral self" and "social self" but no significantly difference in "Total self". The higher academic achievement students had more significant mean scores than the lower ones and there was significantly differences in work values between academic achievement.

3. There was no significantly relationship between vocational maturity and self-concept, vocational maturity and work values but there was significantly positive relationship between self-concept and work values, namely, "Extrinsic Concomitants"

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธาน

..... กรรมการ

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิเทศศาสตร์สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือ
และคำแนะนำอย่างค้ำจุนจาก ผ.ศ. ดร. สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย ผ.ศ. กวงเดือน
ศาสตราจารย์ และอาจารย์วิเชียร กวงสงก ผู้เขียนรู้สึกเป็นพระคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ใหญ่ คณะครู อาจารย์ และขอขอบคุณนักเรียนใน
โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณไพศาล กาอญภิเษก คุณเสาวร เข้มเฮง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้วิจัย และสุดท้ายด้วยความซาบซึ้งเป็น
ที่สุดสำหรับพ่อและแม่อันเป็นที่รักยิ่งที่คอยให้กำลังใจแก่ลูกเสมอมา

วันทนา กิริรัตน์

กุมภาพันธ์ 2523

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
วุฒิการะทางอาชีพ	10
สังกัดกับแหล่งตน	16
ค่านิยมในงาน	20
วุฒิการะทางอาชีพและสังกัดกับแหล่งตน	25
วุฒิการะทางอาชีพและค่านิยมในงาน	27
สังกัดกับแหล่งตนและค่านิยมในงาน	28
สมมุติฐานการค้นคว้า	29
ทฤษฎีและเหตุผลเบื้องหลังสมมุติฐาน	32
3 วิธีดำเนินการ	38
กลุ่มตัวอย่าง	38
วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	40

บทที่	หน้า
วิธีการรวบรวมข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเปรียบเทียบ ภูมิภาคทางอาชีพ สังกักับแหล่งคน และค่านิยมในงาน คำนวณค่าตัวแปรอิสระ	49
ประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ตาม ภูมิภาคทางอาชีพ สังกักับแหล่งคน และค่านิยมในงาน	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ว่า	81
กลุ่มตัวอย่าง	81
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	83
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	116

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและเพศ	39
2 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	40
3 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนในและนอกโครงการ	49
4 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนชาย ในและนอกโครงการ	50
5 เปรียบเทียบภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ	51
6 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	52
7 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการ	52
8 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการ	53
9 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ	54
10 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ	54
11 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพระหว่างนักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ	55
12 เปรียบเทียบสังกัดกับแหล่งทุนระหว่างนักเรียนในและนอกโครงการ	56

13	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนชายในและนอกโครงการ	57
14	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ	58
15	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	59
16	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในโครงการ	60
17	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นอกโครงการ	61
18	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงและต่ำ	62
19	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงและต่ำ	63
20	เปรียบเทียบสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงและต่ำ	64
21	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนในและนอกโครงการ	66
22	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายในและนอกโครงการ	67
23	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ	68
24	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	69
25	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในโครงการ	70
26	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นอกโครงการ	71
27	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงและต่ำ	72

28	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนในโครงการที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงและต่ำ	73
29	เปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนนอกโครงการ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงและต่ำ	74
30	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแหล่งคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	75
31	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและ สังกัดแหล่งคนของนักเรียนในโครงการ	76
32	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและ สังกัดแหล่งคนของนักเรียนนอกโครงการ	76
33	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และ ค่านิยมในงานของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	77
34	แสดงค่านิยมสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และค่านิยมในงานของเด็กนักเรียนในโครงการ	78
35	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และ ค่านิยมในงานของนักเรียนนอกโครงการ	78
36	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และ ค่านิยมในงานของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	79
37	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแหล่งคน และ ค่านิยมในงานของนักเรียนในโครงการ	80
38	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแหล่งคนและค่านิยมในงาน ของนักเรียนนอกโครงการ	80

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้ นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การศึกษาที่พึงประสงค์จะต้อง เป็น การศึกษาที่เสริมสร้างความรู้ ความคิด และความชำนาญให้คนไทยทุกคนรู้จักตนเอง รู้จัก ชีวิตและเข้าใจสังคมรวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่ เพื่อสามารถครองชีวิตและประกอบกิจการงานได้ ด้วยความรู้เท่าทัน แก้ปัญหาได้ สร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นได้อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ (ลีปนันท เกตุทัต 2518 : 32) แต่ในการจัดการมัธยมศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลาง อันเป็นกำลังสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับอดีตที่ผ่านมาั้นไม่ประสบความสำเร็จทั้งความ มุ่งหมาย เนื่องจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2503 นั้น เนื้อหาหนักในด้านวิชา สามัญ ทำให้เด็กต้องเรียนในระดับที่สูงขึ้นไปโดยไม่สามารถที่จะประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จหรือ แม้แต่เนื้อหาหลักสูตรของโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสมหลายแห่งก็ไม่ชอบในตนเอง และไม่ เอื้อให้เด็กสามารถไปประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง การฝึก และปฏิบัติไม่ทำอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้นักเรียนเกิดความไม่มั่นใจที่จะประกอบอาชีพ ประกอบกับครูผู้สอนไม่เคยประกอบอาชีพในสาขาวิชาที่ตนสอนมาก่อน จึงไม่สามารถสอนให้นักเรียน ทำได้จริง

ด้วยปัญหาที่กล่าวมาแล้วนี้ จึงได้มีการปฏิรูปการมัธยมศึกษาใหม่ โดยระบุให้ผู้เรียนมี ความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้ ผู้บุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

จะเห็นได้ว่า การจัดมัธยมศึกษาต่อไปนี้จึงมีความสำคัญและมีผลทั้งต่อตลาดแรงงานของ ประเทศ และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดเป็นมัธยมศึกษาสายเดี่ยว มีวิชาหลักที่ทุกคนต้อง เรียนจำนวนหนึ่ง และมีวิชาให้เลือกตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียน นักเรียนมีโอกาส

ได้ศึกษาวิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และสามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่ง วิทยาการ และสถานที่ประกอบอาชีพได้

ควยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว กรมสามัญศึกษาได้จัดตั้งโครงการทดลองสอนวิชาชีพใน โรงเรียนมัธยมศึกษาาระดับตำบล พุทธศักราช 2519 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (วิศิษฐ์ กวงสงค์ 2519 : 1)

1. ต้องการให้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นปัจจัยประกอบการเรียนการสอนเพื่อมุ่งฝึกและพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นนั้น
2. ต้องการให้นักเรียนจบหลักสูตร (3 ปี) แล้วสามารถเข้าเรียนต่อทางสายสามัญ หรือสายอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ ส่วนนักเรียนที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนต่อ ก็ให้สามารถประกอบอาชีพในท้องถิ่นของตนได้
3. ต้องการจัดการมัธยมศึกษาาระดับตำบลในแนวทางที่ประหยัดที่สุด พร้อมกันนี้ ก็ให้เกิดประโยชน์และสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด
4. ต้องการให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกอบรบวิชาชีพตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
5. ต้องการให้ชุมชนได้มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนให้มากขึ้นตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา

คณะกรรมการบริหารงานโครงการได้คัดเลือกโรงเรียนมัธยมระดับตำบล ที่เปิดในปีการศึกษา 2519 เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดลองโครงการนี้จำนวน 4 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
2. โรงเรียนนิวิฐราษฎร์อุทิศ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
3. โรงเรียนตลิ่งชันวิทยาคม อำเภอท่งทัน จังหวัดอุทัยธานี
4. โรงเรียนพุกเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 มีลักษณะคล้ายคลึงกับหลักสูตรของโรงเรียนในโครงการ โดยเฉพาะการกำหนดให้นักเรียนศึกษาวิชาชีพและฝึกงานจากแหล่งประกอบการได้ จึงน่าจะมีการศึกษาเพื่อที่ว่า การศึกษาวิชาชีพและฝึกงานนอกจากผู้เรียนจะมี

ความรู้และทักษะมากขึ้นแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมภาวะทางอาชีพ สังกั๊พแห่งตน และ คำนิยมในงานแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้ฝึกอาชีพอย่างไร

จากจุดมุ่งหมายในการแนะแนวอาชีพหมายถึง การช่วยเหลือบุคคลตามลำดับขั้นคือ ขั้นแรกเป็นการช่วยบุคคลให้พยายามเข้าใจตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขั้นสองให้เข้าใจขอบข่าย ของงานอาชีพและขั้นสุดท้ายคือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลนั้นรู้จักพิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ทางด้านอาชีพตลอดจนความรู้ ความสามารถและความสนใจของตนเอง เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (วัชรวิ ทรัพย์มี 2520 : 175 อ้างอิงมาจาก Parsons 1909 : 40) และเป็นที่ยอมรับกันว่า การเลือกอาชีพนั้นไม่ใช่เป็นเพียงแต่กระบวนการจัดความ ถนัดและความสามารถของบุคคลให้เหมาะกับงานเท่านั้น บุคลิกภาพของคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ อย่างหนึ่ง และแกนแท้ของบุคลิกภาพคือ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง และถ้าพิจารณาแล้วจะ เห็นว่า การเลือกอาชีพเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง ดังที่ ซูเปอร์ (Super. 1957:197) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ได้ พัฒนาและรวบรวมภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองและบทบาทของตนในโลกของงาน พิจารณาตนเองตาม ที่เป็นจริง และยอมรับความจริง สามารถประสบความสำเร็จ ตลอดจนทำประโยชน์ ให้กับสังคม

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล องค์ประกอบนั้น คือ ค่านิยมในงานซึ่ง โรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1965 : 253 - 257 อ้างอิงมาจาก Krech. 1962 : 130) ศึกษาพบว่าองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ คือความ ต้องการของบุคคลที่เรียกว่าค่านิยม ทั้งนี้เพราะค่านิยมช่วยให้บุคคลทราบความมุ่งหมายและแนวทาง ในการปฏิบัติ หรืออาจกล่าวได้ว่าค่านิยมนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา คุณลักษณะของอาชีพ เมื่อบุคคลมีค่านิยมในค่านิโถก็มีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับ ค่านิยมนั้น

จากที่ได้อธิบายมาแล้วในข้างต้น จะเห็นว่าในการพัฒนาค่านิยมนั้นเกี่ยวข้องกับความรู้ สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง และค่านิยม และการเกี่ยวของนี้ได้นำไปใช้ในกระบวนการให้คำปรึกษา ทางด้านอาชีพ กล่าวคือครูแนะแนวจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง ทราบถึงความต้องการ

จุดมุ่งหมาย หรือค่านิยมรวมทั้งคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจ ลักษณะนิสัย ข้อดีและข้อเสีย ทั้งนี้เพื่อจะนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลทางค่านิยมอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า การศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะเป็นแนวทางในการจัดและปรับปรุงการฝึกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวโดยเฉพาะการให้คำปรึกษาทางค่านิยมอาชีพโดยตรง

เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ การวิจัยในประเทศยังไม่มีผู้ใดหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 คือ วุฒิภาวะทางอาชีพ สังกั๊พแห่งตน และค่านิยมในงานไว้ จึงน่าที่จะศึกษาว่าการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนไทยจะให้ผลแตกต่างจากการวิจัยในต่างประเทศอย่างไร

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกั๊พแห่งตน และค่านิยมในงานของนักเรียนที่อยู่ในและนอกโครงการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกั๊พแห่งตน และค่านิยมในงานโดยจำแนกตาม เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่อยู่ในและนอกโครงการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกั๊พแห่งตน และค่านิยมในงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษากครั้งนี้เป็นแนวทางในการจัดและการปรับปรุงการฝึกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทางอาชีพ สังกักับแหล่งตน และค่านิยม
ในงาน ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการด้านอาชีพ แนวความคิดที่บุคคลมอง
ตนเอง และลักษณะค่านิยม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ

3. ทำให้ทราบแนวทางที่จะปลูกฝังและสร้างเสริมคุณลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปรให้
กับนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาคนควา

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521 ของ
โรงเรียน 2 ประเภทคือ

1.1 โรงเรียนในโครงการทดลองฝึกอาชีพ ได้แก่

1.1.1 โรงเรียนหนองโพ อำเภอโพธารวม จังหวัดราชบุรี

1.1.2 โรงเรียนนิวิฐราษฎร์อุบล อำเภอท่ายะกา

จังหวัดกาญจนบุรี

1.1.3 โรงเรียนตลิ่งชันวิทยาคม อำเภอท่ายัน จังหวัดอุทัยธานี

1.1.4 โรงเรียนพหุเศรฐวิทยา อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

1.2 โรงเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการทดลอง ได้แก่

1.2.1 โรงเรียนเศรษฐาวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

1.2.2 โรงเรียนพัชรราษฎร์รังสรรค์ อำเภอท่ายาง จังหวัด

กาญจนบุรี

1.2.3 โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา อำเภอหนองฉาง จังหวัด

อุทัยธานี

1.2.4 โรงเรียนหินกองวิทยา อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

2. ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาค้นควาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 2.1.1 ประเภทของโรงเรียน
- 2.1.2 เพศ
- 2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 วุฒิภาวะทางอาชีพ
 - 2.2.2 สังเกตแห่งตน
 - 2.2.3 กานิยมในงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

วุฒิภาวะทางอาชีพ หมายถึง บุรณาการขององค์ประกอบ 4 ชนิด ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวุฒิภาวะทางอาชีพของ คริติส (Crates) คือ

1. ความกตัญญูของการเลือกอาชีพ คือ การที่บุคคลจัดลำดับอาชีพที่ตนเลือกเหมือนกันทุกครั้ง ซึ่งเป็นผลมาจากความสอดคล้องของเวลา สาขาวิชาชีพ กลุ่มอาชีพ และระดับอาชีพ
 2. ความฉลาดในการเลือกอาชีพ คือ การที่บุคคลเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ชันทางสังคมและกิจกรรมอาชีพ
 3. การเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การที่บุคคลมีความสามารถในการเลือกอาชีพในกานต่อไปนี้คือ การรู้จักตนเอง การเลือกจุดมุ่งหมายของอาชีพให้เหมาะสม มีการวางแผน และแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพเป็นอย่างดี
 4. ทศนคติในการเลือกอาชีพ คือ การที่บุคคลมีความรู้สึกเกี่ยวกับการเลือกอาชีพในกานต่าง ๆ ดังนี้ ความรู้สึกต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ได้รับความรู้เบื้องต้นในอาชีพ มีอิสระในอาชีพ รู้ลักษณะที่ปรากฏและสังเกตในอาชีพ
- สังเกตแห่งตน หมายถึง แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง หรือวิถีทางที่บุคคลมองตนเอง ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Tennessee

Self Concept Scale) ของ วิลเลียม เฮช ฟิตส์ (William H. Fitts) ซึ่งพิจารณาใน 10 ลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านร่างกาย หมายถึง การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านร่างกาย รูปร่าง ลักษณะทางที่ปรากฏ สุขภาพ ทักษะ และความมีเสน่ห์
2. ด้านศีลธรรมจรรยา หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดี ไม่ดี รวมทั้งความพึงพอใจ และเลื่อมใสในศีลธรรม
3. ด้านส่วนตัว หมายถึง ความรู้สึกถึงคุณค่าของตน ความมั่นใจในตนเอง และการประเมินคาบคุณลักษณะของตน
4. ด้านครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว
5. ด้านสังคม หมายถึง ความรู้สึกพอใจ และเห็นคุณค่าในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น
6. ด้านการวิจารณ์ตนเอง หมายถึง ความกล้าที่จะยอมรับความจริงในด้านไม่ดีเกี่ยวกับตน ซึ่งประกอบด้วยประโยคบรรยายตนเองในด้านเสียหยาทั้งหลาย ซึ่งคนส่วนมากยอมรับว่าเป็นความจริงสำหรับตนเอง
7. ด้านเอกลักษณ์ หมายถึง การที่บุคคลบรรยายตนเองว่า เป็นคนอย่างไร
8. ด้านความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจ หรือการยอมรับตนเอง
9. ด้านพฤติกรรม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง
10. คะแนนรวมสังกัดประเภทตน สะท้อนให้เห็นถึงการยกย่องตนเองทั้งหมด ผู้ที่ใดคะแนนสูงมักเป็นคนชอบตนเอง รู้ว่าตนเองมีค่า มีความมั่นใจในตนเองและประพฤติดน เช่นนั้นด้วย ผู้ที่ใดคะแนนต่ำมักไม่แน่ใจในคุณค่าของตนเอง คิดว่าตนเองเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนา มักรู้สึกกังวลใจบ่อย ๆ ชอบเก็บกด และไม่คอยมีความสุข

ค่านิยมในงาน หมายถึง จุดมุ่งหมายซึ่งเป็นแรงจูงใจให้บุคคลทำงาน ซึ่งมีทั้งแรงจูงใจภายใน แรงจูงใจภายนอก และแรงจูงใจจากสภาพแวดล้อม ค่านิยมในการทำงานเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บุคคลพอใจในงาน และเป็นสิ่งที่บุคคลแสวงหาจากงานที่ทำ ซึ่ง

แบ่งออกเป็นองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่านิยมในงานภายใน

- 1.1 ค่านิสติปัญญา
- 1.2 ค่านิการช่วยเหลือ
- 1.3 ค่านิผลสัมฤทธิ์ในงาน
- 1.4 ค่านิความเป็นอิสระ
- 1.5 ค่านิสุนทรียะ
- 1.6 ค่านิการจ้การงาน

2. ค่านิยมในงานภายนอก

- 2.1 ค่านิเศรษฐกิจ
- 2.2 ค่านิเกียรติยศ
- 2.3 ค่านิความมั่นคง
- 2.4 ค่านิความเป็นตัวของตนเอง

3. ค่านิยมค่านิสภาพแวดล้อม

- 3.1 ค่านิผู้ร่วมงาน
- 3.2 ค่านิผู้บังคับบัญชา
- 3.3 ค่านิการเปลี่ยนแปลงงาน
- 3.4 ค่านิสถานที่

การศึกษาคั้งนี้ ค่านิยมในงานวัดโคควยแบบสออดาน ค่านิยมในงาน (Work Value Inventory) ของ ซูเปอร์ (Super) ซึ่งแบ่งออกเป็นองค์ประกอบค่านิต่าง ๆ คั้งที่กล่าวมาแลว

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและหญิงซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ นักเรียนในโครงการทดลองโคแก้ นักเรียนในโรงเรียนหนองโพวิทยา โรงเรียนนิวิฐราชูรอุปถัมภ์ โรงเรียนตลุกคูวิทยา โรงเรียนพุกควิทยา และนักเรียนนอกโครงการโคแก้ นักเรียนในโรงเรียนแคทรายวิทยา

โรงเรียนพัชรราษฎร์สรรค์ โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา โรงเรียนหินกองวิทยา

ประเภทของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ซึ่งในที่นี้แยกออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. โรงเรียนในโครงการ หมายถึง โรงเรียนตามโครงการทดลองวิชาชีพ ซึ่งจัดในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล พุทธศักราช 2519 กำหนดเวลาเรียน 3 ปีต่อเนื่องกัน โดยการเรียนค่านวิชาสามัญ ใ้ถือเ้าแนวตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมแบบประสม พุทธศักราช 2512 ทุกประการ ซึ่งเรียนในภาคเช้า ส่วนวิชาชีพที่จัดสอนตามโครงการนี้ใ้กำหนดเนื้อหาวิชาที่ตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ในการเรียนวิชาชีพนั้น เรียนทฤษฎีในภาคบ่ายเสร็จแล้วใ้ให้นักเรียนออกปฏิบัติงานนอกโรงเรียน โดยนับเป็นคาบเวลาเรียนด้วย โรงเรียนในโครงการนี้ใ้แก่ โรงเรียนหนองโพ โรงเรียนนิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์ โรงเรียนตลุกคู่วิทยา โรงเรียนพุกแก้ววิทยา

2. โรงเรียนนอกโครงการ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล ซึ่งถือตามหลักสูตรมัธยมศึกษาสายสามัญ พุทธศักราช 2503 ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ใ้จากการลุ่มจากโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโรงเรียนในโครงการในด้านขนาด บริการที่โรงเรียนจัด สภาพภูมิศาสตร์ อาชีพ และรายได้ของประชาชน ที่อยู่ใ้บริเวณนั้น จำนวน 4 โรงเรียนเช่นเดียวกัน ใ้แก่ โรงเรียนแคทรายวิทยา โรงเรียนพัชรราษฎร์สรรค์ โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา โรงเรียนหินกองวิทยา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนซึ่งใ้จากการทดสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของสำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 4 ฉบับ คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ก (เหตุผล) วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาไทย (ข้อความ) และวิชาประวัติศาสตร์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผู้ใ้ใ้คะแนนอยู่ในกลุ่ม เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผู้ใ้ใ้คะแนนอยู่ในกลุ่ม เปอร์เซนต์ไทล์ที่ต่ำกว่า 25 ลงมา.

ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

วุฒิภาวะทางอาชีพ

ซูเปอร์ (Super. 1960 : 15) ได้ให้ความหมายของวุฒิภาวะทางอาชีพไว้ดังนี้คือ สิ่งที่ใช้แทนระดับพัฒนาการซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นอยู่ในระดับใดของขบวนการซึ่งต่อเนื่องกันจากจุดที่เริ่มเสาะแสวง หรือสำรวจไปจนถึงขั้นเสถียรถาวร เช่นเดียวกับที่ กิงส์เบิร์ก (Ginzberg. 1966 : 47 - 57) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นขบวนการซึ่งแต่เกิดจนตายไม่ใช่การตัดสินใจครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจเป็นลำดับติดต่อกันไปแต่ละขั้นของกระบวนการมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของอายุแต่ละบุคคล การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่กาลข้างหน้า และจบลงด้วยการประนีประนอมระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเอง และความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม

เนื่องจากวุฒิภาวะทางอาชีพมีขึ้นไต่กันที่ทันใจ แต่เป็นขบวนการที่ต่อเนื่องกัน ดังนั้นการศึกษาวิจัยจะเน้นให้เห็นว่าเป็นขบวนการพัฒนาทางอาชีพของการเลือกและการปรับตัว ซูเปอร์ (Super. 1960 : 106 - 109) กล่าวว่า วุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับระดับอายุของเขาควย ตัวอย่างเช่น วุฒิภาวะทางอาชีพของเด็กอายุ 14 ปี คือ มีความสอดคล้องกันระหว่างความสนใจ ความถนัดในการวางแผนเลือกอาชีพอย่าง เป็นจริง แต่วุฒิภาวะทางอาชีพของเมื่ออายุ 45 ปี คือสามารถรักษาสถานะภาพทางอาชีพให้มั่นคงหรือดีขึ้นกว่าเดิม ในการวัดระดับวุฒิภาวะทางอาชีพนั้น จะต้องเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานกล่าวคือบุคคลที่วุฒิภาวะทางอาชีพสูง คือ บุคคลที่มีพฤติกรรมทางอาชีพของตนใกล้เคียงกับพฤติกรรมทางอาชีพที่ค่าว่าบุคคลในวัยนั้นควรจะมี ซึ่ง ซูเปอร์ (Super. 1960 : 80) ได้อธิบายกระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพไว้ดังนี้

1. Growth Stage ช่วงเวลาของการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง การพัฒนาความสามารถและความสนใจ ซึ่งพัฒนาการดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวพันกับการพัฒนาความคิด

ในเรื่องอาชีพ ระยะเวลาอยู่ในช่วง 14 ปีแรกของชีวิตซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้คือ

1.1 Prevocational Substage ระยะนี้เด็กยังไม่สนใจการเลือกอาชีพ ซึ่งอยู่ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

1.2 Fantasy Substage ระยะที่เด็กคิดถึงเรื่องอาชีพ แต่เป็นในลักษณะความเพ้อฝัน ระยะนี้มีอายุระหว่าง 4 - 10 ปี

1.3 Interest Substage ระยะที่เด็กพิจารณาความสนใจของตนในอาชีพต่าง ๆ ระยะนี้มีบุคคลมีอายุระหว่าง 11 - 12 ปี

1.4 Capacity Substage ระยะที่เด็กพิจารณาความสามารถในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ระยะนี้มีบุคคลมีอายุระหว่าง 13 - 14 ปี

2. Exploration Stage ช่วงเวลาของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ เริ่มมีประสบการณ์จากการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นช่วงที่บุคคลตระหนักว่าอาชีพเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต ช่วงนี้มีบุคคลมีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

2.1 Tentative Substage ระยะนี้บุคคลเริ่มพิจารณาเลือกอาชีพ โดยยังไม่ตัดสินใจแน่นอน ซึ่งจะพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และโอกาสในการไ้งานทำ ระยะนี้มีบุคคลมีอายุระหว่าง 15 - 17 ปี

2.2 Transition Substage ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการด้านอาชีพ ระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น เช่น พิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะของงานตลอดจนโอกาสที่จะไ้งานทำ เป็นช่วงที่บุคคลจะได้มีประสบการณ์ในการฝึกอาชีพ หรืออยู่ในระหว่างการศึกษเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี

2.3 Trial Substage ระยะทดลองปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นการไ้ประเมินความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสมต่าง ๆ

3. Establishment Stage ระยะที่บุคคลเริ่มประกอบอาชีพที่ถาวร แต่ในช่วงต้น ๆ ระยะนี้อาจมีการทดลอง หรือเปลี่ยนงานไ้ ถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือ

ไม่เป็นที่พอใจ โดยมากถ้าเป็นงานระดับวิชาชีพอาจไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน ช่วงนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุระหว่าง 25 - 44 ปี ซึ่งแบ่งเป็นระยะย่อยได้ 2 ระยะ คือ

3.1 Trial Substage ระยะที่บุคคลลงมือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงงานนั้นไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นที่พอใจ สำหรับบางรายอาจไม่มีขั้นนี้ คือ ประกอบอาชีพดวาร์เลย ไม่มีการเปลี่ยนงาน ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 25 - 30 ปี

3.2 Stabilization Substage ระยะนี้บุคคลลงมือประกอบอาชีพอย่างถาวร ระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุระหว่าง 31 - 44 ปี

4. Maintenance Stage ระยะที่บุคคลมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ในระยะนี้บุคคลจะดำเนินการประกอบอาชีพที่ได้เลือกแล้ว และสร้างความก้าวหน้ามั่นคงในการประกอบอาชีพ ระยะนี้บุคคลมีอายุประมาณ 45 - 65 ปี

5. Decline Stage ระยะที่ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลจะลดลงเนื่องจากความชรา ระยะนี้บุคคลมีอายุประมาณ 65 ปี เป็นต้นไป ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ระยะ ดังนี้คือ

5.1 Deceleration ช่วงที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 65 - 70 ปี

5.2 Retirement ช่วงที่บุคคลเลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง ระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลจะใช้ชีวิตในวัยปลายกวัยการพักผ่อน โดยไม่ประกอบอาชีพใด ๆ เลยเป็นช่วงที่บุคคลมีอายุประมาณ 71 ปี เป็นต้นไป

ในปี ค.ศ. 1951 - 1952 ซุปเปอร์ (Super. 1960 : 33) ได้ศึกษาวิถีการทางอาชีพของเด็กชายอายุ 14 ปี ซึ่งเรียนอยู่ในระดับ 9 จำนวน 105 คน ศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เช่น ระดับสติปัญญา ผลการเรียน สถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และตัวแปรอื่น ๆ โดยใช้เครื่องมือ 19 ชนิด ในการศึกษาครั้งนี้ ซุปเปอร์ (Super) ได้แบ่งระดับวุฒิภาวะทางอาชีพหรือพฤติกรรมของคนที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพในช่วงวัยรุ่นเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

1. Orientation to Vocational Choice คือ มีความสนใจเตรียมพร้อมที่จะเลือก และรู้แหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเลือก

2. Information and Planning ทราบข้อสนเทศ และวางแผนเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

3. Consistency of Vocational Preferences มีความคงที่ของการเลือกอาชีพ ทราบและมีความสอดคล้องกันระหว่างระดับ สาขา และสายของอาชีพ

4. Crystallization of Traits มีระดับความสนใจ และวุฒิภาวะมากขึ้น เข้าใจในค่านิยมในงานทั้งภายในและภายนอก มีความรับผิดชอบในการเลือก การวางแผน สามารถเลือกอาชีพได้อย่างเป็นอิสระ

5. Wisdom of Vocational Preferences มีความสอดคล้องกันระหว่างความชอบ ความสามารถ ความสนใจในอาชีพ ตลอดจนภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม จะเห็นได้ว่าในการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพนั้น เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมากกว่าการเลือกอาชีพ เพราะไม่มีเพียงแต่รวมเอาการเลือกอาชีพไว้เท่านั้น แต่ยังรวมเอาทัศนคติของการตัดสินใจ ความเข้าใจ ความรู้ข้อกำหนด หรือคุณสมบัติในการประกอบอาชีพ การวางแผนกิจกรรมและความสามารถ รวมทั้งพัฒนาการทางค่านิยมอาชีพไว้ และจากการศึกษาของ การ์เตอร์ (Carter. 1940 : 70) ได้ศึกษาวิจัยในกระบวนการความสนใจทางค่านิยมอาชีพของเด็กวัยรุ่น พบว่า พัฒนาการความสนใจทางค่านิยมอาชีพเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ในลักษณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของวุฒิภาวะทั่วไป ที่จะเกิดขึ้นในพัฒนาการของแต่ละบุคคล สรุปได้ว่าวุฒิภาวะทางอาชีพควบคุมโดยองค์ประกอบใหญ่ ๆ 2 ทาง คือ โดยชีวภาพ และโดยการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ

วุฒิภาวะทางอาชีพและหลักสูตร

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องของวุฒิภาวะทางอาชีพ และหลักสูตรของต่างประเทศส่วนมากมักจะพบว่า ตัวแปรทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กันถึง เช่น ในปี ค.ศ. 1951 - 1952

ซูเปอร์ (Super. 1960 : 87) ได้ศึกษาภาวะทางอาชีพของนักเรียนอายุ 14 ปี ระดับ 9 จำนวน 105 คน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทางอาชีพและตัวแปรต่างๆ พบว่า ภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับหลักสูตร เขาศึกษาโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ประเภทคือ โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรใหม่เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกวิชาได้มาก และโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรเก่า ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับการรับผิดชอบในการเลือกและการวางแผนอาชีพ การรู้แหล่งข้อมูล และมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมของภาวะทางอาชีพทั้งหมด

รอกเจอร์ (Rodger. 1975 : 4446-A) ได้ศึกษาว่า การทำงานมีผลต่อ ภาวะทางอาชีพอย่างไร โดยศึกษากับนักเรียนปีสุดท้ายของโรงเรียนไฮสกูลทางภาคตะวันตกของรัฐชิคาโก เครื่องมือที่ใช้คือ Holland's 11 scale Vocational Preference Inventory ซึ่งวัดภาวะทางอาชีพ และแบบสอบถามประสมการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสมการณ์ในการทำงาน จะสนใจในวิชาชีพกว้างกว่าและมีคะแนนภาวะทางอาชีพสูงกว่าวัยรุ่นที่ไม่ได้ทำงาน และพบว่าการทำงานมีผลต่อภาวะทางอาชีพของเพศชายสูง

แฮมบี้ (Hamby. 1977 : 4316-A) ได้ทำการทดลองซึ่งได้ผลขัดแย้งกับผู้วิจัยคนอื่น ๆ กล่าวคือ ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ก่อนที่จะทำการทดลองนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามวัดภาวะทางอาชีพ ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนใกล้เคียงกัน จากนั้นให้กลุ่มทดลองได้รับการแนะแนวอาชีพ และเรียนวิชาการโดยให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพด้วย ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นให้เรียนวิชาการตามปกติ ผลจากการทดสอบภาวะทางอาชีพ ครั้งหลังไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ภาวะทางอาชีพและเพศ

ไพล์ (Pyle. 1977 : 4143-A) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของ ภาวะทางอาชีพ และการมีส่วนร่วมในการแนะแนวข้อมูลด้านอาชีพ และความสัมพันธ์ของ

ตัวแปร ด้านอายุ และเพศ การตัดสินใจเลือกอาชีพ และคะแนน วุฒิมารทางอาชีพ ผลปรากฏว่าการมีส่วนร่วมในโปรแกรมแนะแนว มีความสัมพันธ์กับวุฒิมารทางอาชีพ ส่วนตัวแปร อายุ เพศ การตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับวุฒิมารทางอาชีพ

ผกา บุญเรือง (ผกา บุญเรือง 2520 : 61 – 63) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิมารทางอาชีพ และการควบคุมภายใน – ภายนอก กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จำนวน 185 คน ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายใน – ภายนอก มีความสัมพันธ์ทางลบกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ และกับวุฒิมารทางอาชีพ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิมารทางอาชีพ แต่ไม่พบความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกอาชีพ การควบคุมภายใน – ภายนอก วุฒิมารทางอาชีพ ระหว่างเพศ

วุฒิมารทางอาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาของ ซูเปอร์ (Super, 1960 : 95 – 97) ซึ่งศึกษากับนักเรียนระดับ 9 จำนวน 105 คน พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิมารทางอาชีพ และผลสัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ เด็กชายมีวุฒิมารทางอาชีพนั้น จะเป็นเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียน การปรับตัว มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเป็นผู้มีความเป็นอิสระจากครอบครัว แต่จากการศึกษาครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างของวุฒิมารทางอาชีพ ระหว่างอายุในระดับชั้นเดียวกัน

คิลเลย์ (Dilley, 1965 : 423 – 427) ได้ศึกษาวุฒิมารทางอาชีพในด้านความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ กับนักเรียนชั้นมัธยม จำนวน 174 คน พบว่า ผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพใดคตินั้นจะได้อะไรมาทดสอบความถนัดทางการเรียนและเกรดเฉลี่ยสูงกว่า และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไม่ดี และพบความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาและวุฒิมารทางอาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระดับสติปัญญาอาชีพมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบของวุฒิมารทางอาชีพ

๗

แฟรงคลิน (Franklin. 1976 : 2638-A) ได้ศึกษาภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อกำหนดระดับความมีภาวะของกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดความแตกต่างของภาวะทางอาชีพ โดยใช้เกณฑ์ของอายุ เพศ ระดับชั้น เชื้อชาติ ระดับสติปัญญา เกรดเฉลี่ยสุดท้าย และฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเป็นอย่างมาก ในภาวะของนักเรียนตามอายุ เพศ ระดับชั้น เชื้อชาติ ระดับสติปัญญา และคะแนนเฉลี่ยสุดท้าย แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างภาวะทางอาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ระดับภาวะทางอาชีพของเกรด 12 สูงกว่าเกรด 7-9 ทุกระดับ

สังกะยัแห่งตน

สังกะยัแห่งตน คือ ความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งอาจจะจริงหรือไม่เป็นจริงก็ได้ เป็นสิ่งที่บุคคลพิจารณาตนเองว่าเป็นคนอย่างไร มีความหมายเช่นเดียวกับการรับรู้เกี่ยวกับตนทั้งที่ อังกฤษ และ อังกฤษ (English & English 1958 : 486 - 488) ให้คำอธิบายว่า สังกะยัแห่งตนคือความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อตนเอง รวมทั้ง ความรู้ ความรู้สึก และทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับตนทั้งหมดเป็นสิ่งที่บุคคลเรียกว่า ฉันท และของฉันท ซึ่งเกิดจากการรับรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกเป็นผลเนื่องมาจากสังกะยัแห่งตนหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ซึ่งมีอิทธิพลต่อ ทัศนคติ ความนึกคิด ความรู้สึก ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตัวของตน และรวมถึงความสามารถของตนเองด้วย ดังที่ โรเจอร์ (Roger. 1951 : 494) ให้ความเห็นว่า การที่จะเข้าใจพฤติกรรมของคนนั้น จะต้องศึกษาความคิดภายในของบุคคลให้มากที่สุด เพราะพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นผลเนื่องมาจากความนึกคิดและทัศนคติที่มีต่อตนเอง

มีด (Mead. 1934 : 30) ได้ศึกษาและเชื่อว่าสังกะยัแห่งตนของบุคคลเกิดขึ้นได้เนื่องจากการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น จึงมีการพัฒนาตนเองมาตั้งแต่วัยทารก

เมื่อโตขึ้นก็สามารถแยกได้ว่าอะไรเป็นอะไร เมื่อพูดได้ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน และการรับรู้คุณค่าของตนก็พัฒนาเร็วขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะการมีชีวิตภายในโรงเรียน เด็กเริ่มมีประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมใหม่ ในการศึกษาความรู้ไปกับเพื่อน ๆ และครู ซึ่งถือว่าเป็น สิ่งแวดล้อม ในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตน และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองด้วย

เฟรนเสน (Frandsen. 1961 : 474) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของความนึกคิดเกี่ยวกับตน คือความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดา มารดา พี่น้อง ครู เพื่อน และบุคคลอื่น สภาพทางร่างกาย ความฉุนเฉียวและความสุข ความสามารถพื้นฐาน และการสร้างเสริมตนเอง (creative self) เมื่อความนึกคิดเกี่ยวกับตนเกิดขึ้นและพัฒนาไปจนคงรูป แต่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ของบุคคล เพราะบุคคลมีประสบการณ์ใหม่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต ความนึกคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดชีวิตเช่นกัน และทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกเปลี่ยนไปจากเดิมด้วย

สังกัดกับตนเองและหลักสูตร

เฮอแมน (Herman. 1974 : 7801-A) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดกับตนเอง ระบุสติปัญญา เกรดเฉลี่ยและการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนปีสุดท้ายในโรงเรียนอาชีวศึกษา และโรงเรียนสามัญ จำนวน 527 คน แบบสอบถามที่ใช้คือ Tennessee Self Concept Scale ผลปรากฏว่า คะแนนสังกัดกับตนเองโดยส่วนรวมของนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพ ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนสายอาชีพมีคะแนนรับรู้ ความประพฤติกและมรรยาทของตนเองสูงกว่าสายสามัญ นักเรียนสายอาชีพที่เตรียมตัวจะออกไปทำงานนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความเข้าใจในคุณค่าทางศีลธรรม และเห็นความสำคัญของการสมาคมกับผู้อื่นสูงกว่าสายสามัญ สำหรับนักเรียนหญิงสายอาชีพนั้น มีคะแนนของสังกัดกับตนเองในด้านความซื่อสัตย์ของการรับรู้เกี่ยวกับตน (self perception) สูง และมีคะแนนความประพฤติ และสังคมสูงกว่าสายสามัญ และพบว่า ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างสังกัดกับตนเองระบุสติปัญญา การศึกษาของบิดามารดา และเกรดเฉลี่ยในกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง คล้ายคลึงกัน

เบลลิน (Beilin. 1976 : 1511 - A) ได้ศึกษากับนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัย-บอสตัน ซึ่งยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกอาชีพจำนวน 30 คน เพื่อต้องการทราบว่า การฝึกงานมีผลต่อสังกัดแห่งตนของนักศึกษาเหล่านี้อย่างไร จากการศึกษาได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง ซึ่งมีส่วนรวมในโรงฝึกงานซึ่งเปิดดำเนินการเป็นเวลา 8 ภาค และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชอบการฝึกงานมาก และต้องการมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับตนเอง แต่ไม่พบความแตกต่างของสังกัดแห่งตนระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้ศึกษาคิดว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษาถูกสอบซ้ำ ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงสังกัดแห่งตนในกลุ่มทดลอง

สวาทเบอร์ก (Schwardberge. 1976 : 4320-A) ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนมัธยมซึ่งมาจากโรงเรียน 3 ประเภทคือ โรงเรียนที่อยู่ในเมืองใหญ่ เมืองเล็ก และบริเวณชานเมือง ในการศึกษครั้งนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน นักเรียนกลุ่มทดลองจะเรียนโปรแกรมซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วมสร้าง กำหนดและวัดผลหลักสูตรด้วย และสิ่งที่เรียนนั้นจะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ส่วนอีกกลุ่มเน้นการเรียนแบบครูเป็นผู้ควบคุม วิธีการดังกล่าวใช้กับกลุ่มทั้งสองเป็นเวลา 7 เดือน ก่อนที่จะเริ่มทดลองในทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าสังกัดแห่งตนในคำ "ตน" (self) ตนและบุคคลอื่น (self and other) ตนและโรงเรียน (self and school) ในปีที่ผานำแบบทดสอบเดิมมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างเดิมอีก เพื่อต้องการทราบว่า จะมีสังกัดแห่งตนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในสังกัดแห่งตนทั้งสามด้านในระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง แต่พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในเมืองเล็ก มีคะแนนตนและบุคคลอื่น (self and other) สูงกว่านักเรียนซึ่งเรียนในเมืองใหญ่ และเรียนบริเวณชานเมือง ปรากฏว่าการเรียนแบบสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในเมืองเล็ก ก่อให้เกิดบรรยากาศที่สร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (self and other) ของสังกัดแห่งตนของนักเรียน

สังกัดกับแหล่งคนและเพศ

บอลล์ (Ball. 1963 : 1070-A) ได้ศึกษาสังกัดกับแหล่งคนจากกลุ่มนักเรียนจำนวน 228 คน พบว่าสังกัดกับแหล่งคนไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ คือ เพศชายและเพศหญิงมีสังกัดกับแหล่งคนไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ไดสัน (Dyson. 1967 : 403 - 405) พบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีสังกัดกับแหล่งคนไม่แตกต่างกัน

สำหรับการวิจัยภายในประเทศนั้น จำรัส บุญญานันท์ (จำรัส บุญญานันท์ 2515 : 65 - 69) ได้ศึกษาสังกัดกับแหล่งคน ความวิตกกังวล และความต้องการสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนที่ประพฤติก้อยตามสังคม และขัดสังคม กลุ่มตัวอย่างละ 105 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ประพฤติก้อยตามสังคมจะมีสังกัดกับแหล่งคนและความต้องการผลสัมฤทธิ์สูง แต่มีความวิตกกังวลต่ำกว่านักเรียนที่ประพฤติขัดสังคม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในตัวแปรดังกล่าว

สุริยงค์ อัยรักษ์ (สุริยงค์ อัยรักษ์ 2517 : 51) ศึกษาสังกัดกับแหล่งคนของเด็กไทยพุทธ และเด็กไทยมุสลิม เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศแล้วปรากฏว่า เด็กหญิงมีสังกัดกับแหล่งคน สูงกว่าเด็กชาย

สังกัดกับแหล่งคนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค.ศ. 1956 สตีเวนส์ (Stevent. 1956 : 1531 - 1532) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 120 คน เป็นกลุ่มที่เรียนดี 53 คน และเรียนอ่อน 49 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ผู้มีระดับสติปัญญาดี และสอบได้คะแนนดี จะเป็นผู้เข้าใจตนเองและยอมรับตนเอง ได้ดีกว่าผู้ที่เรียนไม่ดี ผลการวิจัยที่ได้ปรากฏว่าสนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเข้าใจในความสามารถของตนเองและยอมรับตนเองมากกว่านักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนต่ำ

สำหรับการศึกษายาในประเทศ สิริโชค วรานุสันติกุล (สิริโชค วรานุสันติกุล 2514 : 49 - 57) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่าน และมโนภาพแห่งตน ผลการศึกษาพบว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเข้าใจในการอ่าน และเด็กที่มีความแตกต่างระหว่างตนเองน้อย แต่มีตนตามอัตภาพ และตนตามปณิธานสูง จะมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่า ผู้มีความแตกต่างระหว่างตนเองน้อย แต่มีตนตามอัตภาพและตนตามปณิธานต่ำ และสูงกว่าพวกที่มีความแตกต่างระหว่างตนมาก นอกจากนั้นเขายังพบว่า ผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองสูงกว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ แสดงว่ามโนภาพหรือความคิด เห็นเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับความสามารถในการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

✓ ค่านิยม

การศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม (values) เป็นที่สนใจและแพร่หลายมากในหมู่นักจิตวิทยา นักมนุษยวิทยา และนักการศึกษา ทั้งนี้เพราะค่านิยมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคล ในทำนองเดียวกับบุคลิกภาพ ทักษะ การรับรู้ และองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ค่านิยมจะช่วยชี้สภาพความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อถือ และวัฒนธรรมของสังคมได้ ทั้งยังเป็นตัวการสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมอีกด้วย

เนื่องจากค่านิยมมีอิทธิพลเหนือการกระทำของมนุษย์ บุคคลจะตอบโต้กับสิ่งต่าง ๆ ตามระดับของคุณค่าของสิ่งนั้น และคุณค่าก็จะกลายเป็นค่านิยมที่เขายึดถือ ค่านิยมมีลำดับชั้นความสำคัญมากน้อยไม่เท่ากัน จึงสามารถเรียงลำดับได้ ความสำคัญที่แต่ละคนนึกอาจเกิดจากความต้องการของสังคม หรือเกิดจากความคิคว่าจำเป็นของตนเองได้ บุคคลจะยึดถือสิ่งที่มีความสำคัญมาก่อน สิ่งที่สำคัญน้อยก็จะได้รับการยึดถือลดหลั่นกันลงมา การยึดถือนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตามลำดับความสำคัญมากน้อย ถ้ามารวมถึงค่านิยมที่บุคคลยึดถือแล้ว การศึกษาและการตีความหมายของพฤติกรรมของมนุษย์จะง่ายขึ้น (Ruch, 1953 : 121)

ในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ เนื่องจากอาชีพมีหลายประเภท บุคคลต้องตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งเป็นหลัก ซึ่งจะคงอาศัยเกณฑ์บางอย่างที่ตนเองเห็นว่าสำคัญ ซึ่ง

กินส์เบิร์ก (Ginzberg. 1966 : 254 - 257) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของคนขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสิ่งที่เลือก แต่ละคนย่อมเลือกอาชีพตามองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับความต้องการของตนเอง เป็นใหญ่ และความต้องการนี้คือ ค่านิยม

ความหมายและพัฒนาการของค่านิยมในงาน

107 ความหมายของค่านิยมในงาน ยังไม่มีคำจำกัดความที่เด่นชัดเพียงพอ ความคิดรวบยอดของค่านิยมในงานจะพิจารณาในแง่ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางแผน หรือการเลือกงานซึ่ง ไชทรอพล์ (Zytaurski. 1970 : 176) กล่าวว่าความหมายของค่านิยมในงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางค่านิยม ซึ่งมีความหมายและน่าสนใจมากกว่าความพึงพอใจเท่านั้น ควรจะมีการศึกษาความหมายของค่านิยมในงานให้มากกว่าที่เป็นอยู่เนื่องจากหน้าที่และโครงสร้างนั้นมีอยู่อย่างสมบูรณ์แล้ว

108 อย่างไรก็ดีตาม ซูเปอร์ (Super. 1957 : 25) ให้ความหมายของค่านิยมในงานไว้คือ จินตนาการซึ่งเป็นแรงจูงใจให้บุคคลทำงาน ค่านิยมนี้รวมทั้งค่านิยมภายในและภายนอกที่บุคคลแสวงหาจากงาน และความพึงพอใจที่ได้รับจากงาน และในการวัดค่านิยมนี้มีความคล้ายคลึงกับการวัดความสนใจ ข้อทดสอบอาจใช้สลับเปลี่ยนกันได้ แต่ค่านิยมวัดได้ลึกซึ้งกว่าความสนใจ เพราะเข้าถึงสภาพแท้จริงของชีวิต ในระหว่างวัยรุ่นประมาณ 15 - 16 ปี ค่านิยมจะมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพ ตามความมุ่งหมายหรือเกณฑ์ที่วางไว้เพื่อตนเอง (Super. 1957 : 40 - 41)

กินส์เบิร์ก (Ginzberg. 1951 : 71) ได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพและพบว่า เด็กวัยรุ่นอายุ 15 - 16 ปี เป็นช่วงที่เด็กได้รู้ถึงค่านิยม และสังเกตว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเขา สิ่งที่เขาต้องการคือ เงิน เกียรติ หรือโอกาสในการแสดงความคิดสร้างสรรค์ค่านิยมต่าง ๆ เหล่านี้สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของเขาในช่วงนี้ เด็กจะเริ่มพิจารณาจากข้อเท็จจริง และตัดสินใจได้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้เขาได้ศึกษาพัฒนาการของค่านิยมในงานของนักเรียนซึ่งอยู่ในระดับ 6 จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าค่านิยมในงานของเด็กเปรียบเสมือนกระเจี๊ยบซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของเขา ถ้าจะแสดงพัฒนาการค่านิยมนี้ด้วยกราฟจะเห็นเป็นเส้นโค้ง เริ่มตั้งแต่ระดับ 9 จะสูงขึ้นจนสังเกตได้ชัดในระหว่างระดับ 11 และ

12 และพบว่าในระดับ 12 นี้ ค่านิยมจะเปลี่ยนแปลงไป และเห็นได้ชัดขึ้น เนื่องจากระดับนี้ ค่านิยมในงานจะสัมพันธ์กับค่านิยมทั่ว ๆ ไป และความถนัดของบุคคล

เรอ/รัช (Ruch. 1953 : 67) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของค่านิยมไว้ว่า โดยส่วนใหญ่ แล้วค่านิยมจะเกิดจากประสบการณ์ชีวิตแวดล้อมในมานของบุคคล เช่นเด็กที่เติบโตขึ้นมาจาก ครอบครัวที่มีค่านิยมเกี่ยวกับการหาเงิน เด็กที่จะรับเอาค่านิยมของพ่อแม่มาเป็นของตน ซึ่งจะ ทำให้แสวงหาเงินหรือวัตถุที่ต้องการ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กเติบโตมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ ชื่นชมกับการเสียสละและการบริการสังคม เด็กก็จะรับเอาคุณลักษณะแบบนั้นมาเป็นของตนด้วย แต่ในกรณีที่เกิดกับคนหาง่เห็นจากพ่อแม่ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ย่อมแสวงหาความพอใจและยอมรับเอาค่านิยมของบุคคลที่อยู่ภายนอกครอบครัวมาเป็นของตน เด็กวัยรุ่นที่ขัดแย้งกับพ่อแม่จะมีความ ต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มภายนอกบ้าน จะยอมรับเอาความสนใจและค่านิยมของกลุ่มมาเป็นของตน โรงเรียน วัด สมาคม สโมสร และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ก็มีอิทธิพลต่อค่านิยมมากเช่นกัน

ทั้งนี้ได้กล่าวแล้วว่า บุคคลมักจะเลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตน แต่ตามบุคคล เลือกอาชีพแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการตอบสนองความต้องการ กล่าวคือ ลดลงภาวะ ความพึงพอใจลงด้วยเหตุผลใดก็ตาม ความสมดุลขององค์ประกอบย่อมเปลี่ยนไป เป็นเหตุให้ บุคคลต้องเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่คิดว่า จะได้รับความพึงพอใจมากขึ้น ทั้งนี้ กิ้นสเบิร์ก (Ginzberg. 1951 : 75) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมในงานไว้ว่า บุคคลไม่เพียงแต่ ตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อถึงคราวจำเป็นเท่านั้น ควรตระหนักในจุดหมายและค่านิยมซึ่งสัมพันธ์ กับความพึงพอใจที่จะได้รับจากงาน ทำให้เห็นว่าในการเลือกอาชีพนั้น บุคคลจำเป็นต้องเข้าใจ ค่านิยมของตนอย่างแท้จริง มิฉะนั้นจะไม่สามารถเลือกงานได้อย่างถูกต้อง และมีโอกาสประสบ ความล้มเหลวในการทำงานได้มาก

ค่านิยมในงานและหลักสูตร

แฮนนา (Hannah. 1974 : 250-A) ศึกษาค่านิยมในงานของนักเรียนระดับ 12 ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาการสายเทคนิคอาชีพ จำนวน 522 คน และนักเรียนสายสามัญจำนวน

634 คน จุดมุ่งหมายในการศึกษาเพื่อต้องการทราบว่านักเรียนสายอาชีพและสายสามัญ
มีค่านิยมในงานต่างกันอย่างไร และมีตัวแปรตามใดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เครื่องมือที่ใช้คือ
Meaning and Value of Work Scale และ Work Value Orientations
ในการวิเคราะห์ใช้ Multiple Regression Analysis, T - test และ F - test
สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผลการวิเคราะห์พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน
การมองคุณค่าของงานของนักเรียนทั้ง 2 ประเภท จากการศึกษาตัวแปร พบว่า

1. ความสามารถทางการเรียน การศึกษาและการงานของบิกามารคา เพศ
ประสบการณ์งานอาชีพ หลักสูตร มีความสัมพันธ์ต่อค่านิยมในงานของนักเรียนสายอาชีพ

2. ความสามารถทางการเรียน การศึกษาและการงานของบิกามารคา ขนาดของ
ครอบครัว เชื้อชาติ เพศ มีความสัมพันธ์ต่อค่านิยมในงานของนักเรียนสายสามัญ

วอลเตอร์ (Walter. 1977 : 4776-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมองคุณค่า
ของงาน ค่านิยมในงาน สังกัณฑ์ของนักเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน หลักสูตรแบบประสม
จำนวน 168 คน และนักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้คือ Meaning
and Value of Work Scales และ Tennessee Self Concept Scale
ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองประเภท มองคุณค่าของงานและมีค่านิยมในงาน และสังกัณฑ์
แตกต่างกันไม่แตกต่างกัน สำหรับเพศหญิงที่มีสังกัณฑ์แตกต่างกันทางบวก จะมองคุณค่าของงานและมี
ค่านิยมในงานภายในสูงกว่านักเรียนชายที่เรียนหลักสูตรเดียวกัน นักเรียนผิวขาวจะมีค่านิยมใน
งานทางบวกมากกว่าผิวสีที่เรียนรวมกัน และพบว่าระดับความสำเร็จทางการศึกษามีผลต่อการ
มองคุณค่าของงาน และค่านิยมทั้งภายในและภายนอก

ค่านิยมในงานและเพศ

แซนเนย์ (Channay. 1969 : 2957 - 2959 A) พบว่านักเรียนที่มาจาก
ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะพิจารณาค่านเงิน การควบคุมเงิน เกียรติยศ สูงกว่า
นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี นอกจากนี้พบว่าความต้องการค่านอาชีพของเด็กหญิงต่างจาก
เด็กชาย เพราะแนวทางไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกัน และจุดเน้นในค่านความสำเร็จก็ต่างกันด้วย

✓ คูเกอร์ (Coker. 1972 : 6121-A) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิง เกรด 4, 5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพ 7 ด้านคือ คำนึงถึงประโยชน์ การมีอำนาจบังคับบัญชา ความมีอิสระในงาน เงิน เกียรติยศ ความมั่นคงปลอดภัย และความสมปรารถนาของตนเอง พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกค่านิยมต่างกันคือ ชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชา และเงินมากกว่านักเรียนหญิงซึ่งเลือกค่านิยมในด้านการคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

✓ เดทเทิล (Dattle. 1975 : 5241-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมในงานของนักเรียนระดับ 8 จำนวน 249 คน พบความแตกต่างของค่านิยมในบางระหว่างเพศ คือ พบว่าเด็กชายที่อยู่ในเมืองจะมีค่านิยมด้านผลประโยชน์สูง แต่มีค่านิยมด้านสุนทรียะต่ำ เด็กชายที่อยู่นอกเมืองจะมีค่านิยมในงานด้านความเป็นตัวของตนเองสูง เด็กหญิงที่อยู่ในเมืองจะคำนึงถึงค่านิยมด้านการใช้สติปัญญาสูง เด็กหญิงที่อยู่นอกเมืองจะมีค่านิยมในด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น บังคับบัญชาและการใช้สติปัญญา

สำหรับการศึกษาในประเทศ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 53) ซึ่งศึกษาค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่านักเรียนชายมีค่านิยมในด้าน ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงมีค่านิยมในด้านการบริการสังคม ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ และความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนชาย

ค่านิยมในงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพอร์โรน (Perrone. 1965 : 248-252) ศึกษาเกี่ยวกับตัวอย่างที่เป็นนักเรียนหญิง ระดับ 7 และ 8 จำนวน 196 คน และวัดค่าของเด็กเหล่านี้ โดยใช้แบบทดสอบ Value Orientation ผลการศึกษาพบว่า บิดา มารดา และบุตรมีความเห็นตรงกันว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุดคือ การมีรายได้ดี ความมั่นคงในอนาคต ค่านิยมที่ไม่สำคัญได้แก่

การช่วยเหลือผู้อื่น การทำงานกับวัตถุและไม่ทำตามคำสั่งใคร นอกจากนี้พบว่า เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มีปัญหาส่วนตัวน้อย เลือกอาชีพที่มีโอกาสได้แสดงออกและนำความพอใจส่วนตัวมาให้ ทั้งยังต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปเพื่อนำคนไปสู่จุดหมายในชีวิตที่ไถ่ตั้งไว้ ตรงกันข้ามกับเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะไม่สนใจการแสดงออกของตน (self-expression) และทั้งจุดหมายในอาชีพไม่เหมาะสมกับความสามารถ

ผลการศึกษาของ ยุพรรณี สุขสมบัติ (ยุพรรณี สุขสมบัติ 2510 : 27) พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญากับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ให้ความสำคัญแก่ค่านิยมในด้านการมีบุคลิกภาพเป็นนักบริหารที่ดี การมีอาชีพสุจริต ความสนใจในการทำงาน และความมีอิสระในการทำงาน มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 122) ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีค่านิยมในด้านการมีความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปานกลางและต่ำ

วิเคราะห์ทางอาชีพและสังกัดกับตนเอง

เนื่องจากสังกัดกับตนเองมีบทบาทต่อการเลือกอาชีพ และทฤษฎีที่กล่าวถึงบทบาทของสังกัดกับตนเองที่มีต่อการเลือกอาชีพมากที่สุด ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ ซุปเปอร์ (Super's Theory of Vocational Development) ซึ่งได้กล่าวถึงบทบาทของสังกัดกับตนเองที่มีต่อพัฒนาการด้านอาชีพ หรือการเลือกอาชีพไว้ว่า สังกัดกับตนเองจะเริ่มก่อตัวก่อนระยะวัยรุ่นเล็กน้อย และชัดเจนขึ้นในระยะวัยรุ่นซึ่งแปรสภาพไปสู่การเลือกอาชีพ สังกัดกับตนเองมีวิวัฒนาการดังนี้ คือ

Exploration การสำรวจจะเริ่มขึ้นในระยะแรกเกิดของชีวิต ตนจะเริ่มแสวงหาตนเองในขณะเดียวกันก็จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อม

Self Differentiation ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มมองเห็นความแตกต่างของตน
เปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ

Identification สังกั๊พแห่งตนพัฒนาขึ้นโดยการเลียนแบบเป็นขบวนการเรียนรู้โดย
สังเกตจากสิ่งที่อยู่รอบตัวพ่อแม่จะเป็นจุดแรกที่เด็กเลียนแบบและเลือกบทบาทที่เหมาะสมกับตน

Reality Testing การทดสอบจากข้อเท็จจริง จากการเลียนแบบและคำเนิ
บทบาทต่าง ๆ เด็กจะนำมาทดลองใช้ในชีวิตจริง ชีวิตในระยะนี้เปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์
จริงมากมาย เช่น ในการเล่นกับเพื่อน การเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการงาน จาก
ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ช่วยให้สังกั๊พแห่งตนชัดเจนมั่นคงขึ้น และนำสิ่งที่เขาได้เรียนรู้แปร
สภาพมาสู่การเลือกอาชีพ

Translation of Self Concept into Occupation Terms
การถ่ายทอดสังกั๊พแห่งตนไปสู่บทบาทด้านอาชีพ รู้ว่าตนเหมาะกับอาชีพแบบใด ขบวนการนี้จะ
พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากการเลียนแบบผู้ใหญ่ จากประสบการณ์ และการรู้ถึงข้อเท็จจริงของ
คุณลักษณะของตนเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินอาชีพ

Implementation of Self Concept ในขั้นนี้บุคคลจะรู้จักตนเองอย่างแท้
จริง เป็นผลมาจากขบวนการต่าง ๆ เช่น การศึกษา การฝึกงานด้านวิชาชีพ ในขั้นนี้
หนุ่มสาวจะออกจากโรงเรียน หรือวิทยาลัยไปสู่โลกของงาน

ซูเปอร์ (Super. 1968 : 80) ได้สรุปอิทธิพลของสังกั๊พแห่งตนที่มีต่อการเลือก
อาชีพไว้ดังนี้ การเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่คนวัยรุ่นได้คิดคำนึงและมุ่งหมายเอาไว้ เขาจะมี
ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองและรู้ว่าตนเป็นคนแบบใด จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตของ
คนเราจะต้องแสดงหลายบทบาท ซึ่งช่วยให้คนพบว่าอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการในกิจกรรมการเล่น
การงานเขาได้แสดงออกซึ่งความสามารถต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็จะประเมินค่าสิ่งนั้นจากทักษะ
และปฏิกิริยาตอบสนองของคนอื่น ๆ เมื่อเห็นว่าตนสามารถทำอะไรได้ก็ และเกิดความพึงพอใจ
จากผลสำเร็จที่ผ่านมาช่วยพัฒนาให้เขาเห็นภาพตนเองเด่นชัดขึ้น เจริญเติบโตขึ้นจากประสบการณ์
ต่าง ๆ จะเกิดเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง ช่วยให้เขาเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม
และอยู่ในสภาพที่เขาต้องการอย่างแท้จริง

จากการศึกษาของ มินเซอร์ (Mintzer. 1976 : 2643-A) ได้ศึกษาพัฒนาการ
 ด้านอาชีพของนักเรียนมัธยม ตามทฤษฎีที่ว่า พัฒนาการทางอาชีพเป็นไปแบบต่อเนื่อง และเป็น
 ขบวนการ ตามทฤษฎีที่ยืนยันว่า สังคมแห่งตน การจำแนกบทบาททางเพศและเซวาร์ปญญา
 เป็นตัวแปรที่นำมาบูรณาการร่วมกันขึ้นเป็นพัฒนาการทางอาชีพ ผลปรากฏว่าวุฒิภาวะทางอาชีพ
 เป็นขบวนการพัฒนาการและมีความแตกต่างของพัฒนาการระหว่างเพศ กล่าวคือ เพศหญิง
 มีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่าเพศชายในทุกชั้น สังคมแห่งตนเป็นตัวแปรที่ชัดเจนต่อความพึงพอใจ
 แต่เป็นตัวพยากรณ์ที่อ่อนในวุฒิภาวะทางอาชีพ และในเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทั้ง 3
 มากกว่าเพศชาย

ซีวอร์ด (Seward. 1976 : 4321-A) ศึกษาเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพ
 สังคมแห่งตนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรต่าง ๆ กับจำนวน 240 คน และพบความแตกต่างของ
 วุฒิภาวะทางอาชีพ และสังคมแห่งตนในระหว่างกลุ่ม นอกจากนี้ยังหาความสัมพันธ์ของตัวแปร
 โดยรวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกัน พบว่าวุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับสังคมแห่งตนค่อนข้าง
 สูง

วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมในงาน

ซูเปอร์ (Super. 1953 : 35) ได้กล่าวถึงค่านิยมในงานและพัฒนาการด้าน
 อาชีพว่า ความพึงพอใจในงานขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลค้นพบ และแสดงออกถึงความสามารถ
 ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของเขา สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การวางรากฐานประเภทของ
 งาน สภาพการณ์ในงาน และวิถีทางชีวิต ซึ่งเขาสามารถแสดงบทบาทจากประสบการณ์และ
 การสำรวจ ผ่านการเจริญเติบโตไปสู่การพิจารณาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ
 แต่จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และค่านิยมในงานของนักเรียนระดับ 9
 จำนวน 105 คน ปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างวุฒิภาวะทาง
 อาชีพ และค่านิยมทั้งภายในและภายนอก (ซูเปอร์ 1960 : 102)

คีธ (Keith. 1977 : 4135-A) ได้เปรียบเทียบค่านิยมในงานและระดับวุฒิ
 ภาวะทางอาชีพของนักศึกษาที่ย้ายมาจากวิทยาลัยชุมชน และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟลอริดา

ผลปรากฏว่า พบความแตกต่างเพียงเล็กน้อยระหว่างค่านิยมในงาน หรืออุทิศภาวะทางอาชีพ
 แต่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างอุทิศภาวะทางอาชีพ กับค่านิยมในงานของกลุ่มตัวอย่าง
 และยังพบความสัมพันธ์ทางลบ ในตัวแปรอื่น ๆ เช่น คะแนนจากการจัดดำเนินการ อุทิศภาวะ
 ทางอาชีพ และค่านิยมในงานของกลุ่มตัวอย่างที่ย้ายมา

สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมในงาน

เนื่องจากค่านิยมในงาน เป็นพฤติกรรมด้านหนึ่งของการเลือกอาชีพ ซึ่งหมายถึงแนว
 โหมดที่บุคคลมีปฏิกิริยาต่อความพอใจหรือไม่พอใจ อันเป็นผลมาจากการสังเกตพิจารณาไตร่ตรอง
 อย่างรอบคอบแล้ว (Perrone. 1965 : 254) และสังกัดแหล่งทุนนั้นมีบทบาทต่อการเลือกอาชีพ
 ดังที่ ซูเปอร์ (Super. 1960.80) กล่าวว่า ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองได้พัฒนาตั่งแต่วัย
 เด็ก บุคคลจะได้พิจารณาความแตกต่างระหว่างตัวเขากับบุคคลอื่น การรับรู้และประสบการณ์
 จะกว้างขึ้น เป็นผลทำให้ความรู้สึกนึกคิดของตนเองพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น การประสบ
 ความสำเร็จในวิชาคณิตศาสตร์ จะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลพิจารณาตนเองว่าเป็นผู้มีความสามารถ
 ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น อาจทำให้บุคคลนั้นมีจุดประสงค์ที่จะ
 เลือกอาชีพเป็นนักคณิตศาสตร์ หรือวิศวกร

จากการศึกษาสังกัดแหล่งทุนและความชอบทางด้านอาชีพ คอร์แมน (Korman.
 1967 : 65 - 67) ได้ศึกษาบทบาทของสังกัดแหล่งทุน และความชอบทางด้านอาชีพ โดยศึกษา
 กับนักศึกษาวิทยาลัย จำนวน 126 คน เพื่อวัดการยกย่องตนเอง และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับ
 ความสามารถต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับอาชีพ โดยคำนวณความแตกต่างระหว่าง สังกัดแหล่งทุน
 และระดับอาชีพที่เลือกสูงสุดสองอาชีพ และระดับอาชีพที่ต่ำสุดสองอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า
 ผู้ที่ยกย่องตนเองสูงจะใช้สังกัดแหล่งทุนผ่านการเลือกอาชีพไ้มากกว่า ผู้ที่ยกย่องตนเองต่ำ
 และผลการศึกษาแสดงอย่างเด่นชัดว่า ผู้ที่ยกย่องตนเองสูงจะแสวงหางานที่ต้องการความ
 สามารถสูงควย

แต่จากการศึกษาของ พอลโลน วิกคาร์ต เฮอร์เลย์ และเทอร์แมน (Pallone
 Rickard Hurley and Tirman. 1970 : 37) ซึ่งศึกษากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียน

ชั้นมัธยมที่มีฐานะปานกลางค่อนข้างต่ำ จำนวน 500 คน ได้พบความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่าง สังกักับแห่งตนและค่านิยมในงาน กล่าวคือ นักเรียนที่มีสังกัดแห่งตนในทางบวกนั้น ไม่ค่อยอง งานในค่านที่จะส่งเสริมเกียรติหรือความเป็นอิสระของตนแต่อย่างใด

ปี ค.ศ. 1970 ซิกเลอร์ (Ziegler. 1970 : 133 - 136) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแห่งตน และความคิดรวบยอดในเรื่องสมาชิกของอาชีพนั้น ๆ กับความ สนใจในอาชีพของนักศึกษาชายระดับวิทยาลัย เมืองฟิดลาเคิลเพีย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานว่า มีความสอดคล้องกันระหว่าง สังกักับแห่งตนและชนิดของบุคคลที่เหมาะสมกับอาชีพที่เขาชอบมาก ที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ คำคุณศัพท์เกี่ยวกับบุคลิภาพ (Adjective Check List) และแบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ และได้สรุปว่า นักศึกษาจะบรรยายความคิด รวบยอดในเรื่องบุคคลในงานอาชีพที่เขาชอบมากที่สุด คล้ายคลึงกับตนเองมากกว่าชนิดของ บุคคลในงานอาชีพที่เขาชอบน้อยที่สุด แสดงว่าบุคคลจะเลือกชอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งตามความ คิดเห็นเกี่ยวกับตนเองนั้น คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแห่งตนและการเลือกชอบอาชีพของ บุคคล

สมมุติฐานการค้นคว้า

ตอนที่ 1 การศึกษาภาวะทางอาชีพ เปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระประเภท ของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 นักเรียนในโครงการมีภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ

1.2 นักเรียนชายในโครงการมีภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนชายนอก

โครงการ

1.3 นักเรียนหญิงในโครงการมีภาวะทางอาชีพสูงกว่า นักเรียนหญิงนอก

โครงการ

1.4 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีภาวะทางอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

1.5 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการ มีภาวะทางอาชีพไม่

แตกต่างกัน

1.6 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

1.7 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.8 นักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.9 นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ตอนที่ 2 การศึกษาสังกัดกับแหล่งทุน เปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 นักเรียนในโครงการ มีสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ

2.2 นักเรียนชายในโครงการ มีสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการ

2.3 นักเรียนหญิงในโครงการ มีสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนหญิงนอกโครงการ

2.4 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีสังกัดกับแหล่งทุน ไม่แตกต่างกัน

2.5 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการ มีสังกัดกับแหล่งทุนไม่แตกต่างกัน

2.6 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการ มีสังกัดกับแหล่งทุนไม่แตกต่างกัน

2.7 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.8 นักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.9 นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ตอนที่ 3 การศึกษาค่านิยมในงาน เปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 3.1 นักเรียนในโครงการและนักเรียนนอกโครงการ มีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน
- 3.2 นักเรียนชายในโครงการและนักเรียนชายนอกโครงการ มีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน
- 3.3 นักเรียนหญิงในโครงการและนักเรียนหญิงนอกโครงการ มีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน
- 3.4 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน
- 3.5 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการ มีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน
- 3.6 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการ มีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน
- 3.7 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีค่านิยมในงานแตกต่างกัน
- 3.8 นักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีค่านิยมในงานแตกต่างกัน
- 3.9 นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีค่านิยมในงานแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาทางอาชีพสังกัดกับแหล่งทุน และค่านิยมในงาน

- 4.1 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ภูมิลำเนาทางอาชีพและสังกัดกับแหล่งทุนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
- 4.2 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการภูมิลำเนาทางอาชีพและสังกัดกับแหล่งทุนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
- 4.3 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการภูมิลำเนาทางอาชีพและสังกัดกับแหล่งทุนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
- 4.4 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ภูมิลำเนาทางอาชีพและค่านิยมในงานไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.5 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการวุฒิภาวะทางอาชีพ และค่านิยมในงาน
ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.6 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการวุฒิภาวะทางอาชีพ และค่านิยมในงาน
ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.7 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสังกัดกับแหล่งต้นและค่านิยมในงานมีความสัมพันธ์กันทาง
บวก

4.8 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการสังกัดกับแหล่งต้นและค่านิยมในงาน
มีความสัมพันธ์กันทางบวก

4.9 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการสังกัดกับแหล่งต้นและค่านิยมในงาน
มีความสัมพันธ์ทางบวก

ทฤษฎีและเหตุผลเบื้องต้นหลังสมมติฐาน

สมมติฐานข้อ 1.1 – 1.3

จากการศึกษาของ แกลนซ์ (Glanz. 1958 : 121) พบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพนั้น
ขึ้นอยู่กับการปรับตัวของตนและขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม และการที่นักเรียนในโครงการได้รับประสบการณ์
จากการฝึกอาชีพจริงนั้น นักเรียนจะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ ได้มีโอกาสสำรวจและทราบ
ว่าตนเองมีทัศนคติ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพอย่างไร ขณะเดียวกันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม
มีการวางแผนและแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งน่าจะเป็นผลให้นักเรียนในโครงการมีพัฒนาการด้าน
อาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ

สมมติฐานข้อ 1.4 – 1.5

เนื่องจากวุฒิภาวะทางอาชีพขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลมากกว่าขึ้นอยู่กับอิทธิพลของ

ความแตกต่างระหว่างเพศ และจากการศึกษาของ ไพล์ (Pyle. 1977 : 4143 - A) และ เมกา บุญเรือง (เมกา บุญเรือง 2520 : 63) ไม่พบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างเพศ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อ 1.6 — 1.9

จากการศึกษาของ ซูเปอร์ (Super. 1960 : 95 - 97) พบว่าเด็กที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพนั้นจะเป็นเด็กที่ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปรับตัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง น่าจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สมมติฐานข้อ 2.1 — 2.3

ซูเปอร์ (Super. 1951 : 88) ได้กล่าวถึงการฝึกอาชีพที่มีผลต่อสังกัดแห่งตนว่า จากประสบการณ์ในการฝึกอาชีพ ผู้ฝึกจะได้พัฒนานิสัยในการทำงาน ฝึกความรับผิดชอบ และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ในขณะเดียวกันจะได้แสดงออกซึ่งผลงานและความสามารถของตน ให้ปรากฏซึ่งน่าจะมีผลทำให้นักเรียนในโครงการฝึกอาชีพตระหนักในคุณค่าของตน และมองเห็นตนเองในทางที่ดีขึ้น ดังที่เปอร์เก้ (Parkey. 1970 : 48) ซึ่งได้กล่าวสรุปลักษณะของตนไว้ว่า ความนึกคิดที่มีการจัดรวบรวมน้อยมีระเบียบ (organized) อยู่คงที่ (dynamic) และได้จากการเรียนรู้ (learned) ความนึกคิดเกี่ยวกับตนที่มีการจัดรวบรวมน้อยอาจจะแยกออกเป็นหมู่พวก แต่ละความนึกคิดก็มีค่านิยม (value) แทรกไว้ว่าดีหรือไม่ดี และขณะเดียวกันก็จะมีการวัดผลไปด้วยว่า ตนมีหรือขาดค่านิยมนั้น ๆ หรือไม่ แต่ถาคณลักษณะอย่างไหนที่เขาเห็นว่าสำคัญ มีคุณค่าแล้วเขาขาดหรือพยายามทำใ้ใดก็ไม่ประสบความสำเร็จ จะทำให้เขารู้สึกขาดความสำคัญ และรู้สึกน้อยไป ความรู้สึกน้อยนี้มัก

จะทำให้ความนึกคิดเกี่ยวกับตนค่าน้อยตามไปด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าเขามีคุณลักษณะใดที่เขาเห็นว่าสำคัญ และถือมีค่านิยมสูง ความนึกคิดเกี่ยวกับตนโดยทั่ว ๆ ไปจะดีและจะทำให้ความนึกคิดเกี่ยวกับตนค่านอื่น ๆ ก็ตามไปด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนในโครงการน่าจะมีสังกัดกับแหล่งตนดีกว่าหรือสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ

สมมติฐานขอ 2.4 - 2.6

จากผลการศึกษาของ ไดสัน (Dyson. 1967 : 403 - 405) พบว่าเด็กชายและเด็กหญิงมีสังกัดกับแหล่งตนไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่ฝึกอาชีพและไปฝึกอาชีพ ความแตกต่างระหว่างเพศ ไม่น่าจะมีผลต่อสังกัดกับแหล่งตนของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนชายและหญิงมีสังกัดกับแหล่งตน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานขอ 2.6 - 2.9

จากผลการวิจัยส่วนมาก พบว่าสังกัดกับแหล่งตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันสูง จากการศึกษาพบว่าพวกเด็กที่มีปัญหาหรือออกจากโรงเรียนกลางคัน มักจะมีความนึกคิดเกี่ยวกับตนไม่ดี ส่วนคนที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนดีมักจะประสบความสำเร็จในการเรียน แต่อะไรจะเป็นสาเหตุความนึกคิดเกี่ยวกับตน หรือความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนนั้นยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ ขณะนี้อธิบายได้แต่เพียงว่าทั้งสองมีความสัมพันธ์โต้ตอบกัน (reciprocal relationship) คือความนึกคิดเกี่ยวกับตน มีผลต่อการเรียนและผลการเรียนก็มีผลต่อความนึกคิดเกี่ยวกับตน (อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ 2515 : 91)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีสังกัดกับแหล่งตนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สมมติฐานขอ 3.1 - 3.3

ในปี 1957 เอ็ดแมน (Erdman. 1957 : 2497) พบว่าอิทธิพลที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนได้แก่ ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่ได้รับจากที่บ้านและชุมชนที่อาศัยอยู่มากกว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียน และจากการศึกษาของ แฮนนา (Hanah. 1974 : 250 A) ไม่พบความแตกต่างในการมองคุณค่าของงานของนักเรียนสายสามัญและสายอาชีพ ในการศึกษาครั้งนี้นักเรียนในโครงการมีลักษณะคล้ายคลึงกับนักเรียนสายอาชีพ และนักเรียนนอกโครงการ มีลักษณะคล้ายคลึงกับนักเรียนสายสามัญ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนในและนอกโครงการมีค่านิยมในงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานขอ 3.4 - 3.5

ในการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในงานระหว่างเพศ แชนเนย์ (Channay. 1969 : 1957 - 1959) พบว่าความต้องการค่าตอบแทนของเด็กหญิงต่ำกว่าเด็กชาย เพราะแนวทางไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกัน และจุดเด่นในด้านความสำเร็จต่างกันด้วย และในการศึกษาของ จิตอารี เนตรหิน (จิตอารี เนตรหิน 2513 : 66 - 68) พบว่าเด็กชายมีค่านิยมทางรายได้ และความเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนเด็กหญิงจะมีค่านิยมในด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความก้าวหน้า และด้านบริการสังคมสูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในงานแตกต่างกัน

สมมติฐานขอ 3.6 - 3.9

เพอร์โรน (Perrone. 1965 : 248 - 252) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการได้แสดงออก (self expression) และนำความพอใจส่วนตัวมาให้ ทั้งยังต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป เพื่อนำคนไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิตที่ตั้งไว้ ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะไม่สนใจงานการแสดงออก และตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต ไม่เหมาะสมกับความสามารถ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีค่านิยมในงานแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อ 4.1 - 4.3

ในการเลือกอาชีพนั้น แนวความคิดที่บุคคลมองตนเองจะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านอาชีพ กล่าวคือ บุคคลที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองดี มักจะมีความหวังหรือต้องการความสำเร็จในด้านอื่น ๆ รวมทั้งด้านอาชีพด้วย และ ซุปเปอร์ (Super. 1968 : 80) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่ช่วยระบุได้คิดคำนึง และมุ่งหมายเอาไว้ เขาจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองและรูว่าตนเป็นคนแบบใด จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตของพวกเรา จะต้องแสดงหลายบทบาท ซึ่งช่วยให้คนพบว่าอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการในกิจกรรมการเล่น การงาน เขาได้แสดงออกซึ่งความสามารถต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็จะประเมินค่าสิ่งนั้นจากทักษะและปฏิกิริยาตอบสนองของผู้อื่น เมื่อเขาเห็นว่าตนสามารถทำสิ่งใดได้ก็ และเกิดความพึงพอใจจากผลสำเร็จที่ผ่านมาช่วยพัฒนาให้เขาเห็นภาพตนเองชัดเจนขึ้น ช่วยให้เขาเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสภาพที่เขาต้องการอย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าสังกัดกับแหล่งตนและวุฒิภาวะทางอาชีพ มีความสัมพันธ์กันทางบวก

สมมติฐานข้อ 4.4 - 4.6

จากการศึกษาของ ซุปเปอร์ (Super. 1960 : 102) ซึ่งศึกษากับนักเรียนระดับ 9 จำนวน 105 คน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและตัวแปรต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในงานทั้งภายในและภายนอก ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าวุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมในงาน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานข้อ 4.7 - 4.9

เนื่องจากบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยบุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะกับบุคลิกภาพ และความต้องการของตน ดังที่ ซุปเปอร์ (Super. 1951 : 80) กล่าวถึงกับแห่งตนโลกทัศน์ขึ้นในระยะก่อนวัยรุ่น และจะชัดเจนขึ้นในวัยรุ่น และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกอาชีพของบุคคล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าถึงกับแห่งตนและค่านิยมในงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวก.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นนักเรียนชายหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521 ของโรงเรียน 2 ประเภทคือ

1. โรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลอง ได้แก่
 - 1.1 โรงเรียนหนองโพวิทยา
 - 1.2 โรงเรียนนิรุฒราชนาอุปถัมภ์
 - 1.3 โรงเรียนตลิ่งชันวิทยาคม
 - 1.4 โรงเรียนพุกแก้ววิทยา
2. โรงเรียนที่อยู่นอกโครงการทดลอง ได้แก่
 - 2.1 โรงเรียนแคทรายวิทยา
 - 2.2 โรงเรียนพัชรราษฎร์รังสรรค์
 - 2.3 โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา
 - 2.4 โรงเรียนหินกองวิทยา

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. เลือกโรงเรียนในโครงการทดลองศึกษาซึ่งของกรมสามัญทั้ง 4 โรงเรียน และเลือกโรงเรียนนอกโครงการโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายโรงเรียนในโครงการในค่านขนาด บริการที่โรงเรียนจัดให้ สภาพภูมิศาสตร์ อาชีพ และรายได้ของประชาชน จำนวน 4 โรงเรียนเดียวกัน รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน

2. เลือกนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนในโครงการ และจำนวนนักเรียนนอกโครงการ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในโครงการ 190 คน และนอกโครงการจำนวน 154 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 344 คน

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและเพศ

ประเภทของโรงเรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง		
		ชาย	หญิง	รวม
โรงเรียนในโครงการ				
โรงเรียนหนองโพวิทยา	84	39	37	76
โรงเรียนนิวิฐราษฎร์อุทิศ	27	21	2	23
โรงเรียนตฤกษุวิทยา	55	23	11	34
โรงเรียนพุทธวิทยา	71	38	19	57
โรงเรียนนอกโครงการ				
โรงเรียนเกษตรวิทยา	51	29	18	47
โรงเรียนพัชรราษฎร์รังสรรค์	45	13	20	33
โรงเรียนบ้านหนองนาวิทยา	65	29	21	50
โรงเรียนหินกองวิทยา	32	21	3	24
รวม	454	213	131	344

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเภทของโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนในโครงการ				
โรงเรียนหนองโพวิทยา	27	35	14	76
โรงเรียนนิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์	8	10	5	23
โรงเรียนตลุกคู่วิทยา	9	14	11	34
โรงเรียนพุกแก้ววิทยา	12	21	24	57
โรงเรียนนอกโครงการ				
โรงเรียนแคทรายวิทยา	13	22	12	47
โรงเรียนพัชรราษฎร์รังสรรค์	13	13	7	33
โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา	7	29	14	50
โรงเรียนหินกองวิทยา	6	11	7	24
รวม	95	155	94	344

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ
2. แบบสอบถามสังกัดกับแหล่งตน

3. แบบสอบถามค่านิยมในงาน

4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบทดสอบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ ของ ผกา บุญเรือง (ผกา บุญเรือง 2520) ซึ่งแปลจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะทางอาชีพ ของ ครีทิส (Crutis) ซึ่งแบบทดสอบนี้เป็นส่วนหนึ่งของแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางอาชีพ เป็นแบบทดสอบชนิดให้เลือกตอบประกอบด้วยข้อทดสอบ 50 ข้อ ในข้อทดสอบแต่ละข้อให้เลือกว่า เห็นด้วย หรือ ไม่เห็นด้วย การให้คะแนนกระทำโดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ถูกตามหลักการ และ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ผิดตามหลักการ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมฐานบิน กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน และหาความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) โดยใช้สูตรของสเปียร์แมนบราวน์ (Garrett. 1969 : 143) ได้เท่ากับ .8304

ตัวอย่าง	ถูก	ผิด
1. มีเพียงอาชีพเดียวสำหรับบุคคลแต่ละคน		
2. ในการเลือกอาชีพนักเรียนต้องรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลชนิดใด มีลักษณะอย่างไร		

แบบสอบถามสังกัดกับตนเอง

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามสังกัดกับตนเองของ จรัล พรหมคำตัน (จรัล พรหมคำตัน 2515) ซึ่งแปลจากแบบสอบถามสังกัดกับตนเอง (Tennessee Self Concept) ของวิลเลียม เฮช ฟิตส์ (William H. Fitts) ลักษณะของแบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคบรรยายตนเอง 100 ข้อ ข้อความเหล่านี้บรรยายลักษณะของตนเองทางด้านร่างกาย ศีลธรรมจรรยา ส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ทางสังคม และการวิจารณ์ตนเอง

นอกจากนี้ยังบรรยายถึงลักษณะที่ตนเป็นอยู่ (ความเป็นเอกลักษณ์) ความพึงพอใจในตนเอง และ
วิถีทางที่ตนปฏิบัติ (พฤติกรรม) ของบุคคล

ลักษณะของข้อความในแบบสอบถามนี้ เป็นประโยคบรรยายตนเองทั้งในคำนี้และไม่
แต่ละข้อความมีคำตอบ 5 คำตอบ

ตัวอย่าง

1. ฉันเข้ากับผู้อื่นได้ดี	1	2	3	4	5
2. ฉันเป็นคนที่ไม่สำคัญอะไรนัก	1	2	3	4	5
-
มากที่สุด	มีค่ามาก	ครึ่งมีครึ่งถูก	ถูกเป็นส่วนมาก	ถูกที่สุด
1	2	3	4	5

ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ จะต้องเลือกเพียง 1 คำตอบ จาก 5 คำตอบ โดยวงกลมรอบ
ตัวเลขนั้น

การให้คะแนน ให้ตามเกณฑ์ของแบบสอบถามสังกัดแห่งหนึ่งของ วิลเลียม เฮซ ฟิตส์
(William H. Fitts) คือข้อความใดที่แสดงว่าบุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในทาง
ที่ดี จะให้คะแนนตามตัวเลขคำตอบที่เลือก เช่น ถ้าเลือกตัวเลขคำตอบที่ 1 ได้ 1 คะแนน
เลือกตัวเลขคำตอบ 2 ได้ 2 คะแนน เป็นต้น ในทางตรงข้าม ข้อความใดที่แสดงว่าบุคคล
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในทางที่ไม่ดี กล่าวคือ เลือกตัวเลขคำตอบ 1 ได้ 5 คะแนน
เลือกตัวเลขคำตอบ 2 ได้ 4 คะแนน เลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 3 คะแนน เลือกตัวเลข
คำตอบ 4 ได้ 2 คะแนน และเลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 3 คะแนน เลือกตัวเลขคำตอบ 4
ได้ 2 คะแนน และเลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 1 คะแนน

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนี้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมฐานบิน
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้
Coefficient alpha (Nunally. 1967 : 196) ได้ค่าความเชื่อมั่น .8720

แบบสอบถามค่านิยมในงาน

ในการสอบถามค่านิยมในงานนี้ ผู้วิจัยได้แปลจากแบบสอบถามค่านิยมในงานของ พงษ์เปอร (Pongpan Yuprasert. 1976 : 109 อ้างอิงมาจาก Super. 1970 : 60) ลักษณะของแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยค่านิยมในงาน 15 ค่าน คือ ค่านสติปัญญา ค่านการช่วยเหลือ ค่านผลสัมฤทธิ์ในงาน ค่านความเป็นอิสระ ค่านสุนทรียะ ค่านการจัดการ ค่านสร้างสรรค์ ค่านเศรษฐกิจ ค่านเกียรติยศ ค่านความมั่นคง ค่านความเป็นตัวของตัวเอง ค่านบูรณงาน ค่านผู้บังคับบัญชา ค่านการเปลี่ยนแปลงงาน ค่านสถานที่ มีข้อความทั้งสิ้น 45 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งมี 5 นัยน์กคะแนน ผู้ใดให้คะแนนค่าใดสูง (4 ถึง 5 คะแนน) แสดงว่ามีค่านิยมในงานค่านนั้นสูง

ตัวอย่าง

งานที่นักเรียนต้องการคืองานที่นักเรียน.....

1. มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	5	4	3	2	1
2. ได้สร้างสรรค์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ขึ้น	5	4	3	2	1

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ Coefficient alpha (Nunnally. 1967 : 196) ได้ค่าความเชื่อมั่น .8262

ในการแปลและปรับปรุงแบบทดสอบและแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการแนะแนวและจิตวิทยา ตรวจสอบแก้ไขเสียก่อน จึงนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น และนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจริง

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประโยคชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของสำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิด

ให้เลือก 5 คำตอบ จำนวน 4 ฉบับคือ

1. แบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7644
2. แบบทดสอบวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .5791
3. แบบทดสอบวิชาภาษาไทย (ย่อความ) จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .5582
4. แบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ (เหตุผล) จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7809

วิธีการรวบรวมข้อมูล

นำแบบทดสอบและแบบสอบถามทั้งหมดคือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบภาวะทางอาชีพ แบบสอบถามสังกัดแหล่งคน และแบบสอบถามค่านิยมในงานไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ทรววจให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐานสำหรับวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Gullford. 1965 : 54})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Edward, 1959 : 139})$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
 $\bar{X}_1 \quad \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 $S_1^2 \quad S_2^2$ แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 $N_1 \quad N_2$ แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม วุฒิกว้างทางอาชีพ สังกัฒนและคานิยมในงาน ใช้สูตร (Garrett, 1960 : 143)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
$\Sigma X, \Sigma Y$		แทน	ผลรวมของคะแนน X และคะแนน Y ตามลำดับ
ΣXY		แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนน X และคะแนน Y แต่ละคู่
$\Sigma X^2, \Sigma Y^2$		แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน X และคะแนน Y ตามลำดับ
N		แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หากหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดคุณภาวะทางอาชีพ โดยวิธีแบ่งครึ่ง โดยวิธีของสเปียร์แมน บราวน์ ใช้สูตร (Garrett. 1969 : 143)

$$r \frac{1}{2} \frac{I}{II} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\left[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2 \right] \left[N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2 \right]}$$

เมื่อ	$r \frac{1}{2} \frac{I}{II}$	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ
$\Sigma X, \Sigma Y$		แทน	ผลรวมของคะแนนข้อดี และข้อคู่ ตามลำดับ
$\Sigma X^2, \Sigma Y^2$		แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อดี และข้อคู่ตามลำดับ
ΣXY		แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อดีและข้อคู่
$\Sigma X, \Sigma Y$		แทน	ผลคูณของคะแนนรวมของข้อคู่และข้อดี
N		แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับแล้ว นำมาขยายให้เป็นค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร (Garrett. 1969 : 339)

$$r_{tt} = \frac{2rr}{1 + r \frac{1}{2} \frac{I}{II}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 $r \frac{1}{2, II}$ แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่งกับแหล่งคน และค่านิยมในงาน โดยใช้สูตร

Coefficient alpha (Magmusson. 1966 : 116)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \cdot \frac{s_t^2 - \sum s_1^2}{s_t^2}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อสอบรายข้อ
s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ
$\sum s_1^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียนโดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสังกัดแหล่งทุนของนักเรียนโดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมในงานของนักเรียนโดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 4 หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ วุฒิภาวะทางอาชีพ
 สังกัปแห่งตน และค่านิยมในงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนโดยจำแนกตามประเภท
 ของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ในการทดสอบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียน
 ในและนอกโครงการ

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพ
 สูงกว่านักเรียนนอกโครงการ จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย $t - test$
 ปรากฏผลในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางระหว่างนักเรียนในและนอก
 โครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 69		นอกโครงการ N = 62		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	26.953	3.5401	26.247	4.5965	1.5661

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในและนอกโครงการมีวุฒิภาวะทาง
 อาชีพไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในเพศเดียวกัน ปรากฏผลในตาราง 4 และ 5 ดังนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายในและนอกโครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 121		นอกโครงการ N = 92		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	26.678	3.5829	25.033	5.0087	2.6730**

$$[t .01 = 2.326]$$

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ		นอกโครงการ		t
	N = 69		N = 62		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	27.435	3.4363	28.048	3.1697	1.0630

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่านักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

1.2 จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย $t - test$ ปรากฏผลในตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตัวแปร	ชาย N = 121		หญิง N = 69		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	25.967	4.3246	27.725	3.3144	4.2432**

$$[t .01 = 2.576]$$

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในโครงการเดียวกัน ปรากฏผลในตาราง 7 - 8 ดังนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและหญิงในโครงการ

ตัวแปร	ชาย N = 121		หญิง N = 69		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	26.678	3.5829	27.435	3.4363	1.4379

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและหญิงนอกโครงการ

ตัวแปร	ชาย N = 92		หญิง N = 62		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	25.033	5.0087	28.048	3.1697	4.5739**

$$[t .01 = 2.576]$$

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการทดสอบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวุฒิภาวะสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t - test ปรากฏผลในตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 95		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 94		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	28.032	3.3084	25.394	4.3975	4.6564**

$$[t .01 = 2.326]$$

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในโครงการเดียวกัน ปรากฏผลในตาราง 10 และ 11 ดังนี้

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 56		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 54		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	27.857	3.2329	26.185	3.5718	2.5710**

$$[t .01 = 2.358]$$

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียน
นอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 39		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 40		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
วุฒิภาวะทางอาชีพ	28.282	3.4408	24.325	5.1700	4.0136 ^{**}

$$[t .01 = 2.390]$$

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสังกัดแหล่งต้นของนักเรียนโดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ในการทดสอบความแตกต่างของสังกัดแหล่งต้นระหว่างนักเรียนในและนอกโครงการ

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนในโครงการมีสังกัดแหล่งต้นสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย $t - test$ ปรากฏผลในตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งคนระหว่างนักเรียนในและนอก
โครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 190		นอกโครงการ N = 154		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแหล่งคน					
กานร่างกาย	65.063	7.3468	65.532	6.9028	.6092
กานศีลธรรม	60.358	7.3699	60.065	7.0039	.3768
กานส่วนตัว	63.232	7.0844	61.981	6.5391	1.6996
กานครอบครัว	63.126	6.4917	62.396	7.0437	.9901
กานสังคม	59.784	6.1404	59.329	5.3502	.7339
กานการวิจารณ์ตนเอง	31.747	5.0216	32.877	4.8727	2.1083
กานความเป็นเอกลักษณ์	124.437	37.1427	122.156	10.0912	.8104
กานความพึงพอใจ	108.000	8.6508	108.208	8.8774	.2184
กานพฤติกรรม	113.537	10.1557	112.643	10.2126	.8093
คะแนนรวม	343.342	24.1817	343.039	22.9347	.1190

$$[t .05 = 1.645]$$

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในและนอกโครงการมีคะแนนรวม
สังกัดแหล่งคนไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนในโครงการมีสังกัดแหล่งคนด้านส่วนตัวสูงกว่านักเรียน
นอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนนอกโครงการมีสังกัดแหล่งคน
ในการวิจารณ์ตนเองสูงกว่านักเรียนในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เช่นเดียวกัน และมีสังกัดแหล่งคนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในเพศเดียวกัน ปรากฏผลใน
ตาราง 13 และ 14 ดังนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งตนระหว่างนักเรียนชายในและ
นอกโครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 121		นอกโครงการ N = 92		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแหล่งตน					
ด้านร่างกาย	66.000	7.3144	65.935	7.1203	.0653
ด้านศีลธรรม	60.124	7.0422	58.815	6.9739	1.3509
ด้านส่วนตัว	62.587	8.1809	62.250	6.7231	.3295
ด้านครอบครัว	63.132	6.4691	62.174	7.0112	1.0215
ด้านสังคม	60.157	6.2583	60.243	5.3502	.10793
ด้านการวิจารณ์ตนเอง	31.983	5.0823	33.152	5.0229	1.8037*
ด้านความเป็นเอกลักษณ์	122.364	11.3365	123.609	9.6031	.8665
ด้านความพึงพอใจ	108.033	8.5556	107.533	9.1813	.4058
ด้านพฤติกรรม	113.992	9.9520	112.728	10.9013	.8698
คะแนนรวม	344.388	24.3408	343.978	23.4025	.1245

$$[t_{.05} = 1.645]$$

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายในและนอกโครงการ มีคะแนนรวม
สังกัดแหล่งตนไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนชายนอกโครงการมีสังกัดแหล่งตนในด้านการวิจารณ์

ตนเองสูงกว่านักเรียนชายในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสังกัด
 แห่ตนในก้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแห่ตนระหว่างนักเรียนหญิงในและนอก
 โครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 69		นอกโครงการ N = 62		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแห่ตน					
กานวางกาย	63.420	7.1628	64.935	6.5783	1.2620
กานกิลธรรม	60.768	7.9486	61.919	6.6808	.9002
กานส่วนตัว	63.580	8.3233	61.581	6.3441	1.5548
กานครอบครั	63.116	6.5788	62.726	7.1361	.3241
กานสังคม	59.130	5.9159	58.016	5.8492	1.0828
กานการวิจารณ์ตนเอง	31.493	4.9391	32.468	4.6508	1.1633
กานความเป็นเอกลักษณ์	128.072	59.880	120.000	10.4850	1.1011
กานความพึงพอใจ	107.242	8.8781	109.210	8.3786	.8405
กานพฤติกรรม	112.739	10.5296	112.516	9.1808	.1295
คะแนนรวม	341.507	23.9660	341.645	22.3299	.0341

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่านักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีสังกัดแห่ตน
 ทุกก้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความแตกต่างของสังกัดแหล่งคนระหว่างนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสังกัดแหล่งคน
ไม่แตกต่างกันจากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย $t - test$ ปรากฏผลในตาราง 15
ดังนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งคนระหว่างนักเรียนชายและ
นักเรียนหญิง

ตัวแปร	ชาย		หญิง		t
	N = 213		N = 131		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแหล่งคน					
กานร่างกาย	65.972	7.2143	64.137	6.9079	2.3514 *
กานศีลธรรม	59.559	7.0264	61.313	7.3705	2.1819 *
กานส่วนตัว	62.441	7.5706	62.634	7.4917	.2302
กานครอบครัว	62.718	6.7093	62.931	6.8244	.2829
กานสังคม	60.213	5.9102	58.603	5.8883	2.4590 *
กานการวิจารณ์ตนเอง	32.437	5.0835	31.954	4.8116	.8836
กานความเป็นเอกลักษณ์	122.901	10.6166	124.252	44.0909	.3445
กานความพึงพอใจ	107.817	8.8135	108.542	28.6356	.7503
กานพฤติกรรม	113.446	10.3665	112.634	9.8771	.7269
คะแนนรวม	344.211	23.887	341.573	23.1174	1.0150

$$[t .05 = 1.960]$$

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคะแนนรวม
 สังกัณฑ์แห่งตนไปแตกต่างกัน แต่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสังกัดแห่งตนในค่านร่างกาย
 ค่านศีลธรรม และค่านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมี
 สังกัณฑ์แห่งตนในค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในโครงการเดียวกันดังปรากฏใน
 ตาราง 16 และ 17 ดังนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแห่งตนระหว่างนักเรียนชาย
 และนักเรียนหญิงในโครงการ

ตัวแปร	ชาย N = 121		หญิง N = 69		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแห่งตน					*
ค่านร่างกาย	66.000	7.3144	63.420	7.1628	2.3691
ค่านศีลธรรม	60.124	7.0422	60.768	7.9486	.5595
ค่านส่วนตัว	62.587	8.1809	63.580	8.3233	.7957
ค่านครอบครัว	63.132	6.4691	63.116	6.5788	.0165
ค่านสังคม	60.157	6.2583	59.130	5.9159	1.1262
ค่านการวิจารณ์ตนเอง	31.893	5.0823	31.493	4.9397	.5309
ค่านความเป็นเอกลักษณ์	122.364	11.3365	128.072	59.8880	.7839
ค่านความพึงพอใจ	108.033	8.5556	107.942	8.8781	.0689
ค่านพฤติกรรม	113.992	9.9520	112.739	10.5296	.8043
คะแนนรวม	344.388	24.3408	341.507	23.9660	.7924

[t .05 = 1.960]

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการมีคะแนนรวมสังกัดกับแหล่งต้นใบแตกต่างกัน แต่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการมีสังกัดกับแหล่งต้นใบร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสังกัดกับแหล่งต้นใบในค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งต้นระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการ

ตัวแปร	ชาย N = 92		หญิง N = 62		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแหล่งต้น					
ร่างกาย	65.935	7.1203	64.935	6.5783	.8941
ศีลธรรม	58.815	6.9739	61.919	6.6808	2.7781**
ส่วนตัว	62.250	6.7231	61.581	6.3441	.6268
ครอบครัว	62.174	7.0112	62.726	7.1361	.4741
สังคม	60.243	5.3502	58.016	5.8492	2.6946**
การวิจารณ์ตนเอง	33.152	5.0229	32.468	4.6508	.8671
ความเป็นเอกลักษณ์	123.609	9.6031	120.000	10.7850	2.1661*
ความพึงพอใจ	107.533	9.1813	109.210	8.3786	1.1717
พฤติกรรม	112.728	10.9013	112.516	9.1808	.1303
คะแนนรวม	343.978	23.4075	341.645	22.3299	.6236

$$[t .05 = 1.960 , t .01 = 2.576]$$

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการมีคะแนนรวมสังกัดกับแหล่งต้นไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการมีสังกัดกับ

แหล่งคนในค่านศีลธรรม ค่านสังคม และค่านความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .01 และ .05 ตามลำดับ

2.3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการทดสอบความแตกต่างของสังกัดแหล่งคนระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสังกัดแหล่งคนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย $t - test$ ปรากฏผลในตาราง 18 ดังนี้

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งคนระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 95		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 94		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแหล่งคน					
ค่านร่างกาย	65.389	7.7711	64.851	6.5974	.5137
ค่านศีลธรรม	61.495	7.1680	59.968	6.7209	2.5001**
ค่านส่วนตัว	62.916	7.5296	62.840	6.5604	.0734
ค่านครอบครัว	63.853	6.4213	62.511	6.8858	1.3853
ค่านสังคม	60.326	5.3821	59.489	6.2092	.9898
ค่านการวิจารณ์ตนเอง	33.011	5.5412	31.660	7.2016	1.4443
ค่านความเป็นเอกลักษณ์	128.326	51.0789	120.989	10.5947	1.3705
ค่านความพึงพอใจ	109.137	9.4426	107.330	7.4738	1.4596
ค่านพฤติกรรม	114.789	9.8531	111.436	9.6236	2.3669**
คะแนนรวม	346.989	23.7767	339.755	21.7110	2.1846*

$$[t .05 = 1.645 ; t .01 = 2.326]$$

จากการวาง 18 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีสังกัดกับ
 แห่คนในคานศีลธรรม คานพฤติกรรม และคะแนนรวมสังกัดกับแห่คนสูงกว่านักเรียนที่มี
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .01 และ .05
 ตามลำดับ แต่มีสังกัดกับแห่คนในคานอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในโครงการเดียวกัน ปรากฏผล
 ในการวาง 19 และ 20 ดังนี้

การวาง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดกับแห่คนระหว่างนักเรียนในโครงการ
 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 56		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 54		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดกับแห่คน					
คานร่างกาย	65.375	7.7520	65.296	6.8670	.0564
คานศีลธรรม	61.768	7.7577	59.426	7.5200	1.6077
คานส่วนตัว	63.446	7.1349	63.778	6.7283	.2507
คานครอบครัว	64.179	5.8871	63.167	6.5264	.8529
คานสังคม	60.143	5.7190	59.704	6.7562	.3673
คานการวิจารณ์ตนเอง	31.821	5.6732	31.056	4.5740	.7808
คานความเป็นเอกลักษณ์	131.518	66.0895	122.037	10.3157	1.0602
คานความพึงพอใจ	109.393	9.5149	107.481	6.1850	1.2535
คานพฤติกรรม	114.750	9.7501	112.907	10.7040	.9428
คะแนนรวม	346.732	23.9882	342.426	21.5237	.9917

จากการวาง 19 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 สูงและต่ำมีสังกัดกับแห่คนทุกคานไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งคนระหว่างนักเรียนนอกโครงการ
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 39		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 40		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สังกัดแหล่งคน					
ด้านร่างกาย	65.410	7.8998	64.250	6.2501	.7228
ด้านศีลธรรม	61.103	6.3029	58.350	5.4938	2.0671*
ด้านส่วนตัว	62.157	8.0966	61.575	6.1847	1.3564
ด้านครอบครัว	63.385	7.1731	61.625	7.3334	1.0781
ด้านสังคม	60.590	4.9189	59.200	5.4549	1.1898
ด้านการวิจารณ์ตนเอง	34.718	4.9456	32.400	9.6431	1.3491
ด้านความเป็นเอกลักษณ์	123.744	9.7757	119.575	10.9308	1.7277*
ด้านความพึงพอใจ	108.769	9.4492	107.125	9.0077	.7913
ด้านพฤติกรรม	114.846	10.1269	109.450	7.6223	2.6708**
คะแนนรวม	347.357	23.7769	336.150	21.7085	2.1868*

$$[t_{.05} = 1.671 ; t_{.01} = 2.390]$$

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสังกัดแหล่งคนในด้านศีลธรรม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านพฤติกรรม และคะแนนรวมสังกัดแหล่งคนสูงกว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 .05 .01 และ .05 ตามลำดับ แต่มีสังกัดแหล่งคนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมในงานโดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน เทศ
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ในการทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนในและ
นอกโครงการนั้น

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนในและนอกโครงการมีค่านิยมใน
งานไม่แตกต่างกันจากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย $t - test$ ปรากฏผลในตาราง
21 ดังนี้

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนในและนอก
โครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 190		นอกโครงการ N = 154		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ความเสียสละ	10.737	2.0636	10.331	2.0326	1.8282
ความช่วยเหลือ	11.295	2.1670	11.247	2.1823	.2034
ความอดทนทุกสิ่งในงาน	12.568	1.7767	12.448	1.5511	.6704
ความซื่อสัตย์	10.958	1.7208	10.760	1.8754	1.0109
ความสุจริต	9.874	1.9827	9.584	1.8389	1.4007
ความรับผิดชอบ	8.400	2.1524	8.266	2.1664	.5711
ค่านิยมในงานภายนอก					
ความเศรษฐกิจ	11.879	1.9870	11.539	1.9807	1.5808
ความเกียรติยศ	11.174	2.0201	10.812	2.1106	1.6124
ความมั่นคง	10.758	2.2524	10.994	2.0340	1.0180
ความรับผิดชอบของตัวเอง	10.974	2.0222	10.893	1.9796	.3737
ค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม					
ความสามัคคี	11.553	1.8814	11.461	1.7382	.4683
ความซื่อสัตย์	12.400	2.0048	12.224	1.9545	.9566
ความรับผิดชอบ	9.884	2.1075	9.864	2.0455	.0925
ความสะอาด	11.100	2.1171	11.156	1.9840	.2519

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในและนอกโครงการมีค่านิยมในงาน
ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบความรายละเอียดยกในเพศเดียวกัน ก็ปรากฏผล
ในตาราง 22 และ 23 ดังนี้

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายในและ
นอกโครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 121		นอกโครงการ N = 92		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					*
ฐานสติปัญญา	10.777	2.1114	10.163	2.0375	2.1152
ฐานการช่วยเหลือ	11.455	2.1016	11.054	2.2007	1.3404
ฐานผลสัมฤทธิ์ในงาน	12.471	1.7658	12.196	1.5565	1.2066
ฐานความเป็นอิสระ	11.165	1.8500	10.696	1.6690	1.9407
ฐานสุนทรีย์	9.983	2.0534	9.663	1.9231	1.1693
ฐานการจักการ	8.736	2.1862	8.424	1.9399	1.0990
ฐานสร้างสรรค์	10.876	1.8374	10.783	2.0586	.3435
ค่านิยมในงานภายนอก					
ฐานเศรษฐกิจ	12.099	2.0224	11.565	2.0558	1.8909
ฐานเกียรติยศ	11.157	2.0331	10.685	2.2035	1.6016
ฐานความมั่นคง	10.793	2.1561	10.717	2.0127	.2647
ฐานความเป็นตัวของตัวเอง	11.264	1.9907	10.772	1.9164	1.8278
ค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม					
ฐานรวมงาน	11.587	1.8738	11.196	1.8412	1.5240
ฐานบุบง คัมภีร์	12.463	1.8755	12.152	2.2085	1.0842
ฐานการเปลี่ยนแปลงงาน	9.934	2.1320	9.717	2.0772	.7449
ฐานสถานที่	11.182	2.1871	10.967	1.9970	.7448

[$t_{.05} = 1.960$]

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายในและนอกโครงการมีค่านิยมในงาน
ฐานสติปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ

ตัวแปร	ในโครงการ N = 69		นอกโครงการ N = 62		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ฐานสติปัญญา	10.667	1.9902	10.581	1.9380	.2504
ฐานการช่วยเหลือ	11.014	2.2654	11.532	2.1403	1.3447
ฐานผลสัมฤทธิ์ในงาน	12.739	1.7958	12.823	1.4769	.2916
ฐานความเป็นอิสระ	10.594	1.4071	10.855	2.1566	.8093
ฐานสุนทรีย์	9.681	1.8510	9.468	1.7151	.6849
ฐานการพักการ	7.812	1.9724	8.032	2.4626	.5619
ฐานสร้างสรรค์	10.797	1.7870	11.371	1.6520	1.9097
ค่านิยมในงานภายนอก					
ฐานเศรษฐกิจ	11.493	1.8757	11.500	1.8796	.0221
ฐานเกียรติยศ	11.203	2.0116	11.000	1.9669	.5832
ฐานความมั่นคง	10.696	2.4272	11.403	2.0119	1.8229
ฐานความเป็นตัวของตัวเอง	10.464	1.9895	11.014	2.0140	1.5695
ค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม					
ฐานร่วมงาน	11.493	1.9068	11.855	1.5024	1.2130
ฐานบังคับบัญชา	12.290	2.2235	12.336	1.3671	.1841
ฐานการเปลี่ยนงาน	9.797	2.0763	10.081	1.9942	.7968
ฐานสถานที่	10.957	1.9958	11.435	1.9470	1.3892

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่านักเรียนหญิงในและนอกโครงการ มีค่านิยมในงานทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในงาน
ไม่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t - test ปรากฏผลในตาราง
24 ดังนี้

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตัวแปร	ชาย N = 213		หญิง N = 131		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ฐานสติปัญญา	10.512	2.1182	10.626	1.9586	.5090
ฐานการช่วยเหลือ	11.282	2.1490	11.260	2.2139	.0911*
ฐานเหตุผลฤทธิ์ในงาน	12.352	1.6803	12.779	1.6469	2.3145
ฐานความเป็นอิสระ	10.962	1.7853	10.718	1.7986	1.2297
ฐานสุนทรียะ	9.845	1.9999	9.580	1.7844	1.2763**
ฐานการจักการ	8.601	2.0844	7.916	2.2120	2.8501
ฐานสร้างสรรค์	10.836	1.9319	11.069	1.7418	1.1553
ค่านิยมในงานภายนอก					
ฐานเศรษฐกิจ	11.869	2.0493	11.496	1.8703	1.7283
ฐานเกียรติยศ	10.953	2.1163	11.107	1.9855	.6803
ฐานความมั่นคง	10.761	2.0908	11.031	2.2598	1.1067
ฐานความเป็นตัวของตนเอง	11.052	1.9696	10.693	2.0560	1.5978
ค่านิยมในงานสถานภาพแวดล้อม					
ฐานรวมงาน	11.418	1.8655	11.664	1.7303	1.2440
ฐานบังคับบัญชา	12.329	2.0269	12.300	1.8947	.0833
ฐานการเปลี่ยนแปลงงาน	9.840	2.1063	9.931	2.0350	.3970
ฐานสถานที่	11.089	2.1049	11.183	1.9799	.4174

[$t_{.05} = 1.960$; $t_{.01} = 2.576$]

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในงานด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน การจัดการ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในโครงการเดียวกัน ดังปรากฏในตาราง 25 และ 26 ดังนี้

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายและหญิงในโครงการ

ค่านิยมในงาน	ชาย N = 121		หญิง N = 69		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ความสติปัญญา	10.777	2.1114	10.667	1.9902	.3589
ความช่วยเหลือ	11.455	2.1016	11.014	2.2654	1.3215
ความผลสัมฤทธิ์ในงาน	12.471	1.7658	12.739	1.7958	.9955
ความความเป็นอิสระ	11.165	1.8500	10.594	1.4071	2.3924*
ความสุนทรีย์	9.983	2.0534	9.681	1.8510	1.0400
ความกฎการ	8.736	2.1862	7.812	1.9724	2.9838**
ความสร้างสรรค์	10.876	1.8374	10.797	1.7870	.2898
ค่านิยมในงานภายนอก					
ความเศรษฐกิจ	12.099	2.0224	11.493	1.8757	2.0825*
ความเกียรติยศ	11.157	2.0331	11.203	2.0116	.1506
ความมั่นคง	10.793	2.1561	10.696	2.4272	.2778
ความเป็นตัวของตัวเอง	11.264	1.9907	10.464	1.9895	2.6673**
ค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม					
ความร่วมงาน	11.587	1.8738	11.493	1.9068	.3289
ความบังคับบัญชา	12.463	1.8755	12.290	2.2235	.5450
ความเปลี่ยนแปลงงาน	9.934	2.1320	9.797	2.0763	.4324
ความสถานที่	11.182	2.1871	10.957	1.9958	.7224

[t .05 = 1.960 ; t .01 = 2.576]

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการมีค่านิยมในงานด้านความเป็นอิสระ การจัดการ ความเศรษฐกิจ และความเป็นตัวของตัวเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 .05 และ .01 ตามลำดับ แต่มี

ค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานของนักเรียนชายและหญิงนอกโครงการ

ตัวแปร	ชาย		หญิง		t
	N = 92		N = 62		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ความสันทัด	10.163	2.0875	10.581	1.9380	1.2711
ความช่วยเหลือ	11.054	2.2007	11.532	2.1403	1.3435
ความเลื่อมใสในงาน	12.196	1.5565	12.823	1.4769	2.5277*
ความเป็นอิสระ	10.696	1.6690	10.855	2.1566	.4906
ความสุนทรีย์	9.663	1.9231	9.468	1.7151	.6597
ความก้าวหน้า	8.424	1.9399	8.032	2.4626	1.0516*
ความสร้างสรรค์	10.783	2.0586	11.371	1.6520	1.9603
ค่านิยมในงานภายนอก					
ความเศรษฐกิจ	11.565	2.0558	11.500	1.8796	.2033
ความเกียรติยศ	10.685	2.2035	11.000	1.9669	.9288*
ความมั่นคง	10.717	2.0127	11.403	2.0119	2.0743
ความเป็นตัวของตัวเอง	10.772	1.9164	11.014	2.0140	0.7456
ค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม					
ความร่วมงาน	11.196	1.8412	11.855	1.5024	1.4355
ความจงรักภักดี	12.152	2.2085	12.336	1.3671	.3278
การเปลี่ยนแปลงงาน	9.717	2.0772	10.081	1.9942	1.0901
ความสะอาด	10.967	1.9970	11.435	1.9470	1.4481

[t .05 = 1.960]

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและหญิงนอกโครงการมีค่านิยมในงานด้านเลื่อมใสในงาน ความสร้างสรรค์ ความความมั่นคง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการทดสอบความแตกต่างของสัปดาห์แห่งคนระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีค่านิยมในงานแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t - test ปรากฏผลในตาราง 27 ดังนี้

ตาราง 27 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 95		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 94		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ฐานสติปัญญา	10.758	2.1073	10.468	2.3266	.8972
ฐานการช่วยเหลือ	11.579	1.8883	10.819	2.3780	2.4309 [*]
ฐานผลสัมฤทธิ์ในงาน	12.684	1.8175	12.372	1.7535	1.2005
ฐานความเป็นอิสระ	10.768	1.6724	10.660	1.7011	.4435
ฐานสุนทรียะ	9.874	2.1200	9.628	2.0842	.8045
ฐานการจักการ	8.011	2.1610	8.585	2.1221	1.8442
ฐานสร้างสรรค์	10.821	1.9731	11.128	1.8389	1.1053
ค่านิยมในงานภายนอก					
ฐานเศรษฐกิจ	12.000	1.8160	11.213	2.2665	2.6334 ^{**}
ฐานเกียรติยศ	10.811	1.9856	10.968	2.2598	.5090
ฐานความมั่นคง	11.242	2.2678	10.777	1.7910	1.5669
ฐานความเป็นตัวของตนเอง	11.453	2.0719	10.272	2.0842	3.5733 [*]
ค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม					
ฐานบูรณงาน	11.789	1.8329	11.170	1.7879	2.3512
ฐานบุบงคัมมัญชา	12.653	1.8029	11.926	2.2824	2.4286
ฐานการเปลี่ยนแปลงงาน	10.126	2.1598	9.500	2.1137	2.0148
ฐานสถานที่	11.105	2.1834	10.989	2.1073	.3712

[$t_{.05} = 1.960$; $t_{.01} = 2.576$]

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในด้านการช่วยเหลือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความเป็นตัวของตัวเอง ด้านความร่วมมือ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการเปลี่ยนแปลงงานแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 .01 .05 .05 และ .05 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบตามรายละเอียดในโครงการเดียวกัน ก็ปรากฏในตาราง 28 และ 29 ดังนี้

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	N = 56		N = 54		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ด้านสติปัญญา	11.179	1.9070	10.537	2.4318	1.5357
ด้านการช่วยเหลือ	11.750	1.8805	10.963	2.3629	1.9285
ด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน	12.821	1.9643	12.426	1.8693	1.0820
ด้านความเป็นอิสระ	11.054	1.5541	10.648	1.7063	1.3014
ด้านสุนทรียะ	10.196	2.3232	9.741	2.0298	1.0966
ด้านการจัดการ	8.411	2.3103	8.648	2.1026	.5641
ด้านสร้างสรรค์	10.929	1.9527	11.111	1.9198	.4944
ค่านิยมในงานภายนอก					
ด้านเศรษฐกิจ	12.107	1.8653	11.444	2.1515	1.7235
ด้านเกียรติยศ	11.214	1.7859	11.074	2.4251	.3443
ด้านความมั่นคง	11.054	2.4153	10.889	1.8292	.4040
ด้านความเป็นตัวของตัวเอง	11.339	2.0474	10.389	2.1405	2.3782*
ค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม					
ด้านความร่วมมือ	11.911	1.8516	11.167	1.8300	2.1195*
ด้านบุคลิกภาพ	12.714	1.8162	11.741	2.4815	2.3410*
ด้านการเปลี่ยนแปลงงาน	10.089	2.2343	9.593	2.1590	1.1858
ด้านสถานที่	11.143	2.3543	11.259	2.0017	.2797

[t .05 = 1.980]

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมในงาน ค่านิยมเป็นตัวของตนเอง ค่านิยมรวมงาน และค่านิยมบังคับบัญชา แตกต่างจากนักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่มีค่านิยมในงานค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์สูง N = 39		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ N = 40		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในงานภายใน					
ค่านิยมบังคับบัญชา	10.154	2.2541	10.375	2.2036	.4408
ค่านิยมช่วยเหลือ	11.333	1.8964	10.625	2.4146	1.4520
ค่านิยมผลสัมฤทธิ์ในงาน	12.487	1.5873	12.300	1.6045	.5212
ค่านิยมเป็นตัวอิสระ	10.359	1.7694	10.675	1.7155	.8057
ค่านิยมสุจริต	9.410	1.7125	9.475	2.1719	.1473
ค่านิยมกฎระเบียบ	8.500	2.1721	7.436	1.8034	2.3715*
ค่านิยมสร้างสรรค์	10.667	2.0175	11.150	1.7475	1.1370
ค่านิยมในงานภายนอก					
ค่านิยมเศรษฐกิจ	11.846	1.7553	10.900	2.4051	2.0008*
ค่านิยมเกียรติยศ	10.231	2.1332	10.825	2.0367	1.2656
ค่านิยมมั่นคง	11.513	2.0374	10.625	1.7495	2.0756*
ค่านิยมเป็นตัวของตัวเอง	11.615	2.1228	10.350	2.0324	2.7051**
ค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม					
ค่านิยมรวมงาน	11.615	1.8154	11.175	1.7525	1.0966
ค่านิยมบังคับบัญชา	12.567	1.8034	12.175	1.8034	.9122
ค่านิยมการเปลี่ยนงาน	10.179	2.0758	9.375	2.0716	1.7239
ค่านิยมสถานที่	11.051	1.9460	10.625	2.2152	.9093

[t .05 = 2.000 ; t .01 = 2.660]

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมในงานด้านการวิเคราะห์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง และด้านความเป็นตัวของตัวเองสูงกว่า นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 .05 .05 และ .01 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 หาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกัป์แห่งตน และค่านิยมในงาน

4.1 หาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตน ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า วุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตนมีความสัมพันธ์กันทางบวก จากการวิเคราะห์หาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลในตาราง 30 ดังนี้

ตาราง 30 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปร	N	r
วุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตน	344	.0825

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่าวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กัน

แต่เมื่อแยกพิจารณาหาความสัมพันธ์ในกลุ่มตัวอย่างโครงการเดียวกัน ก็ปรากฏผลในตาราง 31 และ 32 ดังนี้

ตาราง 31 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตน ของนักเรียน
ในโครงการ

ตัวแปร	N	r
วุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตน	190	.0625

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่าวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตนของนักเรียนในโครงการไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 32 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตนของนักเรียน
นอกโครงการ

ตัวแปร	N	r
วุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตน	154	.1041

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่าวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตนของนักเรียนนอกโครงการไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.2 ทาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมใน

งาน

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าวุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมในงานไม่มีความสัมพันธ์กัน จากการวิเคราะห์หาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลในตาราง 33 ดังนี้

ตาราง 33 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก ค่านิยมในงานสถานสภาพแวดล้อม ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปร	N	r
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมภายใน	344	-.0191
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมภายนอก	344	.0083
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมสถานสภาพแวดล้อม	344	.0851

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพกับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานสถานสภาพแวดล้อม

เมื่อแยกพิจารณาหาความสัมพันธ์ในกลุ่มตัวอย่างโครงการเดียวกัน ก็ปรากฏผลในตาราง 34 และ 35 ดังนี้

ตาราง 34 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ ค่านิยมในงานภายใน
ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานสถานสภาพแวดล้อม ของนักเรียนในโครงการ

ตัวแปร	N	r
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมภายใน	190	-.0240
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมภายนอก	190	.0177
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมสถานสภาพแวดล้อม	190	.0616

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มนักเรียนในโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพกับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานสถานสภาพแวดล้อม

ตาราง 35 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ ค่านิยมในงานภายใน
ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานสถานสภาพแวดล้อม ของนักเรียนนอก
โครงการ

ตัวแปร	N	r
วุฒิภาวะทางอาชีพ และค่านิยมภายใน	154	-.0263
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมภายนอก	154	-.0109
วุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมสถานสภาพแวดล้อม	154	.1102

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ กับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานสถานสภาพแวดล้อม

4.3 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่แก้แค้นและค่านิยมในงานทั้ง 3 ด้าน คือ ค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม

ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า สิ่งที่แก้แค้นและค่านิยมในงานมีความสัมพันธ์กันทางบวก จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลในตาราง 36 ดังนี้

ตาราง 36 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่แก้แค้นและค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก ค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปร	N	r
สิ่งที่แก้แค้นและค่านิยมภายใน	344	.1245
สิ่งที่แก้แค้นและค่านิยมภายนอก	344	.1599
สิ่งที่แก้แค้นและค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม	344	.1761*

$$[r .05 = .164]$$

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่แก้แค้น กับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก แต่พบความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อแยกพิจารณาหาความสัมพันธ์ในกลุ่มตัวอย่างในโครงการเดียวกัน ก็ปรากฏผลในตาราง 37 และ 38 ดังนี้

ตาราง 37 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแหล่งทุน และค่านิยมในงานภายใน ค่านิยม
ในงานภายนอก และค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียนในโครงการ

ตัวแปร	N	r
สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมภายใน	190	.0809
สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมภายนอก	190	.1477
สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม	190	.1667*

$$[r .05 = .164]$$

จากตาราง 37 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มนักเรียนในโครงการ ไม่พบความสัมพันธ์
ระหว่าง สังกัดแหล่งทุนกับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก แต่พบความสัมพันธ์
ทางบวกกับค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 38 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแหล่งทุนและค่านิยมในงานภายใน ค่านิยม
ในงานภายนอก และค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม ของนักเรียนนอกโครงการ

ตัวแปร	N	r
สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมภายใน	154	.1816*
สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมภายนอก	154	.2099
สังกัดแหล่งทุนและค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม	154	.2056*

$$[r .05 = .164]$$

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มนักเรียนนอกโครงการ สังกัดแหล่งทุนมีความ
สัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานด้าน
สภาพแวดล้อม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดและปรับปรุงการฝึกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับครูแนะแนวในการให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกัป์แห่งตน และค่านิยมในงานของนักเรียนที่อยู่ในและนอกโครงการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกัป์แห่งตน และค่านิยมในงานโดยจำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกัป์แห่งตน และค่านิยมในงาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521 ของโรงเรียน 2 ประเภทคือ โรงเรียนในและนอกโครงการทดลองฝึกอาชีพ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ของนักเรียนในโครงการได้จำนวน 190 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ของนักเรียนนอกโครงการจำนวน 154 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 344 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบ 7 ฉบับคือ

1. แบบทดสอบวุฒิภาวะทางอาชีพ (Vocational Maturity) ซึ่งแปลจากแบบทดสอบของ คริทิส (Crites. 1965) เป็นแบบให้เลือกข้อใดข้อหนึ่งจำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8304

2. แบบสอบถามสัปปัญหาตนเอง (Tennessee Self Concept) ซึ่งแปลจากแบบสอบถามของ วิลเลียม เฮช ฟิตส์ (William H. Fitts. 1971) เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 นำหนักคะแนน จำนวน 100 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .8720

3. แบบสอบถามค่านิยมในงาน (Work Value Inventory) ซึ่งแปลจากแบบสอบถามของ ซูเปอร์ (Super. 1970) เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 นำหนักคะแนน จำนวน 45 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8262

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 4 ฉบับ เป็นแบบปรนัยให้เลือก 5 คำตอบ ได้แก่

4.1 แบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ (เหตุผล) จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7809

4.2 แบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .7644

4.3 แบบทดสอบวิชาภาษาไทย (ย่อความ) จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .5582

4.4 แบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .5791

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทรวใจห้คะแนนแบบทดสอบและแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. หาคาสถิติพื้นฐานของกลุ่มต่าง ๆ
3. ทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ $t - test$
4. หาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Product Moment Correlation

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมทางอาชีพ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระดังนี้คือ

1.1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า

1.1.1 นักเรียนในและนอกโครงการมีพฤติกรรมทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

1.1.2 นักเรียนชายในโครงการมีพฤติกรรมทางอาชีพสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.1.3 นักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีพฤติกรรมทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

1.2 จำแนกตามเพศ

1.2.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.2 นักเรียนชายและหญิงในโครงการมีพฤติกรรมทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

1.2.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการมีพฤติกรรมทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.1 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคุณภาพทางอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 นักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณภาพทางอาชีพสูงกว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.3 นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณภาพทางอาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสังกัดแหล่งทุน โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระดังนี้คือ

2.1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

2.1.1 นักเรียนในโครงการมีสังกัดแหล่งทุนในค่านส่วนตัวสูงกว่า นักเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนนอกโครงการ มีสังกัดแหล่งทุนในด้านการวิจารณ์ตนเองสูงกว่านักเรียนในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีสังกัดแหล่งทุนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.1.2 นักเรียนชายนอกโครงการมีสังกัดแหล่งทุนในด้านการวิจารณ์สูงกว่านักเรียนชายในโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่มีสังกัดแหล่งทุนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.1.3 นักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีสังกัดแหล่งทุนทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามเพศ

2.2.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสังกัดแหล่งทุนในด้านร่างกาย ด้านศีลธรรม และด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีสังกัดแหล่งทุนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการมีสังกัดกับแหล่งทุน
ในค่านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีสังกัดกับแหล่งทุนในค่าน
อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกโครงการมีสังกัดกับแหล่งทุน
ด้านศีลธรรม ค่านสังคม และค่านความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 .01 และ .05 ตามลำดับ แต่มีสังกัดกับแหล่งทุนในค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3.1 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสังกัดกับแหล่งทุนใน
ค่านศีลธรรม ค่านพฤติกรรม และคะแนนรวมสังกัดกับแหล่งทุนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .01 และ .05 ตามลำดับ แต่มีสังกัดกับ
แหล่งทุนในค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.3.2 นักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
มีสังกัดกับแหล่งทุนทุกค่านไม่แตกต่างกัน

2.3.3 นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมี
สังกัดกับแหล่งทุนในค่านศีลธรรม ค่านความเป็นเอกลักษณ์ ค่านพฤติกรรม และคะแนนรวม
สังกัดกับแหล่งทุน สูงกว่านักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 .05 .01 และ .05 ตามลำดับ แต่มีสังกัดกับแหล่งทุนในค่านอื่น ๆ
ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมในงานโดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

3.1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

3.1.1 นักเรียนในและนอกโครงการมีค่านิยมในงานทุกค่าน
ไม่แตกต่างกัน

3.1.2 นักเรียนชายในและนอกโครงการมีค่านิยมในงานด้านสติปัญญา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีค่านิยมในงานค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.1.3 นักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีค่านิยมในงานทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามเพศ

3.2.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในงานด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน ด้านการจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2.2 นักเรียนชายในโครงการมีค่านิยมในงานด้านความเป็นอิสระ ด้านการจัดการงาน ด้านเศรษฐกิจ และด้านความเป็นตัวของตัวเองแตกต่างจากนักเรียนหญิงในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 .05 และ .01 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2.3 นักเรียนหญิงนอกโครงการมีค่านิยมในงาน ผลสัมฤทธิ์ในงาน ด้านสร้างสรรค์ และด้านความมั่นคง แตกต่างจากนักเรียนชายนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.1 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมในงานด้านการช่วยเหลือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความเป็นตัวของตัวเอง ด้านผู้ร่วมงาน ด้านผู้บังคับบัญชา และด้านการเปลี่ยนงานแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .05 .01 .05 .05 และ .05 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3.2 นักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมในงาน ด้านการช่วยเหลือ ด้านความเป็นตัวของตัวเอง ด้านผู้ร่วมงาน และด้านผู้บังคับบัญชา สูงกว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3.3 นักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมในงานด้านการจัดการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง และความเป็นตัวของตัวเอง

แตกต่างจากนักเรียนนอกโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 .05 .05 และ .01 ตามลำดับ แต่มีค่านิยมในงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ สังกัป์แห่งตน และค่านิยมในงานทั้ง 3 ด้าน

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตน

4.1.1 ในกลุ่มนักเรียนในและนอกโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตน

4.1.2 ในกลุ่มนักเรียนในโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตน

4.1.3 ในกลุ่มนักเรียนนอกโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และสังกัดแห่งตน

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและค่านิยมในงานทั้ง 3 ด้าน

4.2.1 ในกลุ่มนักเรียนในและนอกโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ กับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม

4.2.2 ในกลุ่มนักเรียนในโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพกับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม

4.2.3 ในกลุ่มนักเรียนนอกโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ กับค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดแห่งตนและค่านิยมในงานทั้ง 3 ด้าน

4.3.1 ในกลุ่มนักเรียนในและนอกโครงการ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง สังกั๊พแ่งทน คำนึยมใงานภายใน คำนึยมใงานภายนอก แ่พบว่สั๊งกั๊พแ่งทนม่ความสัมพันธ์ท้งบวกกับค่านึยมใงานค่านสภาพแวดล้อมอย่างม่่นัยสำคัฏทางสถิติตีที่ระกั๊บ .05

4.3.2 ในกลุ่มนักเรียนใโครงการม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง สังกั๊พแ่งทนกับค่านึยมใงานภายใน คำนึยมใงานภายนอก แ่พบว่สั๊งกั๊พแ่งทนม่ความสัมพันธ์ท้งบวกกับค่านึยมใงานค่านสภาพแวดล้อมอย่างม่่นัยสำคัฏทางสถิติตีที่ระกั๊บ .05

4.3.3 ในกลุ่มนักเรียนนอกโครงการ พบว่สั๊งกั๊พแ่งทนม่ความสัมพันธ์ท้งบวกกับค่านึยมใงานท้ง 3 ค่าน คือ คำนึยมใงานภายใน คำนึยมใงานภายนอก แ่ค่านึยมใงานค่านสภาพแวดล้อมอย่างม่่นัยสำคัฏทางสถิติตีที่ระกั๊บ .05

อภิปรายผล

1. วุฒิกว่ทางอาชีพ

พิจรรณาท้งค่านประเทของโรงเรียน จากสมมุติฐานที่ต้งไว้ว่นักเรียนใโครงการม่่วุฒิกว่ทางอาชีพสูงกว่นักเรียนนอกโครงการ ผลการศีกษาพบว่นักเรียนใและนอกโครงการโดยสวนรวม นักเรียนหญิงใและนอกโครงการม่่วุฒิกว่ทางอาชีพม่่แตกต้งกัน แ่พบว่นักเรียนชายใโครงการม่่วุฒิกว่ทางอาชีพสูงกว่นักเรียนชายนอกโครงการอย่างม่่นัยสำคัฏทางสถิติตี ซึ่งผลการศีกษานี้ส่อดคล้องกับผลการศีกษาของ รอดเจอร์ (Rodger. 1975 : 4446-A) ที่พบว่กลุ่มท้งอย่างที่มีประสบการณ์ใการทำงานจะสนใจใวิชาศีกษาท้งและมีคะแนนวุฒิกว่ทางอาชีพสูงกว่กลุ่มท้งอย่างที่ไม่ม่ประสบการณ์ แ่พบว่การทำงานม่่ผลท่วุฒิกว่ทางอาชีพของเพศชายสูง

จากการที่นักเรียนชายในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการอาจเนื่องมาจากนักเรียนชายในโครงการมีโอกาสทดลองบทบาทด้านอาชีพจากประสบการณ์ในการทำงานจริง ทำให้รู้ลักษณะงานที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร และรูวาทนเองมีความถนัด ความสามารถ ความสนใจ เหมาะหรือไม่กับงานชนิดใด จึงมีพัฒนาการด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการ

ส่วนสาเหตุที่ไม่พบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการนั้นอาจเนื่องมาจากการเลือกวิชาฝึกอาชีพ ซึ่งจากรายงานการวิจัยของ วิศิษฐ์ กวงสงค์ (วิศิษฐ์ กวงสงค์ 2519 : 9) พบว่า นักเรียนหญิงเลือกฝึกอาชีพ เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การถนอมอาหาร เป็นส่วนมาก และการเพาะปลูกเป็นส่วนน้อย ส่วนนักเรียนชายเลือกฝึกอาชีพ เช่น การซ่อมเครื่องยนต์ การเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ และไก่ และการเพาะปลูกเป็นส่วนมาก และอาจเป็นไปได้ว่าประสบการณ์ในด้านการฝึกอาชีพ เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การถนอมอาหารนั้น นักเรียนหญิงนอกโครงการก็อาจได้รับประสบการณ์ในค่านี้นี้จากหลักสูตรปกติ หรือจากที่บ้าน เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิจารณาทางค่านิยม จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนชายและหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างจากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงนอกโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างจากนักเรียนชายนอกโครงการ แต่ไม่พบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการ จากการศึกษพบว่านักเรียนหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างจากนักเรียนชายนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ กิ้นสเบิร์ก

(Ginzberg.. 1951 : 1790) ที่พบว่าเด็กหญิงสามารถเลือกอาชีพได้เป็นจริงกว่าเด็กชายเพราะมีโอกาสแสดงบทบาทจากการทำงานจริงในชีวิต เช่น ช่วยมารดาทำงานบ้าน เด็กหญิงจึงเข้าใจการทำงานในอนาคตได้ดีและเร็วกว่าเด็กชาย

และจากการศึกษาของ มินท์เซอร์ (Mintzer. 1976 : 3643 - A) ที่พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่าเพศชาย และเพศหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่าเพศชายในทุกชั้น แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ ผกา บุญเรือง (ผกา บุญเรือง 2520 : 63) ซึ่งศึกษากับนิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พบว่านิสิตชายและหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและหญิงในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการฝึกอาชีพ ช่วยให้นักเรียนชายมีพัฒนาการด้านอาชีพสูงใกล้เคียงกับนักเรียนหญิง ซึ่งไม่พบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโครงการ

๑. พิจารณาทางคุณสมบัติทางการเรียน จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หรือพิจารณาเฉพาะในและนอกโครงการ ได้ผลสอดคล้องกันคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งผลการศึกษาในข้อนี้สนับสนุนการศึกษาของ ซุปเปอร์ (Super. 1960:93) ที่พบว่าเด็กที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพนั้นจะเป็นเด็กที่ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านทั้งในด้านการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และจากการศึกษาของ รอดเนย์ และ คูปแมน (Rothney and Koopman. 1958 : 107) พบว่าเด็กที่มีสติปัญญาสูง มักมีวุฒิภาวะเหนือกว่าเด็กอื่นเดียวกัน จึงมีความสามารถในการพูดและการวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนพร้อมที่จะประเมินตนเองและเข้าใจตนเองได้ดีกว่าเด็กในวัยเดียวกัน

2. สังกัณห์ตนเอง

พิจารณาทางค่านิยมของโรงเรียน จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนในโครงการจะมีสังกัดแห่งตนสูงกว่่านักเรียนนอกโครงการ ผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนในและนอกโครงการมีคะแนนรวมสังกัดแห่งตนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน แต่พบว่านักเรียนในและนอกโครงการมีสังกัดแห่งตนบางด้านแตกต่างกันดังนี้คือ

1. **ด้านส่วนตัว** จากการศึกษาพบว่านักเรียนในโครงการโดยส่วนรวม มีสังกัดกับแหล่งต้นกำเนิดสูงกว่่านักเรียนนอกโครงการ ซึ่งแสดงว่านักเรียนในโครงการ ประเมินบุคลิกภาพ เห็นว่าตนเองมีคุณค่า รู้สึกภูมิใจในตนเองสูงกว่่านักเรียนนอกโครงการ ซึ่งผลการศึกษาในข้อนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสนับสนุนคำกล่าวของ ซุปเปอร์ (ซูเปอร์ 1960 : 83) ที่ว่าพัฒนาการด้านอาชีพเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดของ บุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งเป็นผลจากการผสมผสานของความถนัด โอกาสที่จะแสดงบทบาทและ ประเมินว่าการแสดงบทบาทต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่และเพื่อนเพียงใด และจากการ ฝึกอาชีพนั้นนักเรียนในโครงการมีโอกาสไต่สวนของความต่องการต่าง ๆ ของตน เช่น ความต่องการการยอมรับ การได้แสดงความสามารถ และภูมิใจในผลงานของตนซึ่งอาจเป็น สาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนในโครงการมีสังกัดกับแหล่งต้นกำเนิด หรือด้านบุคลิกภาพสูงกว่า นักเรียนนอกโครงการ

2. **ด้านการวิจารณ์ตนเอง** จากการศึกษาพบว่าในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย นักเรียนนอกโครงการสามารถวิพากษ์วิจารณ์ตนเองในด้าน ไม่ดี หรือด้านเสียหายได้มากกว่านักเรียนในโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนใน โครงการใช้กลวิธีป้องกันตนเอง (Defence Mechanism) เพราะคิดว่าตนเป็น นักเรียนในโครงการ ซึ่งเป็นโรงเรียนตัวอย่างในการทดลองฝึกอาชีพ ซึ่งทำให้ไม่กล้า วิพากษ์วิจารณ์ตนเองในด้านไม่ดีหรือด้านเสียหายเท่า่นักเรียนนอกโครงการ

จากการพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งต้นระหว่างประเภทของ โรงเรียนนั้นจะเห็นได้ว่านักเรียนในและนอกโครงการมีสังกัดแหล่งต้นแตกต่างกันเพียงส่วนน้อย คือ ในด้านส่วนตัว และด้านการวิจารณ์ตนเอง ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว แต่โดยส่วน ใหญ่นักเรียนในและนอกโครงการมีสังกัดแหล่งต้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีสิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ อาชีพ และรายได้ของ ผู้ปกครอง และสภาพความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งทำให้ไม่พบความแตกต่างของสังกัดแหล่งต้น ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรม ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านความ เป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจ ด้านพฤติกรรม และคะแนนรวมสังกัดแหล่งต้นของ

นักเรียนในและนอกโครงการ

พิจารณาทางกายภาพ จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนชายและหญิงมี
สังกะยัแห่งตนไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาโดยส่วนรวมแล้ว สอดคล้องกับสมมุติฐาน แต่มี
บางกานที่คานกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนชายและหญิงมีสังกะยัแห่งตนบางกาน
แตกต่างกันกันี้คือ

1. ก้านร่างกาย ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมคและในกลุ่มนักเรียนใน
โครงการพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในค้านร่างกาย
รูปร่างลักษณะที่ปรากฏ ทักษะ และควมมีเสน่ห์ แตกต่างกั กล่าวคือ นักเรียนชาย
ยอมรับลักษณะกัมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงมีแนวโน้มที่จะวิตกกัเกี่ยวกับ
รูปลักษณะ และคุณลักษณะของตนมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แกร์ริสัน
(Garrison. 1965 : 15) ที่ว่าเด็กหญิงสนใจในรูปร่างที่แสดงความเป็นหญิงและชอบ
เปรียบเทียบตนเองกับหญิงสาว ถ้าการเปรียบเทียบไม่เป็นที่พึงพอใจจะรู้สึกไม่พอใจตนเอง
และเกิดความคับข้องใจ อันเป็นลักษณะของการไม่ยอมรับตนเอง จากการศึกษาของแกร์ริสัน
(Garrison) กักล่าวอาจพิจารณาได้ว่า โดยธรรมชาติ ในระยะวัยรุ่น หญิงจะมี
พัฒนาการค้านร่างกายเติบโตเร็วกว่าชาย และจะเริ่มมีการแสดงออกทางเพศในระยะ
Secondary Sex Characteristic ปรากฏขึ้น และพัฒนาการในค้านร่างกายยังไม่คงที่
ซึ่งถ้าไม่ได้รับการชี้แจงถึงการเปลี่ยนแปลงกักล่าว อาจทำให้เด็กหญิงมีความวิตกกักังวลใน
รูปร่างของตนกัที่ไคกล่าวมาแล้ว

2. ก้านศีลธรรมจรรยา ในกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนรวม และกลุ่ม
นักเรียนนอกโครงการพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในค้าน
ศีลธรรม แตกต่างกั ผลการศึกษาที่ไคนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ เฮิร์ลอค (Hurlock.
1955 : 305) ที่ว่าเด็กหญิงมีความสงสัยในเรื่องศาสนาน้อยกว่าชาย ซึ่งคล้อยตาม และมีความ
เชื่อในศาสนามากกว่า และจากการศึกษาของ ละม้ายมาศ ศรีทักต์ (ละม้ายมาศ
ศรีทักต์ 2510 : 115) พบว่าเด็กหญิงมีความซื่อสัตย์มากกว่าเด็กชาย เพราะเด็กหญิงรู้สึก
อับอายมากที่จะตองถูกลงโทษ เพราะขาดความซื่อสัตย์ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้การศึกษาในครั้งนี้

พบว่าเด็กหญิงมองตนเองว่าเป็นคนที่มีศีลธรรมมากกว่าเด็กชาย

3. ด้านสังคม ในกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศและกลุ่มนักเรียนนอกโครงการพบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีสังกัดแม่แทนในค่านิยมแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนชายมีความรู้สึกพอใจและเชื่อมั่นในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาส่วนมากที่พบว่า เพศหญิงมีความสามารถทางสังคมมากกว่าเพศชาย เช่นการศึกษาของ ซาหราน (Zahran, 1967 : 225 - 240) พบว่าเด็กหญิงวัยรุ่นจะได้คะแนนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชายในค่านิยมสัมพันธ และค่านิยมทางสังคม ความรู้สึกไวในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น มีการปรับตัวทางสังคมดี มีความสนใจในสังคม ชอบทำงานเป็นกลุ่ม มีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนชายมีสังกัดแม่แทนในค่านิยมนี้แตกต่างจากนักเรียนหญิง ซึ่งอาจเป็นเพราะสังคมไทยควบคุมการเข้าสังคมของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งเสริมให้เด็กชายมีทัศนคติและความสัมพันธ์ทางสังคมดีกว่าเด็กหญิง

4. ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการพบว่านักเรียนชายบรรยายเอกลักษณ์หรือลักษณะของตนแตกต่างจากนักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2512 : 26) พบว่าเด็กชายจะมองความเป็นจริงของตนเองเกี่ยวกับบุคลิกภาพ อารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งหมายถึงความแข็งแกร่ง ความมั่นคงทางจิตใจ การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์ ความเป็นตัวของตนเองดีกว่าเด็กหญิง และเนื่องจากสังคมถือว่าเพศชายเป็นเพศที่แข็งแกร่ง ส่งเสริมอบรมให้เป็นคนแข็งแกร่งอดทน และถือว่าเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ มีความอ่อนไหวง่าย ดังนั้นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจึงมองตนเองในค่านิยมนี้แตกต่างกัน

จากการพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแม่แทนระหว่างเพศ พบว่านักเรียนชายและหญิงนอกโครงการมีสังกัดแม่แทนในค่านิยมศีลธรรมจรรยา ด้านสังคม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างกัน ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ไม่พบความแตกต่างของสังกัดแม่แทนในค่านิยมเหล่านี้ ระหว่างนักเรียนชายและหญิงในโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนชายและหญิงในโครงการเรียนหลักสูตรประเภทเดียวกัน มีประสบการณ์ด้านการเรียน และ

กิจกรรมต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน จึงทำให้การพัฒนาสัมพันธภาพกับเพื่อนในเหล่านี้นั้น ไม่แตกต่างกัน นอกจากการร่างกายเท่านั้นที่พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนแตกต่างกัน

พิจารณาทางความสัมพันธ์ทางการเรียน จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง กว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีคะแนนรวมสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง กว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความมั่นใจในตนเอง และเห็นว่าตนเองมีความมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เพอร์เกอร์ (Purkey, 1971 : 26) ที่กล่าวว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโรงเรียนมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนของเด็ก เด็กที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนจะมีความรู้สึกที่ดีต่อความสามารถของตน และพยายามพัฒนาความสามารถมากยิ่งขึ้น ตรงกันข้ามกับเด็กที่ไม่ประสบความสำเร็จจะมองตนเองในแง่ลบเสีย อันมีผลทำให้สัมพันธภาพกับเพื่อนต่ำลงไปด้วย นอกจากนี้ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังนี้คือ

1. ด้านศีลธรรม ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เห็นว่าตนเป็นคนดี มีศีลธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เพียเจต์ (Piaget) ที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมเกิดมาจากความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น กล่าวคือ พัฒนาการทางจริยธรรมคู่ขนานไปกับการพัฒนาการทางสติปัญญา (Flavell, 1963 : 291) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ออฟินท์ นากประคิษฐ์ (ออฟินท์ นากประคิษฐ์ 2518 : 40) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ สุริยา เหมศศิปป (สุริยา เหมศศิปป 2521 : 45) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงและทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

2. ความความเป็นเอกลักษณ์ ในกลุ่มนักเรียนนอกโครงการพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง มองตนเองในลักษณะที่เป็นอยู่ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสตีเวน (Steven. 1956 : 1531 - 1532) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเข้าใจตนเอง (self - insight) ความสามารถทางระดับสติปัญญา มีการยอมรับตนเองในระดับสูง และจัดลำดับตนเองในผลงาน ผลิต ประสิทธิภาพ สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ และพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน 3 ด้าน คือ ความเข้าใจตนเอง การยอมรับตนเอง และลักษณะเฉพาะตัวของบุคลิกภาพที่เด่น มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ความพฤติกรรม ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนนอกโครงการพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงรับรู้พฤติกรรมในทางที่ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมคิด ไซยบุญธรรม (สมคิด ไซยบุญธรรม 2511 : 13) ซึ่งศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถรับผิดชอบ และบังคับตนเองไ้มากกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

จากการพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสังกัดแหล่งต้นระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและค่านั้น พบความแตกต่างของสังกัดแหล่งต้นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำเฉพาะนักเรียนนอกโครงการเท่านั้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนในโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำจะมีสังกัดแหล่งต้นทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และจากการศึกษาโดยทั่วไปที่มีพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีสังกัดแหล่งต้นสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรโครงการทดลองฝึกอาชีพนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้แสดงความสามารถของตนในด้านอื่นที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านวิชาการให้ปรากฏ เช่น การเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ การปลูกผัก เพาะเห็ดฟาง นักเรียนจะลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

และเมื่อได้ผลผลิตจะนำไปขาย กว่ยเหตุนี้ทำให้ให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจในผลงานของตน มีความรู้จักเชื่อมั่นและประเมินผลตนเองสูงขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ส่งกับแห่งตนในค่านอื่น ๆ และโดยส่วนรวมก็ขึ้นด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นการเพิ่มพูนความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองในทางที่ดี (Super. 1951 : 88 - 92) และอาจเป็นเหตุให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างของส่งกับแห่งตนระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในโครงการ

3. คำนินมในงาน

พิจารณาทางค่านประเภของโรงเรียน จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนในและนอกโครงการมีค่านินมในงานไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างของค่านินมในงานระหว่างนักเรียนในและนอกโครงการโดยส่วนรวม และระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ แต่พบว่านักเรียนชายในโครงการมีค่านินมในงานค่าน สติปัญญาสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาในค่านนี้ส่วนมากไม่พบความแตกต่างของค่านินมในงานระหว่างประเภของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการที่ ริช (Ruch. 1953 : 67) กล่าวว่าพัฒนาการของค่านินมโดยส่วนใหญ่แล้วจะเกิดจากประสบการณ์จากชีวิตแวดล้อมในมานของบุคคล และ เอ็คแมน (Erdman. 1957 : 2497) พบว่าอิทธิพลที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนได้แก่ประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านและชุมชนมากกว่าจากโรงเรียน และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีสภาพแวดล้อมทางบ้านในค่านอาชีพและรายได้ของหมู่ปกครองใกล้เคียงกัน ซึ่งทำให้พบว่านักเรียนในและนอกโครงการมีค่านินมในงานส่วนมากไม่แตกต่างกัน แต่จากการศึกษาพบว่านักเรียนชายในโครงการมีค่านินมในค่านสติปัญญาสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการ ซึ่งอาจเนื่องจากการฝึกอาชีพให้นักเรียนชายในโครงการมีกิจกรรมค่านต่าง ๆ ที่ต้องใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา เช่นการแก้เครื่องยนต์ และในการทำงานนั้นมักจะมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้น ซึ่งทำให้ผู้ฝึกงานจำเป็นต้องเรียนรู้และใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาจนเกิดความพึงพอใจหรือค่านินมในค่านนี้ขึ้น

ส่วนการที่นักเรียนหญิงในและนอกโครงการมีค่านินมในงานไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะประสบการณ์ทางค่านอาชีพเช่นการตัดเย็บเสื้อผ้า การถนอมอาหารนั้น นักเรียนหญิงนอกโครงการ

อาจได้รับประสบการณ์เช่นเดียวกับจากที่บ้าน หรือจากหลักสูตรปกติ

พิจารณาทางานเพศ จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนชายและหญิงมีค่านิยมในงานแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบความแตกต่างของค่านิยมในงานระหว่างเพศดังนี้คือ

1. ค่านิยมสัมฤทธิ์ในงาน ในกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศ และในกลุ่มนักเรียนนอกโครงการ พบว่านักเรียนหญิงมีค่านิยมในงานค่านิยมสัมฤทธิ์ในงานต่างจากนักเรียนชายซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนันต์ จันทรกี (อนันต์ จันทรกี 2514 : 98)

ที่พบว่านักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าชาย และเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนเป็นเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย (Loevinger. 1943 : 40) ซึ่งผลการศึกษานี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ ผ่องพรรณ ยูประเสริฐ (Pongpan Yuprasert. 1976 : 64)

ที่พบว่านิสิตชายและหญิง มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีค่านิยมในงานค่านิยมสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

2. ค่านิยมเป็นอิสระ ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการพบว่านักเรียนชายมีความพอใจที่จะทำงานอย่างอิสระ โดยปราศจากผู้ควบคุมแตกต่างจากนักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิมบอย และ แอนเดอร์สัน (Dipboye and Anderson. 1959 : 121 - 124) ใฝ่ศึกษาค่านิยมในอาชีพและพบว่าเพศชายมีค่านิยมด้านการมีรายได้ดี ความก้าวหน้าในการทำงาน และการมีอิสระในการทำงาน ส่วนนักเรียนหญิงจะเลือกค่านิยมด้าน ความมีเกียรติในสังคม ความน่าสนใจของอาชีพ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และสภาพของการทำงาน

3. ค่านิยมการจักรการ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการพบว่านักเรียนชายมีค่านิยมในค่านิยมการจักรการแตกต่างจากนักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยเห็นความสำคัญของเพศชายในการเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง และสอดคล้องกับการศึกษาของ ทอมสัน (Thomson. 1966 : 380 - 583) ที่พบว่านักเรียนชายเห็นความสำคัญของการมีรายได้ดี และการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนหญิง แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วินิจ เกตุขำ (วินิจ เกตุขำ 2515 : 60) ซึ่งศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุโขทัย และพบว่านักเรียนชายและหญิงมีลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

4. **ค่านีการสร้างสรรค** ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการพบว่า นักเรียนหญิงมีค่านีการสร้างสรรค แตกต่างจากนักเรียนชายซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ ผ่องพรรณ ยุกประเสริฐ (Pongpan Yuprasert. 1976 : 65) ที่พบว่า นิสิตชายและหญิงของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีค่านีการสร้างสรรคไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาของ ไสว เตียมแก้ว (ไสว เตียมแก้ว 2514 : 55) พบว่านักเรียนชายและหญิงมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม แมคโคบี (Maccoby. 1962 : 19) กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเพศว่ามีผู้ศึกษาน้อยมาก และผลที่ได้ขึ้นอยู่กับว่า ผู้ศึกษาเน้นในด้านใด ถ้าเน้นในด้านการแก้ปัญหา หรือสร้างปัญหาใหม่จากปัญหาเก่าแล้ว ผู้ชายจะมีความสามารถสูงกว่า แต่ถ้านั้นในด้านการคิดหลายทางแล้ว ผู้หญิงจะมีความสามารถสูงกว่าชาย และ จอห์นสัน (Johnson. 1963 : 19) ได้ทดสอบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเพศพบว่าชายเฉลี่ยวฉลาดจะสูงกว่าชาย 25 % ซึ่งให้เห็นความคล่องในการคิดของหญิงสูงกว่าชาย ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาค้นคว้านี้พบว่านักเรียนหญิงมีค่านีการสร้างสรรคแตกต่างจากนักเรียนชาย

5. **ค่านีเศรษฐกิจ** ในกลุ่มนักเรียนในโครงการพบว่า นักเรียนชายมีค่านีในค่านีเศรษฐกิจแตกต่างจากนักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คูเกอร์ (Cooker. 1972 : 6121) ได้สำรวจค่านีในอาชีพของนักเรียนชายหญิง ระดับ 4, 5, 6 จำนวน 240 คน พบว่านักเรียนชายจะเลือกค่านีในค่านีการมีอำนาจบังคับบัญชา และเงินมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเลือกค่านีในค่านีคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

6. **ค่านีความมั่นคง** ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการ นักเรียนหญิงมีค่านีในค่านีความมั่นคงแตกต่างจากนักเรียนชาย ซึ่งอาจเป็นเพราะธรรมชาติของผู้หญิงรู้สึกเกรงกลัวอันตรายหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มากกว่าชาย ไม่กล้าเสี่ยงเท่าชาย การเปลี่ยนงานบ่อย ๆ หรือว่างงานนับเป็นภาวะที่ทำให้ความยุ่งยากให้กับผู้หญิงมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะคำนึงถึงความมั่นคงของงานมากกว่าผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 117) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีค่านีในค่านีความมั่นคงสูงกว่านักเรียนชาย แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ จิตอารี เนตรหิน

(จิตรอารี เนตรหิน 2513 : 26) ที่พบว่านักเรียนชายและหญิงมีค่านิยมในด้านความมั่นคงไม่แตกต่างกัน

7. ด้านความเป็นตัวของตนเอง ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการ พบว่า หลังจากเลิกทำงานแล้วนักเรียนชายต้องการที่จะประพฤติตนตามความพอใจแตกต่างจากนักเรียนหญิง ซึ่งอาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของสังคมไทยที่ให้เด็กชายมีอิสระ เพราะธรรมชาติของเด็กชายรักการผจญภัย และความเป็นอิสระ ผู้ปกครองจึงมักจะปล่อยให้เด็กชดได้ทำอะไรเหมือนเด็กหญิง ซึ่งถูกเข้มงวดในเรื่องมารยาท และความประพฤติมากกว่าเด็กชาย ดังนั้นนักเรียนชายจึงมีค่านิยมในด้านความเป็นตัวของตนเองแตกต่างจากนักเรียนหญิง

จากการพิจารณาเปรียบเทียบค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนหญิงและชายนั้น ปรากฏว่านักเรียนหญิงและชายมีค่านิยมในงานแตกต่างกันในด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน ด้านความเป็นอิสระ ด้านการจัดการ ด้านสร้างสรรค์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง และด้านความเป็นตัวของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ว่า นักเรียนชายและหญิงมีค่านิยมในงานแตกต่างกัน แต่พบว่านักเรียนชายและหญิงมีค่านิยมบางด้านไม่แตกต่างกันคือ ด้านสติปัญญา ด้านการช่วยเหลือ ด้านสุนทรีย์ะ ด้านเกียรติยศ ด้านผู้ร่วมงาน ด้านผู้บังคับบัญชา ด้านการเปลี่ยนแปลงงาน และด้านสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกันซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีสิ่งแวดล้อมทางบ้านใกล้เคียงกันดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

พิจารณาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำจะมีค่านิยมในงานแตกต่างกัน และผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีค่านิยมในงานแตกต่างกันดังนี้คือ

1. ด้านการช่วยเหลือ ในกลุ่มนักเรียนทั้งหมดพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีค่านิยมด้านการช่วยเหลือผู้อื่นแตกต่างจากผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทอมสัน (Thomson. 1966 : 850-851) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกค่านิยมในด้านรายได้ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงมักจะมีปัญหาส่วนตัวน้อย และจากการศึกษาของ เทอร์แมน (Terman. 1925 : 65) พบว่าเด็กที่มีสติปัญญาสูงมักจะมี

ความสามารถสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเกือบทุกด้าน ดังนั้นจึงพบว่าผู้ช่วยเหลือผู้อื่นไ้มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2. ด้านเศรษฐกิจ ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งหมทและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกงานที่คำนึงถึงรายได้แตกต่างจากผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสนับสนุนการวิจัยของ เพอร์โรน (Perrone: 1965 : 254 - 257) ที่พบว่าระดับสติปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านการมีรายได้คือการใช้ความสามารถพิเศษ ความก้าวหน้า การปราศจากผู้ควบคุม และการมีเวลาสนใจสิ่งอื่น ๆ เช่นงานอดิเรก

3. ด้านความมั่นคง ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมในงานด้านความมั่นคงแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 123) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีค่านิยมทางอาชีพด้านความมั่นคงไม่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปมักจะพบว่าผู้มีระดับสติปัญญาต่ำมักจะเลือกอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการซึ่งเป็นงานที่มั่นคง ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้มีระดับสติปัญญาต่ำมีค่านิยมในค่านิยมที่สูง และมีโอกาสที่จะเลือกงานที่มีความมั่นคงสูงกว่าผู้มีระดับสติปัญญาต่ำ

4. ด้านความเป็นตัวของตนเอง ในกลุ่มนักเรียนทั้งหมทและกลุ่มนักเรียนในและนอกโครงการให้ผลการศึกษที่สอดคล้องกันคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงต้องการที่จะเป็นตัวของตนเอง หลังจากเวลาทำงานแล้วแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ริงเนส (Ringness. 1967 : 93) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความพอใจต่อกิจกรรมในโรงเรียน มีความเป็นอิสระ ชอบเป็นผู้นำ ชอบมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น แต่ไม่ข่มขืนกับผู้อื่น ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธ บิดา มารดา โรงเรียน และค่านิยมต่าง ๆ มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมน้อย และชอบขึ้นอยู่กับผู้อื่น

5. **ค่านูรวมงาน** ในกลุ่มนักเรียนทั้งหมดและในกลุ่มนักเรียนในโครงการ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เห็นความสำคัญของนูรวมงาน และอยู่ใต้งบังคับบัญชาแตกต่างจากผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มักจะมีลักษณะความเป็นผู้นำสูงควย (เปรมจิต ทศตะ 2516 : 70) และ สโตกคิลล์ (Stogdill. 1969 : 91) ได้ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของบุคคลที่สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นผู้นำพบว่า ความเป็นผู้นำสัมพันธ์กับความสามารถ ทางสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควยเหตุที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอาจมีความเห็นว่าบุคคลเพียงคนเดียวไม่สามารถทำงานทุกอย่างให้สำเร็จได้ จึงจำเป็นต้องเห็นความสำคัญของนูรวมงานอื่น ๆ ควย

6. **ค่านูบังคับบัญชา** ในกลุ่มนักเรียนทั้งหมดและในกลุ่มนักเรียนในโครงการ พบว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เห็นความสำคัญของการมีนูบังคับบัญชาเป็นนักบริหารที่ดี แตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ต้องการเป็นอิสระ และแสดงออกซึ่งความสามารถของตน ไม่ชอบการขมขู่ บังคับ ซึ่งนูบังคับบัญชาที่ดีแล้วจะให้ความเป็นอิสระ และโอกาสในการแสดงความสามารถแก่อีกนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุพรรณี สุขสมิตติ (ยุพรรณี สุขสมิตติ 2510 : 40) ที่พบว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงให้ความสำคัญแก่คานิณในคานอาชีพ ค่านูบังคับบัญชาที่ดี การมีอาชีพสุจริต ความสนใจในการทำงาน และการมีอิสระในการทำงาน สูงกว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

7. **คานการเปลี่ยนแปลงงาน** ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ต้องการเปลี่ยนแปลงงานที่ตนทำแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มักจะมีสติปัญญาคี จึงชอบงานที่ท้าทายความสามารถมากกว่างานซ้ำซากที่ต้องทำเป็นกิจวัตร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เพอร์โรน (Perrone. 1965 : 254) ที่พบว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคี มักจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสแสดงออกและทำควมพอใจส่วนควมมาให้ตรงข้มกับเด็กที่มีระดับสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะไม่สนใจการแสดงออก

(self expression) ของตน

ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในงานโดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าในกลุ่มนักเรียนในโครงการ ซึ่งนักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงจะเห็นความสำคัญของการร่วมมือในการทำงานสูง ซึ่งไปพบความแตกต่างของค่านิยมในงานในค่านิยมเหล่านี้ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำนอกโครงการ และจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในและนอกโครงการ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีค่านิยมในงานค่านิยมด้านสติปัญญา ค่านิยมด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน ค่านิยมด้านความเป็นอิสระ ค่านิยมด้านสุนทรียะ ค่านิยมด้านสร้างสรรค์ ค่านิยมด้านเกียรติยศ และค่านิยมด้านสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีสิ่งแวดล้อมและชุมชนใกล้เคียงกันกับที่ใดก็ตามมาแล้ว

4. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง วุฒิภาวะทางอาชีพ สังกั๊พแห่งตน และค่านิยมในงาน

วุฒิภาวะทางอาชีพและสังกั๊พแห่งตน จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า วุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสังกั๊พแห่งตน ผลการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในและนอกโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกั๊พแห่งตน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานและการวิจัยของ ซีวอด (Seward, 1976 : 4321 - A) ที่พบว่าวุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสังกั๊พแห่งตนค่อนข้างสูง เนื่องจากผู้สังกั๊พแห่งตนสูง มักจะเป็นผู้มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ต่าง ๆ รวมทั้งความต้องการที่จะประสบความสำเร็จทางด้านการอาชีพด้วย ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ผลไม่สอดคล้องกับการวิจัยในต่างประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดบริการต่าง ๆ แตกต่างกัน เช่น บริการแนะแนว บริการให้คำปรึกษาทางด้านการอาชีพ และบริการห้องสมุด ในต่างประเทศ นักเรียนที่มีสังกั๊พแห่งตนสูง และมีความสนใจในด้านการอาชีพ สามารถใช้บริการต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองได้เต็มที่ ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการด้านการอาชีพ แต่การศึกษากครั้งนี้ ศึกษาถึง

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนชนบท ที่สร้างขึ้นพร้อมกันในปีพุทธศักราช 2519 และมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นรุ่นแรก ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมีบริการต่าง ๆ เช่น บริการแนะแนว และห้องสมุด แต่อยู่ในระยะเริ่มต้น เพียงแค่แต่งตั้งบุคลากร แต่ยังไม่ไต่ลงมือให้บริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาอย่างจริงจัง และเนื่องจากโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากวิทยาการ และข้อมูลต่าง ๆ ทางคานาอาชีพ นักเรียนจะได้รับความรู้ทางอาชีพส่วนใหญ่จากการทำงานจริงและอาชีพในชุมชนเท่านั้น แต่ขาดข้อมูลทางคานาอาชีพ และยังไม่ได้รับคำแนะนำในการเลือกอาชีพอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในกรณีที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตนนั้น ซึ่งอาจเป็นเพราะ ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีสังกัดแห่งตนก็ และมีความกระตือรือร้นสนใจทางคานาอาชีพ แต่สิ่งแวดล้อม เช่น บริการต่าง ๆ และข้อมูลทางคานาอาชีพยังไม่พร้อมที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางคานาอาชีพได้อย่างเต็มที่ จึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพและสังกัดแห่งตนดังกล่าว

วุฒิภาวะทางคานาอาชีพและคานานิยมในงาน

จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า วุฒิภาวะทางอาชีพ และคานานิยมในงานทั้ง 3 คำนี้อือคานานิยมในงานภายใน คานานิยมในงานภายนอก และคานานิยมในงานคานาสภาพแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กัน และผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ และคานานิยมในงาน ทั้งนี้อาจเป็นคานานิยมในงาน หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะพอใจหรือไม่พอใจเกี่ยวกับงานอันเป็นผลมาจากการสังเกตพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้วที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง (Perrone. 1965 : 254) และเป็นประสบการณ์ที่ได้รับจากทางบ้านและชุมชนมากกว่าทางโรงเรียน ส่วนวุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคลในวัยรุ่นนั้นหมายถึงความสอดคล้องกันระหว่างความสามารถ ความสนใจ และความถนัดในการตัดสินใจเลือกอาชีพใดอย่างถูกต้อง มิใช่เป็นการเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยตรง และเมื่อวุฒิภาวะทางอาชีพนั้นจะมีคานานิยมในงานคานาใดก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลและจากการศึกษาของ ซุปเปอร์ (Super. 1960 : 115) ซึ่งศึกษากับเด็กชายระดับ 9 จำนวน 105 คน และพบว่าวุฒิภาวะทางอาชีพไม่มีความสัมพันธ์

กับค่านิยมในงานทั้งภายในและภายนอก

สังกัดกับแหล่งทุนและค่านิยมในงาน

จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าสังกัดกับแหล่งทุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในงาน และผลการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนอกโครงการพบว่า สังกัดกับแหล่งทุนมีความสัมพันธ์กับค่านิยมในงานทั้ง 3 ด้าน คือ ค่านิยมในงานภายใน ค่านิยมในงานภายนอก และค่านิยมด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเนื่องจากค่านิยมเป็นพฤติกรรมด้านหนึ่งของการเลือกอาชีพ กล่าวคือเป็นการพิจารณาเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งผลการศึกษาในข้อนี้สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (Super. 1951 : 88) ที่ว่าสังกัดกับแหล่งทุนใดก่อนวัยรุ่น จะชัดเจนขึ้นในระบะวัยรุ่นและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอาชีพของบุคคล และจากการศึกษาของ ซิกเลอร์ (Ziegler. 1970 133 - 136) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดกับแหล่งทุน และความคิดรวบยอดในเรื่องสมาชิกของอาชีพ และความสนใจในอาชีพ และพบว่านักศึกษาจะบรรยายความคิดรวบยอดในเรื่องบุคคลในงานอาชีพที่เขาชอบมากที่สุด คล้ายคลึงกับตนเองมากกว่าชนิดของบุคคลในอาชีพที่เขาชอบน้อยที่สุด ซึ่งแสดงว่าบุคคลเลือกชอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งตามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง นั่นคือมีความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดกับแหล่งทุนและการเลือกชอบอาชีพของบุคคล

แต่จากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโครงการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดกับแหล่งทุนและค่านิยมในงานภายในและค่านิยมในงานภายนอก แต่พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสังกัดกับแหล่งทุนและค่านิยมในงานด้านสภาพแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในโครงการมีประสบการณ์ในการทำงานจริงมาแล้ว ดังนั้นผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองจึงมีค่านิยมในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสภาพแวดล้อมในการทำงานสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1. จากการศึกษพบว่า นักเรียนชายในโครงการมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนชายนอกโครงการ และในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนักเรียนในโครงการมีแนวโน้มที่จะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ และในการเปรียบเทียบสังกัดกับแหล่งต้นพบว่า นักเรียนในโครงการมีสังกัดกับแหล่งต้นในค่านส่วนตัวหรือค่านบุคลิกภาพสูงกว่านักเรียนนอกโครงการ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง และโลกของงาน ซึ่งจะช่วยให้แก่นักเรียนได้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และมีโอกาสประเมินตนเองได้ถูกต้องตามความเป็นจริง และควรส่งเสริมให้แสดงความสามารถ และทักษะของตน เพื่อให้เกิดความภูมิใจ เป็นการเพิ่มพูนความรู้สึกที่มีต่อตนเองในทางที่ดี
2. จากการศึกษพบว่านักเรียนชายในโครงการมีค่านิยมในงานค่านการใช้สติปัญญาหรือค่านการแก้ปัญหาแตกต่างจากนักเรียนชายนอกโครงการ และพบว่านักเรียนในโครงการที่มีสังกัดกับแหล่งต้นสูงจะมีค่านิยมในค่านสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นสูง ซึ่งแสดงว่าการฝึกอาชีพมีอิทธิพลต่อค่านิยมในงานของนักเรียน ดังนั้นในการฝึกอาชีพนอกจากจะช่วยให้แก่นักเรียนมีความรู้และทักษะมากขึ้นแล้ว ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีค่านิยมหรือนิสัยที่ดีในการทำงานเช่นความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วย
3. จากการศึกษาพบความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอาชีพ และค่านิยมในงานระหว่างนักเรียนชายในและนอกโครงการ ด้วยเหตุผลทั้งที่กล่าวมาแล้ว แต่ไม่พบความแตกต่างเหล่านี้ระหว่างนักเรียนหญิงในและนอกโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิชาชีพที่นักเรียนหญิงในโครงการฝึกนั้นเกี่ยวกับการตัดเย็บเสื้อผ้า และการถนอมอาหารเป็นส่วนมาก ประสบการณ์ที่ได้รับจึงไม่แตกต่างจากนักเรียนหญิงนอกโครงการ ซึ่งมีผลทำให้วุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนหญิงในและนอกโครงการไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการฝึกอาชีพ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนหญิงได้เลือกอาชีพอย่างกว้างขวาง ตามความสนใจและความถนัด ไม่ควรจำกัดเฉพาะในค่านการตัดเย็บเสื้อผ้า และถนอมอาหารเท่านั้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ให้คำปรึกษา

1. จากการศึกษพบว่า สิ่งกีดขวางที่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในงานของนักเรียน กล่าวคือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองมีอิทธิพลต่อการพิจารณาเลือกอาชีพของบุคคล ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ข้อดีและข้อเสียของตน ตลอดจนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง เป็นจริง เพื่อที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด
2. เนื่องจากพัฒนาการด้านอาชีพเหมือนกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ โดยมีแบบเฉพาะของแต่ละบุคคล และพัฒนาในอัตราที่ต่างกัน จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีฐานะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งแสดงว่า: นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงมักจะมีฐานะหรือความพร้อมในอาชีพเหนือกว่าเด็กอื่นเดียวกัน จึงควรให้คำปรึกษาก่อนเด็กอื่นเดียวกัน ส่วนนักเรียนที่คอยความสามารถทางระดับสติปัญญา ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจปัญหา และความต้องการของนักเรียนเหล่านี้ โดยจัดบริการพิเศษสำหรับนักเรียนเหล่านี้ เช่น บริการแนะแนวเสริมต่าง ๆ หรือบริการช่วยเหลือทางด้านการเงิน
3. ในการทดลองฝึกอาชีพหรือบริการจัดหางานให้นักเรียนทำ ควรมีการติดตามผล เพื่อช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการทำงานหรือการปรับตัวและปัญหาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาคนควาต่อไป

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองมีความสัมพันธ์กับค่านิยมในงาน หรือมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ดังนั้นควรมีการศึกษาองค์ประกอบทางด้านบุคลิกภาพอื่น ๆ ที่มีต่อการเลือกอาชีพ เช่น การศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการเลือกอาชีพ.

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

จรัส พรหมคำตัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและความเข้าใจในการอ่านของเด็กวัยรุ่น
ใน ชนบท วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 96 หน้า อักสำเนา

จำรัส บุญญานันต์ มโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล และความต้องการสัมฤทธิ์ผลของเด็ก
ที่ประพฤติก้อยตามสังคมและที่ขัดสังคม วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา,
ประสานมิตร 2515, 119 หน้า อักสำเนา

จิตอาวี เนตรหิน การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 102 หน้า อักสำเนา

บังอร เสดนันท การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง "ตน" อย่างที่คิดว่าตนเป็นและตน
ที่คิดอยากจะเป็น ของนักเรียนวัยรุ่นอายุ 13 - 16 ปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนพระโขนง จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2512 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512, 99 หน้า อักสำเนา

ประมวล วิทยากร เจาณิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัด นครสวรรค์ วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 132 หน้า อักสำเนา

เปรมจิต ทศะ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประมาณค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 101 หน้า
อักสำเนา

มก. บุญเรือง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ ภูมิลำเนาทางอาชีพ และการควบคุมภายใน - ภายนอก ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 65 หน้า อักส่าเนา

บุพพณี สุขสมิต ค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินทิพย์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510, 71 หน้า อักส่าเนา

ละม้ายมาศ สรทศ และคณะ อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา รายงานการวิจัยฉบับที่ 9 สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้า เรื่องเด็ก 2510, 184 หน้า อักส่าเนา

วัชรวิทย์ ทรัพย์มี การแนะแนวอาชีพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 128 หน้า พิมพ์ครั้งที่ 1 . ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 519 หน้า พิมพ์ครั้งที่ 1

วินิจ เกตุขำ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ และความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุโขทัย ปรินทิพย์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 106 หน้า อักส่าเนา

วิศิษฐ์ ดวงสงค์ ความต้องการของประชาชนและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดสอนวิชาชีพ ตามโครงการทดลองวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบล กรมสามัญศึกษา 2519, 140 หน้า อักส่าเนา

สมคิด ไชยนิษฐา การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางคำสอนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรินทิพย์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 85 หน้า อักส่าเนา

ลีปนันท์ เกตุทัต "แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับอนาคต" รายงานคณะกรรมการ
วางแผนปฏิรูปการศึกษา 2517, 68 หน้า

สิทธิโชค วรานุสันติกุล การศึกษามโนภาพแห่งตน ความแตกต่างระหว่างตน และความ
เข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย-
วิชาการศึกษา ประสาเมิตร 2512, 96 หน้า อักสำเนา

สุริยงค์ อัยรักษ์ ความเชื่อตรงต่อหน้าที่มโนภาพแห่งตน ความเกรงใจของเด็กไทยพุทธ
และเด็กไทยมุสลิม ในสี่จังหวัดภาคใต้ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
2517, 99 หน้า อักสำเนา

สุริยา เหมทะศิลป์ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง
ของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. 2521, 48 หน้า อักสำเนา

ไสว เสี่ยมแก้ว ความคิดสร้างสรรค์และความถนัดทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาเมิตร 2514, อักสำเนา

อภิสิทธิ์ วงษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะความเป็น
ผู้นำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และมีผลศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลเมืองตาก
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาเมิตร 2517, 69 หน้า อักสำเนา

อนันต์ จันทร์ทวี การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับความคิดแบบสอบถาม
และความถนัดทางการเรียน ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาเมิตร
2514, 120 หน้า อักสำเนา

อรพินท์ นาคประกิจรุ ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมแห่งพลเมืองที่
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาเมิตร 2518, 47 หน้า
อักสำเนา

อำไพ ศิริพิพัฒน์ "ความนึกคิดเกี่ยวกับคน" วารสารครูศาสตร์ 5 : 6 - 15
สิงหาคม - ตุลาคม 2515

Ann Anastasi. Psychological Testing. 3 rd., The Macmillan Company, 1968. 532 p.

Arden, Frandsen N. Educational Psychology. McGraw-Hill Book Company., 1961. 47 p.

Ball, Robert Louise. 'The Testing of Selected Hypothesis Concerning of Self Concept as It's Relates to the Academic Achievement and Sex of High School Senior" Dissertation Abstracts. 24 : 1070 - A June, 1963.

Beilin, George Ivan. "The Effects of a Vocational Workshop on Aspects to the Self Concept and the Vocational Exploratory Behavior of Undecides Freshman College Students" Dissertation Abstracts. 37 : 1511 - A September, 1976.

Chaney, Recce. "Vocational Values of Children as They Relate to Economic Community, Grade Level, Sex and Parental Ocupational Level," Dissertation Abstracts. 29 : 2957 - 2959 - A March, 1969.

Crites, John O. "Measurement of Vocational Maturity in Adolescence." Psychological Monographs General and Applied. The American Psychological Association. Inc., 79 (2) 1 - 36 March, 1976.

Cooker, Philip George. "Vocational Values of Elementary School Children as they Relate to Sex and Level in School." Dissertation Abstracts 35 : 6121 - A May, 1972.

Dattle, Harvey Jay. "Interrelationships between the Expression of Work Values and Grade Placement in School, Economic Community and Sex" Dissertation Abstracts. 37 : 5241 - A August, 1975.

Dipboye. W. J. and Anderson, W.F. "The Ordering of Occupation Values by High School Freshman and Seniors." Personal and Guidance Journal. 38 (2) : 121 - 124 October, 1959.

- Dyson Ernest. "A Study of Ability Grouping and the Self-Concept," The Journal of Educational Research. 60 : 403 - 405 June, 1967.
- Edwards, Allen E. Statistical Analysis. 2 nd, Rinehart and Company, Inc., 1959, 177 p.
- Erdman, Robert Lee. "Vocational Choice of Adolescent Mentally Dev." Dissertation Abstracts 17 (11) : 2497 - A November, 1957.
- Ferguson George A. Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw-Hill Book Company., 1966. 446 p.
- Fitts, William H. Manual for Tennessee Self Concept Scale, Nashville Tennessee, 1971. 69 p.
- Flavell, J.H. The Developmental Psychology of Jean Piaget New York, D. Van Nostrand Company, Inc., 1963. 427 p.
- Franklin, Harold. "A Study of Career Maturity of Junior High School Students in Grades Seven Through Nine" Dissertation Abstracts. 36 (7) : 4436 - A January, 1976.
- Garrett, Henry E. Statistics in Psychology and Education. Feffer and Simons Private Ltd., 1969. 491 p.
- Garrison, Karl C. Psychology of Adolescence, 6th, Prentice Hall, Inc., 1965. 266 p.
- Ginzberg E.S.W. Ginzberg S. Axelrad and J.L. Herma. Occupational Choice : An Approach to General Theory. Columbia University Press., 1951. 201 p.
- Ginzberg, Eli. The Development of Human Resources McGraw-Hill. Inc., 1966. 299 p.
- Glanz, Edward C. Personality Adjustment. Boston Allyn and Bacon, Inc., 1958. 348 p.
- Guildford, T.F. Fundamental Statistics in Psychology and Education. McGraw-Hill Book Co., 1956. 597 p.
- Hamby, Jeannette. "An Analysis of the Effectiveness of a Career Education Cluster Curriculum as Reflected by Student Growth in Career Maturity," Dissertation Abstracts International, 37: 4316 - A April, 1977.

- Hannah, Lyman Devane. "Relationship of the Meaning and Value of work Curricular Choice and Selected Demograph Variables of Twelfth Grade Students." Dissertation Abstracts. 37 : 250A January, 1974.
- Horace, English B. and Ava Champney English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms London Longmans Green and Co. Ltd., 1958. 788 p.
- Hurlock Elizabeth B. Adolescent Development. McGraw-Hill Book Company. 1955. 460 p.
- Korman A.K. "Self - Esteem as Maderator of the Relationship between Self - Perceived Abilities and Vocational Choice." Journal of Applied Psychology. 15 : 65 - 67 April. 1967.
- Keith, Edwin Monroe Jr. "The Work Values and Carrer Maturity of Community College Transfer and Nature Students." Dissertation Abstracts. 37 : 4135 - A January, 1977.
- Krech, David. Individual in Society. McGraw-Hill Book Company, Inc., 1962. 564 p.
- Loevinger, Jane. On the propostional Contributions of differences in nature and in nurture to differences in intelligence. Psychal Bull., 1943. 756 p.
- Maccoby, Eleanor E. Development of Sex Difference. Standford University Press Standford California. 1962. 351 p.
- Magnusson, David. Test Theory Addison - Wesby Publishing Company, 1966. 270 p.
- Mead, George H., Mind, Self and Society. Chicago University of Chicago, 1934. 230 p.
- Mintzer Rhoda Greenberg. "Vocational Maturity and its Relationship to Intelligence, Self - Concepts, Sex Role Identification and Grade Level." Dissertation Abstracts. 37 (5) : 2643-A June, 1967.
- Osborn, Alex. Applied Imagination. Charles Scribner's Sones, 1963. 417 p.
- Pallone H.J. Rickard. E.S. Hurby, R.B. and Tirman, R.J. Work Values and Self Meaning Journal of Counseling Psychology. 17, 376 - 377 August, 1970.

- Perrone, Phillip A. "Values and Occupation Preferences of Junior High School Girls." The Personal and Guidance Journal. 44 : 254 - 257 November, 1965.
- Pungpan, Yuprasert. Work Values : A Comparative Study of American and Thai College Freshman Students. Thesis (Ph.D.) Unive. of Arizona. An Arbor Mich Zerese. Microfilms. 1976. 155 p.
- Purkey, William N. Self Concept and School Achievement. Prentice Hall Inc., 1970. 86 p.
- Pyle, K. Richard. "The Relationship of Group Career Counseling and Computer - Assisted. Carreer Guidance to the Carrer Maturity of Community College Students" Dissertation Abstracts. 37 : 4144 - A January, 1977.
- Ringness, Thomas A. "Identification Patterns Motivation and School Achievement of Bright Junior School Boys." Journal of Educational Psychology. 58 : 93 - 102 July, 1967.
- Rodgers, Ronald Carl. "Work Experience as a mediating Variable in Theories of Occupational Choice." Dissertation Abstracts. 36 : 4446 - A January, 1976.
- Roger, Carl R. Client - Centored Theory. Boston Houghton Mifflin Co., 1951. 497 p.
- Fuch, Floyed Leon. Psychology and Life. Scott Forman and Company., 1953. 212 p.
- Schwardburge, Helene. "Self - Concept and The Occupational Work Experience Students A Comparison of A Student. Involved Instructional Program with A Traditional Approach" Dissertation Abstracts. 37 : 4320 - A January, 1976.
- Stongdill, R.M. "Personal Factors Associated with Leadership." Survey of Literature in Leadership C.A. Gibt, Penguin Books, Inc., Maryland, 1969. 91 - 133 pp.
- Seaward, Marty Robertson. "A Comparison of the Career Maturity Self-Concept and Academic Achievement of Female Cooperative Vocational Office Training and Regular Bussiness Education Students in Selected High Schools in Mississippi." Dissertation Abstracts. 37 : 4321 - A January, 1976.

- Steven. P.H. "In Investigation of the Relationship Between Certain Aspects of Self. Concept Behavior and Students," Dissertation Abstracts. 16 : 1531 - 1532 A August, 1956.
- Super, Donald E. and Other. Vocational Development. Bureau of Publications, Teacher College Columbia University : 1957. 143 p.
- Super, Donald E. "A Theory of Vocational Development," American Psychologist. 1953. 190 p.
- _____. Manual Work Values Inventory. Boston Houghton Mifflin Company, 1970. 80 p.
- _____. The Psychology of Careers. Harper and Row. 1960.
- _____. "Vocational Adjustment Implementing a Self - Concept." Occupation. 30 : 88 - 92 September, 1951.
- Thomas A Ringness. "Identification Patterns Motivation and School Achievement of Bright Junior School Boys." Journal of Educational Psychology. 58 : 93 - 102 July, 1967.
- Thompson, O.E. "Occupational Values of High School Students" The Personnel and Guidance Journal. 44 : 580 - 581 April, 1966.
- Walther, Charles Christian. "Comparison of the Self Concept Meaning and Value of Work and Selected Demographic Variable of Types of Vocational Students" Dissertation Abstracts. 38 : 4776 February, 1977.
- Zahran, Hamed A.S. "The Self Concept in the Psychological Guidance of Adolescents." The British Journal of Educational Psychology. 2 : 225 - 240 February, 1967.
- Ziegler, Denial J. "Self Concept, Occupation Member Concept and Occupational Inturest Area Relationship in Male College Students" Journal of Counseling Psychology. 17 (2) : 123 - 136 February, 1970.
- Zytaurski, D.G. "The Concept of Work Values." Vocational Guidance Quarterly. 18 : 176 - 186 March, 1970.

ภาคผนวก

แบบทดสอบบวญเญาะทางอาชีพร

คำชี้แจง

ประโยคต่อไปนี้จะเป็นข้อความเกี่ยวกับการเลือกงาน และอาชีพ โปรดอ่าน
ทุก ๆ ข้อความ แล้วให้นักเรียนตัดสินใจว่าเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าเห็นด้วยหรือค่อนข้าง
เห็นด้วย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "เห็นด้วย" ในกระตาศคำตอบที่
แยกไว้ต่างหาก ถ้านักเรียนไม่เห็นด้วย หรือค่อนข้างไม่เห็นด้วย โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง "ไม่เห็นด้วย" ของกระตาศคำตอบ

ขอควรระวัง

1. โปรดทำให้ครบทุกข้อ
 2. โปรดระวังให้ข้อที่จะเลือกตอบในกระตาศคำตอบ ตรงกันกับข้อของแบบทดสอบ
 3. โปรดแน่ใจว่านักเรียนได้ทำเครื่องหมายถูกต้องชัดเจนดี ถ้าจะเปลี่ยนโปรดลบ หรือขีดฆ่าให้ชัดเจน
 4. ห้ามขีดเขียนหรือทำข้อความใดในตัวข้อสอบ
-
1. เมื่อใดก็ตามที่นักเรียนตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเลือกอาชีพอื่น ๆ อีก
 2. ในการเลือกอาชีพ นักเรียนต้องการจะรู้ว่าตนเองเป็นบุคลลชนิดใด มีลักษณะอย่างไร
 3. นักเรียนสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ครบเท่าที่นักเรียนยังมีความมานะพยายามอยู่
 4. นักเรียนมีความเห็นว่าอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ เพราะอาชีพจะตัดสินใจว่านักเรียนจะมีรายได้เท่าใด

5. ในการเลือกอาชีพ การที่นักเรียนรู้ว่าตนเองเก่ง และทำอะไรได้ดี เป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าการรู้ว่าตนเองชอบอะไร
6. ผู้ปกครองของนักเรียนรู้อะไรเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนควรประกอบได้ดีกว่าผู้อื่น
7. ความสำคัญยิ่งของงานอยู่ที่ว่างานจะทำให้นักเรียนสามารถมีรายได้ไว้รับจ่ายซื้อหาสิ่งที่นักเรียนต้องการ
8. การทำงานเป็นสิ่งที่หนัก หรือเป็นภาระที่ไม่น่ารื่นรมย์เลย
9. ไม่จำเป็นที่เราจะต้องพยายามตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน
10. การที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพหนึ่งก็เหมือนกับอาชีพอื่น ๆ ไม่ใช่สิ่งยากลำบากอะไร
11. นักเรียนได้วาดภาพการตัดสินใจอย่างสวยงามเกี่ยวกับอาชีพ ที่นักเรียนจะประกอบไว้แล้ว
12. มีองค์ประกอบเป็นจำนวนมากในการเลือกอาชีพ ทำให้ตัดสินใจยาก
13. นักเรียนจะดำเนินชีวิตไม่ผิดพลาด ถ้าเลือกอาชีพตามคำแนะนำของผู้ปกครอง
14. วิธีที่ดีที่สุดในการเลือกอาชีพ คือ พยายามลองทำอาชีพหลาย ๆ อย่าง แล้วเลือกเอาอาชีพที่เราชอบมากที่สุด
15. มีอาชีพเพียงอาชีพเดียวสำหรับบุคคลแต่ละคน
16. ความสนใจในอาชีพของนักเรียนไม่ใช่สิ่งสำคัญเท่ากับว่านักเรียนสามารถทำงานอาชีพนั้นได้หรือไม่
17. การประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคตอาจเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญ

18. สิ่งสำคัญในการประกอบอาชีพ คือ นักเรียนรู่ว่าควรประกอบอาชีพอะไร ไม่ใช่ ระบุชื่อหรือรายละเอียดในการประกอบอาชีพนั้น
19. นักเรียนเลือกอาชีพที่ทำให้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นได้
20. นักเรียนจะเลือกอาชีพเสียก่อน แล้ววางแผนว่าจะเข้าสู่อาชีพนั้นได้อย่างไร
21. นักเรียนจะเลือกอาชีพที่จะทำให้ นักเรียนมีชื่อเสียงในวันข้างหน้า
22. ถ้านักเรียนยังไม่รู่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร นักเรียนจะขอความช่วยเหลือ และคำแนะนำจากบุคคลรอบรู้ เพื่อนของนักเรียน หรือผู้อื่น
23. นักเรียนจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำในสิ่งที่ตนเองเชื่อ
24. ส่วนที่สำคัญที่สุดของงานคือ ความพึงพอใจที่ได้จากงานนั้น
25. จะไม่มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ครอบงำจิตใจที่นักเรียนเลือกนี้ยังมีรายได้ดี
26. เมื่อถึงเวลาที่นักเรียนจะต้องเลือกอาชีพ ก็จะต้องเลือกจนได้ ไม่ช้าก็เร็ว
27. ไม่จำเป็นจะต้องวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ เพราะนักเรียนก็ยังไม่รู้ เรื่องเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนจะทำเลย
28. จริง ๆ แล้ว นักเรียนก็ไม่สามารถเลือกประกอบอาชีพใด ๆ ได้จากบรรดาอาชีพที่นักเรียนรู้จักทั้งหมด
29. นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับงานเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีความคิดเกี่ยวกับงานเลย ว่า นักเรียนชอบงานอะไร
30. เมื่อนักเรียนเรียนนักเรียนมักจะปั่นกลางวันเสมอ ๆ ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อเริ่มทำงานในอาชีพทั้งที่มันยังไม่ถึงเวลา
31. ถ้าสมมุติว่านักเรียนจะต้องถูกเกณฑ์ทหาร นักเรียนจะรอการเลือกอาชีพจนกว่าจะพ้นการเกณฑ์ทหารออกมาแล้ว

32. เมื่อถึงเวลาที่จะต้องเลือกอาชีพ นักเรียนจะเลือกด้วยตัวของนักเรียนเอง
33. นักเรียนมีความต้องการอย่างแท้จริงที่จะทำงานให้สำเร็จโดยการค้นพบที่ยิ่งใหญ่ หรือการได้เงินจำนวนมาก หรือสามารถช่วยบุคคลได้ เป็นจำนวนมาก
34. นับตั้งแต่จำความได้ นักเรียนก็รู้ตัวแล้วว่าตนเองต้องการทำอาชีพอะไร
35. นักเรียนไม่เข้าใจว่าคนบางคนสามารถกำหนดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาต้องการในการประกอบอาชีพได้อย่างไร
36. อาชีพที่นักเรียนเลือกเป็นอาชีพที่ทำให้นักเรียนมีอิสระอย่างมากในสิ่งที่นักเรียนต้องการทำ
37. นักเรียนรู้อยู่ตัวแล้วว่าต้องการประกอบอาชีพอะไร แต่มีความยากลำบากที่จะเตรียมตัวประกอบอาชีพนั้น
38. นักเรียนรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติ และข้อจำกัดของอาชีพต่าง ๆ น้อยมาก
39. นักเรียนอยากเรียนต่อไป แต่ก็ไม่รู้ว่าจะเลือกอาชีพอะไร หรือวิชาอะไรดี
40. นักเรียนจะยอมเสียเวลาแม้จะมากเท่าใดก็ตาม เพื่อที่จะสามารถทำงานที่นักเรียนรู้ว่านักเรียนไม่สามารถทำได้
41. นักเรียนจะไม่วิตกกังวลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพจนกว่าจะเรียนจบเสียก่อน
42. ในการประกอบอาชีพของนักเรียน ถ้าสามารถช่วยคนอื่น ๆ ได้ นักเรียนจะดีใจมาก
43. นักเรียนคิดว่าไม่ช้าก็เร็วที่ทุกคนต้องประกอบอาชีพ แต่นักเรียนไม่ได้คิดถึงเกี่ยวกับอาชีพไว้มาก่อน
44. นักเรียนมักจะฝันถึงงานที่ต้องการทำ แต่นักเรียนไม่ได้เลือกทำอาชีพนั้นจริง

45. สิ่งที่สำคัญที่สุดของอาชีพสำหรับนักเรียนคือมีโอกาที่จะก้าวหน้า
46. ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาชีพแก่นักเรียนมีหลายคน แต่ให้คำแนะนำไม่ตรงกัน
จนบัดนี้นักเรียนยังไม่รู้ว่าจะเลือกประกอบอาชีพอะไรดี
47. นักเรียนมีความคิดที่สับสนเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบ
แต่ยังไม่รู้ว่าจะประกอบอาชีพนั้นได้อย่างไร
48. นักเรียนวางแผนที่จะประกอบอาชีพตามที่ผู้ปกครองได้แนะนำไว้
49. นักเรียนไม่มีใครจะคิดเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนต้องการประกอบเลย
50. การทำอาชีพใดก็เหมือนกับการไปโรงเรียนนั่นเอง ไม่จำเป็นต้องคิดอะไร
มากมาย

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

คำชี้แจง

ข้อความในแบบสอบถามนี้เป็นข้อความที่ช่วยให้นักเรียนอธิบายตัวเองได้ตามที่นักเรียนเห็นว่าตนเองเป็นอย่างไร โปรดให้คำตอบเหมือนกับว่า 'นักเรียนกำลังมองหรืออธิบาย ตัวเองให้ตัวของนักเรียนเองฟัง

ให้อ่านข้อความทุกข้ออย่างรอบคอบ แล้วเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งจากห้าอันดับที่จัดไว้ข้างล่างนี้ เขียนวงกลมล้อมรอบคำตอบที่เลือกในแต่ละข้อในกระดาษคำตอบ

คำตอบ :

ผิดทั้งหมด	ผิดเป็นส่วนมาก	ผิดบ้างถูกบ้าง	ถูกส่วนมาก	ถูกทั้งหมด
1	2	3	4	5

ขอควรระวัง

1. ขอให้ทำทุกข้อ
2. อย่าลืมระวังให้ข้อที่จะเลือกในกระดาษคำตอบ ตรงกับข้อของแบบสอบถาม
3. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบหลังจากที่ไต่ลงไปแล้ว อย่าลบ แต่จงขีดเครื่องหมาย X ทับข้อความเดิมให้ชัดเจน แล้วเขียนวงกลมล้อมรอบคำตอบใหม่ที่ต้องการ
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำข้อความใดในตัวอย่างแบบสอบถาม

1. ฉันมีร่างกายแข็งแรง
5. ฉันคิดว่าเป็นคนไม่เรียบร้อย
10. ฉันรู้สึกไม่สบายเท่าที่ควร
15. ฉันพยายามระมัดระวังให้ตนเองน่าดูอยู่เสมอ
20. ฉันเป็นคนเคร่งศาสนา
25. ฉันพอใจความประพฤติที่ถูกคองตามทำนองคลองธรรมของฉัน
30. ฉันไม่ควรพูดปดใ้มากนัก
35. บางครั้งฉันทำสิ่งที่เลวมาก
40. ฉันเป็นคนที่มีแต่ความเกลียดชังผู้อื่น
45. ฉันเป็นคนดีเท่าที่ฉันควรจะเป็นแล้ว
50. ฉันแก้ปัญหาต่าง ๆ ของฉันได้โดยง่าย
55. ฉันมีครอบครัวที่พร้อมจะช่วยเหลือฉันเสมอไม่ว่าฉันจะมีปัญหาอะไร
60. ฉันรู้สึกว่ารอบครัวของฉันไม่ให้ความไว้วางใจในตัวฉัน
65. ฉันควรจะให้ไว้วางใจครอบครัวของฉันให้มากกว่านี้
70. ฉันมักทะเลาะกับครอบครัวของฉัน
75. ฉันเป็นที่นิยมในหมู่เพื่อนชาย
80. ฉันพอใจในการปฏิบัติตัวของฉันต่อผู้อื่นแล้ว
85. ฉันพยายามที่จะเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น
90. ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะพูดกับคนแปลกหน้า
95. ฉันไม่ชอบทุกคนที่รู้จักเสมอไป
100. ฉันผลัดวันประกันพรุ่งเป็นบางครั้งบางคราว

คำตอบ :

ผิดทั้งหมด	ผิดเป็นส่วนมาก	ผิดบ้างถูกบ้าง	ถูกเป็นส่วนมาก	ถูกทั้งหมด
1	2	3	4	5

แบบทดสอบค่านิยมในงาน

คำชี้แจง

ประโยคต่อไปนี้แสดงค่านิยมของบุคคล ซึ่งมีต่องานของเขา ค่านิยมเหล่านี้บุคคลจะแสวงหาจากงาน หรือจากผลตอบแทนที่จะได้รับจากงานของเขา แต่ละบุคคลจะให้ความสำคัญของคุณค่าแต่ละด้านไม่เหมือนกัน บางคนอาจจะเห็นว่าคุณค่าในด้านหนึ่งมีความสำคัญมากสำหรับเขา แต่อาจจะไม่มีความสำคัญสำหรับคนอื่นเลย นักเรียนโปรดอ่านประโยคเหล่านี้อย่างระมัดระวัง และแสดงให้เห็นว่า ข้อความนั้นมีความสำคัญกับนักเรียนเพียงใด โดยกำหนดให้

- 5 หมายถึง สำคัญมากที่สุด
- 4 หมายถึง สำคัญ
- 3 หมายถึง สำคัญพอประมาณ
- 2 หมายถึง สำคัญน้อยมาก
- 1 หมายถึง ไม่สำคัญเลย

โปรด วงกลมล้อมรอบตัวเลขที่นักเรียนประเมินค่าให้นำหน้าหน้าสำคัญของแต่ละประโยค ให้ตอบในกระดาษคำตอบเท่านั้น

1. โปรดทำให้ครบทุกข้อ
2. อย่าลืมระวังให้ข้อที่เลือกตอบในกระดาษคำตอบตรงกับข้อของแบบสอบถาม
3. โปรดแน่ใจว่านักเรียนได้ทำเครื่องหมายถูกต้อง ชัดเจนดี ถ้าเปลี่ยนโปรดลบ หรือขีดฆ่าให้ชัดเจน
4. ห้ามขีดเขียน หรือทำข้อความใดในข้อสอบ

งานที่นักเรียนต้องการ คือ งานที่นักเรียน.....

1. ได้แก้ปัญหาใหม่ ๆ อยู่เสมอ
2. ได้ช่วยเหลือผู้อื่น
3. ยกย่องฐานะให้สูงขึ้น
4. มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
5. มีอิสระในขอบเขตของงานที่รับผิดชอบ
6. มีชื่อเสียงในสาขาของงานที่ทำ
7. ต้องใช้ความสามารถทางศิลปะ
8. มีส่วนรวมหรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
9. รูปร่างนั้นจะดำรงอยู่ตลอดไป
10. เป็นตัวของตัวเอง
11. มีผู้บังคับบัญชาที่มีความยุติธรรม
12. ชอบลักษณะหรือวิธีการทำงานนั้นโดยตรง
13. รู้สึกสบายใจในขณะที่ทำ
14. มีอำนาจเหนือผู้อื่น
15. มีโอกาสทดลองแนวความคิดและคำแนะนำใหม่ ๆ
16. สร้างสรรค์หรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ
17. รับผิดชอบของงานเมื่อได้ทำไปแล้วอย่างดี
18. มีผู้บังคับบัญชาที่มีเหตุผล

สำคัญมากที่สุด	สำคัญ	สำคัญพอประมาณ	สำคัญน้อยมาก	ไม่สำคัญเลย
5	4	3	2	1

19. แน่ใจว่าจะมีงานทำต่อไป
20. ช่วยเหลือโลกสวยงามมากขึ้น
21. มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง
22. ได้รับความตอบแทนเพิ่มขึ้นเหมาะกับค่าครองชีพ
23. เป็นงานท้าทายความสามารถทางกานสติปัญญา
24. ใช้ความสามารถด้านการเป็นผู้นำ
25. มีเครื่องอำนวยความสะดวกเป็นคนที่รับประทานอาหาร
หอมอร่อย และสิ่งอื่น ๆ อย่างเพียงพอ
26. ในขณะที่ว่างจากการทำงาน ท่านใช้ชีวิตตามที่ท่านต้องการ
27. มีสัมพันธภาพที่ดีกับลูกน้อง
28. รู้งานนั้นมีความสำคัญในสายตาของบุคคลอื่น ๆ
29. ไม่เป็นงานที่ซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย
30. เป็นงานที่รู้สึกว่าได้ช่วยเหลือผู้อื่น
31. ช่วยเหลือบุคคลอื่นมีความเป็นอยู่ดีขึ้น
32. เปิดโอกาสให้หาในสิ่งที่แตกต่างกันหลาย ๆ อย่าง
33. ได้รับความเชื่อถือจากบุคคลอื่น
34. ได้รับการร่วมมืออย่างดียิ่งจากลูกน้อง
35. เป็นงานที่รู้สึกทำให้ชีวิตน่ารื่นรมย์ที่สุด
36. มีสภาพที่ดีเหมาะแก่การทำงาน เช่น มีบริเวณเพียงพอ สงบ
สะอาด ไม่แออัด และอื่น ๆ

สำคัญมากที่สุด	สำคัญ	สำคัญพอประมาณ	สำคัญน้อยมาก	ไม่สำคัญเลย
5	4	3	2	1

37. ได้วางแผนและบริหารงานของผู้อื่น
38. เป็นผู้นำหรือจัดการงานของผู้อื่น
39. ได้รับลาตอบแทนที่ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ได้
40. เป็นนายของตนเอง
41. เป็นงานที่โหดผลิตที่น่าสนใจ
42. แน่ใจว่ามีงานอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกันทำางานที่กำลังทำนั้น
สิ้นสุดลง
43. มีผู้ให้คำแนะนำที่คอยเอาใจใส่
44. ได้เห็นผลงานที่ได้ทำไปแล้ว
45. ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ

สำคัญมากที่สุด	สำคัญ	สำคัญพอประมาณ	สำคัญน้อยมาก	ไม่สำคัญเลย
5	4	3	2	1